



สารสารนารายณ์

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2545 Vol.15 No.2 April - June 2002



ในเล่มแล้ว

✧ สงครามของพระเจ้าสงฆ์ในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย

✧ บทความพิเศษ โดย พระสมจิต พุทธิวิจิโร

✧ พระพุทธศาสนาในเกาหลี

✧ ธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ

✧ รัฐค้นร่าง พ.ร.บ. คณะสงฆ์ฉบับใหม่

✧ ลมปโนพร...เพื่อการดูแลสุขภาพแบบธรรมชาติ

✧ มจร. และ มมร. ประสานปริญญญา



พระสมจิต พุทธวิริโย
ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

องค์ประธานกล่าวเปิดปฐมนิเทศการอบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าศึกษาต่อ
ระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2545 ณ ห้องธรรมศาลา วิทยาเขตนครราชสีมา
วันที่ 1 พฤษภาคม 2545

หลักธรรม

สุตตัง ลกเต ปณณิ
ฟังด้วยดี ย่อมได้ปัญญา

พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่อาฬวกยักษ์ อันยักษ์ทูลถามว่า “บุคคลได้ปัญญา
อย่างไรเล่า ?” ตรัสตอบว่า “บุคคลเชื่อธรรมของพระอรหันต์ เพื่อบรรลุนิพพาน
ไม่ประมาท มีความรอบคอบ ฟังด้วยดี ย่อมได้ปัญญา”, ธรรมของพระอรหันต์คือ
โพธิปักขิยธรรม 37 ประการ เมื่อบุคคลเจริญให้มากย่อมได้ปัญญาทั้งที่เป็นโลกีย์และ
โลกุตระ เมื่อเกิดศรัทธาเข้าไปใกล้ผู้อบรมตนแล้ว ตั้งใจฟังไม่ประมาทพิจารณา ย่อม
ได้แนวทางแห่งความเจริญงอกงามของปัญญา

คณะกรรมการ จัดทำวารสารนาถาณณ

คณะกรรมการที่ปรึกษา	พระเทพสิมมภรณ์
พระเทพวิสุทธิเมธี	พระราชปริยัติยาลังการ
พระราชวิทยาคม	พระศรีธรรมภรณ์
พระกิตติรามณูณี	พระศีลวาลังการ
พระสุธีปริยัติยาภรณ์	พระศรีปริยัติเมธี

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา นายจ่านงค์ ปุณลา

หัวหน้ากองบรรณาธิการ พระมหาเหมือน สุปมุงไ

กองบรรณาธิการ

พระมหาสุเนตร	สุเนตโต
พระมหาเต็มใจ	ภูริเมธี
พระมหาเสรี	พุทธฤทธิ์โต
พระสวาท	ธมมโร
พระมหาสุพร	รฤชิตธมโม
พระมหาบุญมี	ปวโร
ดร.พระมหาอภิชัย	ธมฺมโร
นายเฉลิม	เชื่อนทองกลาง
นางผาณิต	อัครวิระพัฒน์

ฝ่ายข่าว

พระสมจิต	พุทธวิริย
พระมหาคำวีร์	ภูริสโร
พระมหาเสรี	พุทธฤทธิ์โต
พระมหาบุญธนา	นราสโร
พระมหาสุพร	รฤชิตธมโม
นายประพันธ์	นิกระโท
นายสุรพงษ์	คงลัดย
นายชัยพร	เจื้อจันทร

ฝ่ายศิลปกรรม

พระอธิการชิต	ลวโร
นายชัยพร	เจื้อจันทร
นายกิตติพัฒน์	สุวรรณสิริเมธี

ฝ่ายธุรการ

นายสุรพงษ์	คงลัดย
นางสาวเมฆิกา	ทองอารีกุล

ฝ่ายสมาชิกและประชาสัมพันธ์

นายคม	นิลเนน	นางวสนา	เยาว์พุทธา
นางสาวมุกดา	ตันทุตถกนกรัต	นางสาวเมฆิกา	ทองอารีกุล
นายวิระศักดิ์	ตะโลกกลาง		



โครงการบรรพชาสามเณร
ภาคฤดูร้อนเพื่อต้านยาเสพติด
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา



กิจกรรมพิธีไหว้ครูของพระนิสิต
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา



ห้องเรียนคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา



ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

หลักธรรม...

ปัญญา นตฺถิ อณายโต
ปัญญามะไม่มีนํกัฏฐํไม่เพ็ญพินิจ

พระอุปัชฌาย์อาจารย์มหาภิณายกปฏิบัติธรรมเป็นนิจแล้วตั้งบ้านนาบารตารของพระโสนภิกขุในขณะนั้นมาตามกำลังจะฟังธรรมจากพระเถระ พวกใจก็ฟังธรรมด้วย ฟังแล้ว เข้าใจของตนกับพระเถระ เมื่อจบแล้ว พระอาจารย์ทรงเปลี่ยนพระวิธีมีปรากฏเฉพาะตนว่า ท่านแต่ตัวนี้ ดุจสอนเป็นเต็นว่า... ‘วิญญูใดมีปอกศิณญ์ด้วยเมตตา อธิษฐานอุบาสกอันตน’ และภาษิตนี้, ถ้าว่า หมายถึง การแต่ง (สมาธิ) ให้อารมณ์ความรู้สึกและแรงใจเป็นจริงของสิ่งที่มีในเบื้อง เป็นต้น ปัญญาอันเป็นที่สูงแห่งการจะจะมีไม่ได้หากฝึกฝนไม่เพ็ญพินิจจนอยู่ในทางโลกิยะหมายถึง ปัญญาจะไม่เกิดแก่ผู้ไม่สนใจ ไม่ตั้งใจ ไม่ใคร่การณ



วารสารนารายณ์



วารสารรายสามเดือนของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2545 Vol.15 No.2 April - June 2002

วัตถุประสงค์

- : เพื่อการพัฒนาการศึกษาคณะสงฆ์
- ชำระรักษาพระพุทธรูปศาสนา
- ประชาสัมพันธ์อิทธิคุณนักเรียน นิสิต
- เป็นกัลยาณมิตรระหว่างพระสงฆ์และประชาชนทั่วไป

ภาพจากปก

สามเณรที่บรรพชาในโครงการ
บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเพื่อต่อต้านยา
เสพติด มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ณ วัด
พรหมราช อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

- เจ้าของ : มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
- สำนักงาน : อธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
บ้านหัวถนน ถนนชาติพัฒนา
ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา
รหัสไปรษณีย์ 30000
- โทร. (044)254891, 254560
- โทรสาร. (044)257927
- พิมพ์ที่ : บริษัท ธนบุรีการพิมพ์ จำกัด
167 ถ.วีรสมฤตย์ อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000
โทร. 0-4425-2859, 0-4424-3042
แฟกซ์ 0-4425-4920

สารบัญ

	หน้า
นิทานวนะ	2
พระบรมราชาชาต	3
การประชุมเพื่อการก่อตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก	5
วันวิสาขบูชา	15
รายงานการปฏิบัติภารกิจ	
ของพระเทพสิมามารณ์และคณะธรรมทูตจากวัด	17
บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย	20
ประมวลภาพกิจกรรม	29
บทความพิเศษ	33
มจร. และ มจร. ประสานปฏิญญาบัตร	35
พระพุทธรูปในแกนหลัก	38
ธนาคารหมู่บ้านฯ ตามแนวพระราชดำริ	42
ผันตนชาดก	46
เทศกาลสงกรานต์	48
โครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน	54
มุมมองหมาย	58
รัฐด้านร่าง พ.ร.บ. คณะสงฆ์ฉบับใหม่	60
ต้นสกุลดุษฎีพรหม	65
รายชื่อพระภิกษุสามเณรเขตจังหวัดนครราชสีมา	
ที่สอบได้ประโยคบาลีสนามหลวง	-
ป.ธ. 1-2 ถึง ป.ธ. 9	67
ประกาศมหาวิทยาลัย	73
กวีนิพนธ์	77
สมุนไพร...เพื่อการดูแลสุขภาพแบบธรรมชาติ	78
ใบสมัครสมาชิกวารสารนารายณ์	79
นิคมวนะ	80

นิทานวันละ

เมษายน เป็นเดือนแห่งความเป็นไทยแท้ๆ ทำให้ทุกคนหันมามองดูตัวเอง สำนวนดูความเป็นไทยซึ่งก็เป็นความจริงที่ทุกคนต้องยอมรับว่า ทุกวันตลอดทั้งปีเราจะไม่ค่อยได้นึกถึงความเป็นไทยของเราเองมากนัก แล้วแต่กระแสของโลกจะพาไป ความชื่นชมอยู่กับพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณีอันดีงามของเราที่บรรพบุรุษได้หลอมชีวิตเลือดเนื้อและวิญญาณรวมทั้งภูมิปัญญาไทยผสมไว้ให้เป็นมรดกอันล้ำค่าแก่พวกเรา ทุกวันนี้แม้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศเล็กๆ ประเทศหนึ่ง แต่ก็ยังเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมของตัวเองมาแต่ดั้งเดิมไทยยืนหยัดอยู่ด้วยความเป็นไทย ด้วยความภาคภูมิใจตลอดมา

วันที่ ๒ เมษายน เป็นวันสำคัญยิ่งวันหนึ่ง เพราะเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร และเป็นวันมรดกไทย พระองค์ทรงเป็นแม่แบบให้ปวงชนชาวไทยได้มีจิตใจรักและหวงแหนมรดกอันล้ำค่าของชาติเราไว้

วันที่ ๖ เมษายน เป็นวันจักรี เป็นวันแห่งองค์ปฐมบรมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงขึ้นครองราชย์และสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นเมืองหลวงแห่งกรุงสยาม

วันที่ ๑๓ เมษายน เป็นวันมหาสงกรานต์ ประเพณีอันดีงามของไทยได้อนุรักษ์สืบสานมาแต่กรุงสุโขทัยเป็นราชธานี กรุงศรีอยุธยาและกรุงรัตนโกสินทร์ นอกจากนี้ยังเป็นวันผู้สูงอายุด้วย ไทยเราได้ซึมซาบวัฒนธรรมทุกอย่างรวมทั้งภาษาซึ่งเป็นของไทยเราเองมาโดยตลอดนั่น คือ วัฒนธรรมแท้ ที่บ่งบอกถึงความเป็นไทย

วันที่ ๑๕ เมษายน เป็นวันครอบครัว ทุกคนต้องทบทวนทวนหวนระลึกถึงครอบครัวไทยในอดีตนั้น ว่ามีแต่ความรักเอื้ออาทรความอบอุ่นเป็นกันเอง ทุกคนจึงอยู่อย่างมีความสุข แม้ว่าในวันที่ ๑๕ จะเป็นวันเด็กโลกใหม่ แต่จิตใจของคนในครอบครัวและชุมชนที่ได้ทำบุญร่วมชาติตักบาตรร่วมขัน ปลูกดอกไม้วางกัน สร้างกุศลร่วมกันในอดีตคือสิ่งที่ดีงาม

ความสำคัญทางจิตใจนั้น มีใช้ว่ามาจากชาติอื่นใด ไทยเรามีมาก่อน เราจึงย้อนกลับไปอีกเพื่อสร้างสรรคียาห์ลอมองปัจจุบัน เพื่อทำลายกันเสียครับ

ด้วยความปรารถนาดี กองบรรณาธิการ



พระบรมราโชวาท Royal Speech

ชาวพุทธจะต้องศึกษาพุทธธรรมให้ทราบชัด
และน้อมนำมาปฏิบัติ

“ทุกสิ่งทุกอย่างแปรเปลี่ยนไปเป็นธรรมดา
สังคมก็เช่นเดียวกันย่อมเปลี่ยนแปลงไปตาม
วิวัฒนาการของโลก พระพุทธศาสนานั้น ถ้าหมาย
ถึงคำสั่งสอนที่เที่ยงตรงตามพระพุทโธวาทแท้ๆ แล้ว
ย่อมมีความแน่นอนมั่นคงอยู่ในตัว เช่น ความดีก็
เป็นความดี ความชั่วก็เป็นความชั่วอย่างปราศจาก

ข้อสงสัย เหตุนี้พระธรรมจึงชื่อว่ากาลิโก คือถูกต้องเที่ยงแท้และไม่ประกอบด้วยกาล เหมาะ
ที่จะน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติเสมอไม่ว่ากาลไหน ๆ ข้อสำคัญชาวพุทธจะต้องขวนขวาย
ศึกษาพุทธธรรมให้ทราบชัด และน้อมนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ด้วยการพยายามลดละความ
โลภ ความโกรธ ความหลง อันเป็นต้นเหตุแห่งการกระทำผิด และกล้ำที่จะบากบั่นกระทำ
สิ่งที่เป็นความดีโดยไม่ต้องกลัวว่าจะเป็นสิ่งทันสมัยหรือน่ากระดากอาย ถ้าชาวพุทธทำได้
ดังนี้ก็จะเป็นเหตุเกื้อกูลอย่างสำคัญที่จะช่วยจรรโลงรักษาพระพุทธศาสนาไว้ให้มั่นคงในทุก
สถานะ และในกาลทุกเมื่อ”





The World Council of Religious Leaders
Launching
Hosted
by
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
and
The Millennium World Peace Summit of Religious and Spiritual Leaders
June 12 - 14, 2002
At
Buddhamonthon, Nakhon Pathom
and
The United Nations Conference Center, Bangkok
Thailand

การประชุมเพื่อการก่อตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก
 อันสืบเนื่องมาจากการประชุมสุดยอดผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณ
 เพื่อสันติภาพของโลกในปีสหัสวรรษ
 ระหว่างวันที่ 12 - 14 มิถุนายน พ.ศ. 2545
 ณ หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และ
 ศูนย์ประชุมองค์การสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

พระราชดำรัส

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ในพิธีเปิดการประชุมสภาผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณแห่งโลก ครั้งที่ 1
ณ หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
วันพุธที่ 12 มิถุนายน 2545

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาร่วมในพิธีเปิดการประชุมสภาผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณแห่งโลก ครั้งที่ 1 และได้ทราบถึงความเป็นมา รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการประชุมครั้งนี้

ศาสนาในโลกนี้แม้จะมีมากหลาย แต่ทุกศาสนาก็มีจุดมุ่งหมายและภารกิจอันเป็นแก่นแท้เหมือนกัน คือการขัดเกลาความประพฤติและจิตใจของบุคคลให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากนี้ ยังต่างถือว่า การแผ่เมตตา สงเคราะห์อนุเคราะห์กัน เป็นกรณียกิจสำคัญในการจรรโลงความสงบสุขของชาวโลก ดังนั้น การที่ผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณทั่วโลกได้มาประชุมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ในอันที่จะใช้หลักธรรมทางศาสนาช่วยเสริมสร้างสันติสุขให้ปกแผ่กว้างขวางยิ่งขึ้นในโลก จึงเป็นกรณียกิจที่ทุกฝ่ายควรนิยมนและร่วมมือโดยพร้อมเพรียงหวังว่า การประชุมครั้งนี้จะเป็นทางนำไปสู่การร่วมมือ ร่วมความเข้าใจ และร่วมความคิดกันของศาสนาทั้งปวง ซึ่งจะอำนวยผลให้มนุษย์ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ในทุกส่วนทุกภูมิภาคของโลก ได้อยู่ร่วมกันด้วยความผาสุกสงบตลอดไป

ได้เวลาอันสมควรแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดการประชุมสภาผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณแห่งโลก ครั้งที่ 1 ณ บัดนี้ ขออำนวยพรให้การประชุมครั้งนี้ดำเนินลุล่วงไปด้วยดี บรรลุผลอันน่าชื่นชมตามประสงค์ทุกอย่าง และขอให้ทุกท่านที่เข้าร่วมประชุม มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน

คำกราบบังคมทูล
โดย
นายสุวิทย์ คุณกิตติ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2545
ณ หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทูลเกล้าฯ ถวายแด่พระบาท

สมเด็จพระพุทธเจ้า นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีความปลาบปลื้มปีติในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่ได้ฝ่าละอองพระบาท เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานเปิดการประชุมสภาผู้นำศาสนาแห่งประเทศไทย ในวันที่

ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระราชนุญาต กราบบังคมทูล รายงานความเป็นมาของการประชุมโดยสรุป ดังนี้

เมื่อพุทธศักราช 2543 มีการจัดประชุมสุดยอดผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณเพื่อสันติภาพแห่งโลกในบิสหัสวรรษขึ้น ณ หอประชุมสำนักงานใหญ่ องค์การสหประชาชาติ มหานครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา และมี คณะสงฆ์ไทยจำนวน 11 รูป ได้เข้าร่วมประชุม จากผลการประชุมครั้งนั้น ซึ่งมีผู้นำศาสนาทั่วโลกเข้าร่วมประชุมกว่า 1,000 รูป/คน ได้มีมติให้ตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลกขึ้น

ต่อมาพุทธศักราช 2544 ได้มีการประชุมเตรียมการจัดตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก ที่มหานครนิวยอร์กอีกครั้งหนึ่ง อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เดินทางไปเข้าร่วมประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมได้มีมติ จัดตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ปรึกษาด้านศาสนา และสันติภาพ ให้องค์การสหประชาชาติ ซึ่งจะมีผู้นำศาสนาทั่วโลกเป็นกรรมการ โดยได้ขอให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นเจ้าภาพร่วม และมหาวิทยาลัยได้ขอให้จัดร่วมกับคณะกรรมการการศึกษาและสังคมสำหรับ เอเชียและแปซิฟิก (เอเอสแคป) ขององค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย

สภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้มีมติเห็นชอบให้มหาวิทยาลัยร่วมจัดประชุมและรับเป็นเจ้าภาพร่วม และได้ขอให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดทราบและอุปถัมภ์การประชุม ซึ่งที่ประชุมมหาเถรสมาคมก็รับทราบและพร้อมให้ความอุปถัมภ์ตามความประสงค์ของมหาวิทยาลัย ต่อมาคณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของ ฯพณฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้มีมติอนุมัติและสนับสนุนงานประชุม ซึ่งกำหนดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ 12 - 14 มิถุนายน 2545 โดยมีพิธีเปิดการประชุมและบรรยายพิเศษในวันแรก ณ หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และที่ศูนย์ประชุมองค์การสหประชาชาติ กรุงเทพมหานครต่อเนื่องอีก 2 วัน

ในการประชุมนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้นำศาสนาทุกศาสนาจากประเทศทั่วโลกประมาณ 200 รูป/คน และผู้เข้าร่วมจากประเทศไทยประมาณ 1,000 รูป/คน รวมทั้งสิ้นประมาณ 1,200 รูป/คน มีวัตถุประสงค์ให้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้หลักการทางศาสนาสร้างสันติภาพโลก และเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่องค์การสหประชาชาติ

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นอุดมฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชานุญาตกราบบังคมทูลใต้ฝ่าละอองพระบาท มีพระราชดำรัสเปิดการประชุมสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก และเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่การประชุมนี้สืบต่อไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า นายสุวิทย์ คุณกิตติ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สัมมนาหมึกถา

โดย

สมเด็จพระพุฒาจารย์

ผู้แทน สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

วันพุธที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2545

ณ หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ท่านทั้งหลาย ในพระนามของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกแห่งประเทศไทย ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาร่วมพิธีเปิดการประชุมสภาผู้นำศาสนาแห่งโลกในวันนี้ ที่สมเด็จพระบรมพิตร์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธาน สมเด็จพระบรมพิตร์พระองค์นี้ ทรงมีพระราชศรัทธามั่นคงในพระพุทธศาสนาตลอดพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ถึงจะเป็นพุทธมามกะอย่างเคร่งครัด แต่ก็ทรงอุปถัมภ์ทุกศาสนาที่มีอยู่ ทำให้ศาสนิกของศาสนาต่าง ๆ อยู่ร่วมกันอย่างสันติได้ในประเทศไทย เพราะฉะนั้นการประชุมสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก ซึ่งคณะผู้จัดงานมีมหาวิทยาลัยสงฆ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นเจ้าภาพร่วม จึงได้รับการสนับสนุนจากคณะสงฆ์ รัฐบาลไทย และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย การประชุมนี้มีเป้าหมายสำคัญในการกำหนดบทบาทใหม่ของผู้นำศาสนา ในการสร้างสันติภาพโลกร่วมกัน จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะสำเร็จด้วยดี โดยผู้นำศาสนาทำงานร่วมกันให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม มุ่งสันติภาพให้คนเป็นคนดี ดำรงรักษาสันติภาพไว้ได้ ปฏิบัติตามพุทธพจน์ที่ว่า “พึงเอาชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธตอบ พึงเอาชนะความชั่วด้วยความดี พึงเอาชนะคนตระหนี่ด้วยการให้ พึงเอาชนะคนพูดพล่อยด้วยคำสัตย์”

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งหลายจงเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ และประสบความสำเร็จในการประชุมตามที่ตั้งไว้ตามปรารถนา

สุนทรพจน์

โดย

พณฯ สุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2545

ณ หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

กราบนำสักการ พระเดชพระคุณท่านเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุทธมหารจารย์
 ท่านผู้นำศาสนาและพระคุณเจ้าทั้งหลาย
 ท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 เลขาธิการการประชุมสุดยอดผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณ
 เพื่อสันติภาพแห่งโลกในปีสหัสวรรษ
 และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

กระผม นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่ง
 ที่ได้มากล่าวในนามคณะรัฐบาลไทยและประชาชนชาวไทย กระผมขอกราบนำสักการและกล่าวต้อนรับ
 ท่านทั้งหลายผู้มาเยือนจากทั่วโลก

นับว่าเป็นความภาคภูมิใจที่ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นสถานที่จัดประชุมครั้งแรก ในการ
 เปิดตัวเพื่อการก่อตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก

เมื่อติดตามดูสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า ถึงสงครามเย็นจะยุติลงแล้ว แต่ความขัดแย้ง
 ความยากจน และการทำลายสิ่งแวดล้อมยังคงดำเนินไปอยู่ กระผมขอยกตัวอย่าง เช่น ความขัดแย้งใน
 นามของศาสนา โดยเฉพาะอุดมการณ์ทางศาสนาที่แตกต่างกัน การทำสงครามโดยอ้างชื่อของศาสนา ยัง
 เป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นชัดเจน นักการเมืองและผู้นำหน่วยงานองค์กรสหประชาชาติประจำภูมิภาคต่าง ๆ
 ยังไม่สามารถกลายหรือยุติความขัดแย้งดังกล่าวนี้ได้อย่างสิ้นเชิง กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้นำศาสนา
 แห่งโลกทุกศาสนาที่เดินทางมาจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และมาร่วมประชุมพร้อมกัน ณ พุทธมณฑล
 แห่งนี้ จะเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาใหม่ พร้อมกับมีนโยบาย มาตรการใหม่ และความมุ่งมั่นที่จะ
 ปรับปรุงและกำหนดบทบาทและภารกิจสำคัญร่วมกัน ในการที่จะก่อให้เกิดสันติภาพโลก ช่วยเหลือ
 บรรเทาความยากจนของประชากรโลก และยุติปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมได้ เมื่อท่านทั้ง
 หลายมีเจตจำนงแน่วแน่ในการแก้ไขปัญหเหล่านี้ร่วมกันแล้ว ประชากรทั่วโลกประมาณ 6 พันกว่าล้าน
 คน จึงจะรู้สึกมีความหวังและแนวทางใหม่ขึ้นได้

ในนามของรัฐบาลไทย กระผมขอยกตัวอย่างประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศเล็ก ๆ ประเทศหนึ่ง
 ของโลก แต่เราภูมิใจในความเป็นไทยและในรากเหง้าทางวัฒนธรรมของเราเอง ในประวัติศาสตร์อัน
 ยาวนานได้บันทึกไว้ว่า พระพุทธศาสนาได้เข้ามาประดิษฐานในดินแดนสุวรรณภูมิเป็นเวลาไม่น้อยกว่า

700 ปีตั้งแต่สมัยสุโขทัย ต่อมาเรามีคนต่างชาติต่างศาสนาเข้ามาค้าขายและตั้งบ้านเรือนพักอาศัย มีชาวญี่ปุ่น ชาวจีน ชาวโปรตุเกส ชาวกรีก เป็นต้น ผู้คนเหล่านั้นนำศาสนาของตนเข้ามาด้วย ดังนั้น ประเทศไทยจึงเป็นที่ตั้งหลายศาสนาด้วยกัน เช่น ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม

การอยู่ร่วมกันอย่างสันติเป็นสิ่งดีที่ทุกคนพึงปรารถนา ถึงแม้พระพุทธศาสนาจะเป็นศาสนาประจำชาติมาช้านาน แต่เมื่อมีศาสนาอื่นเข้ามา คนไทยก็ต้อนรับ ดังกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ตรัสต้อนรับพระสันตปาปา จอห์นปอล ที่ 2 ประมุขแห่งศาสนจักรคาทอลิก ในคราวที่เข้าเฝ้า ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท มีความจำเพาะตอนหนึ่งว่า “คนไทยเป็นศาสนิกที่ดีทั่วกัน ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติ” พระมหากษัตริย์ไทยเป็นผู้ทรงทำนุบำรุงทุกศาสนาที่มีอยู่ในประเทศไทย ทั้ง ๆ ที่พระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะผู้เคร่งครัด ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงให้มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา ที่ศาสนิกของแต่ละศาสนาสามารถประกอบกิจกรรมศาสนาของตนได้ โดยไม่มีความขัดแย้งในระหว่างคัมภีร์ศาสนา และอยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือกัน มีความรักและสามัคคีกัน เพราะเรามีสถาบันหลักสำคัญ 3 หลักใหญ่ คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทุกศาสนาที่เข้ามาอาศัยประเทศไทย ถึงจะต่างศาสนากัน แต่ก็อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ ไม่มีความขัดแย้ง หรือความบาดหมางระหว่างศาสนาด้วยกัน

เหล่านี้คือสิ่งที่หล่อหลอมความเป็นไทย และกระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ด้วยประสบการณ์การอยู่ร่วมกันอย่างสันติของชาวไทยทุกศาสนา อาจจะเป็นตัวอย่างหนึ่งในการอยู่ร่วมกันของชาวโลก เพื่อช่วยกันเสริมสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในครอบครัว สังคม ประเทศ ภูมิภาค และโลกนี้

ในฐานะที่กระผมเป็นพุทธศาสนิกคนหนึ่ง กระผมระลึกถึงพระพุทธพจน์เกี่ยวกับสันติภาพบทหนึ่งว่า “ไม่มีสุขอื่นยิ่งกว่าความสงบ” กระผมคิดว่า เป้าหมายของทุกศาสนา คือ ต้องการขจัดทุกข์ สร้างความสุขให้เกิดขึ้น สันติภาพที่แท้จริงเกิดขึ้นได้ต้องเริ่มต้นจากการที่ทุกคนมีความสงบภายในตนเองก่อน และความสงบนั้นจะแผ่ไปถึงผู้อื่นภายนอกได้

เป้าหมายที่กระผมอยากเห็น อันเป็นผลเชิงรูปธรรมจากการประชุมครั้งนี้ คือ สภาศาสนาแห่งโลกอุบัติขึ้น ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่องค์การสหประชาชาติ ทำงานร่วมกันเพื่อให้ทุกคนเป็นคนดีตามศาสนาของตน เป็นคนดีของครอบครัว ชุมชน และสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ เราทุกคนมีหน้าที่สำคัญคือต้องทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ซึ่งจะเกิดคุณแก่ตนด้วย ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนนั้นให้ดีที่สุด เป็นผู้ต้องรอบคอบที่สุด อดทนและชัดเจนมากที่สุด นี่คือคุณภาพของศาสนิกในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

กระผมขอภาวนาให้การประชุมเพื่อการก่อตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลกครั้งนี้ จงบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

ขอบคุณมากครับ

คำกล่าวต้อนรับ

โดย

พระเทพโสภณ

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันพุธที่ 12 มิถุนายน พุทธศักราช 2545

ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ต้อนรับท่านทั้งหลาย ทั้งผู้นำศาสนาและแขกผู้มีเกียรติซึ่งล้วนเป็นศาสนิกชน 13 ศาสนา ตามที่มีสัญลักษณ์ศาสนาปรากฏอยู่ในโลโก้ของสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก ซึ่งจะขอแนะนำสัญลักษณ์เริ่มจากตรงกลางด้านบนสุดเวียนขวา คือ สัญลักษณ์ของศาสนา ฮินดู พื้นเมือง ซินโต ลิกซ์ ยูดาเย เต๋า คริสต์ อิสลาม เซน พุทธ โซโรอัสเตอร์ บาไฮ ซงจ้อ

การประชุมครั้งนี้หลากหลายงาม ให้ความรู้สึกว่าเพื่อน ๆ ได้กลับมารวมตัวกันอีกครั้งหนึ่งภายหลังการประชุมครั้งประวัติศาสตร์ของการประชุมสุดยอดเพื่อสันติภาพแห่งโลกในปิสหัสวรรษ (MWPS) ที่สหประชาชาติ พวกเราหลายคนอยู่ที่นั่น เราประทับใจที่เห็นผู้นำศาสนาประชุมกันอย่างสันติเพื่อสันติภาพของโลก เราปรารถนาให้สิ่งดี ๆ อย่างนั้นสืบต่อไป ไม่อยากใหจบที่นั่นในวันนั้น โดยเฉพาะมติของการประชุมสุดยอดเพื่อสันติภาพแห่งโลกในปิสหัสวรรษในการก่อตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก (WCRL) ควรได้รับการสานต่อ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการจัดเตรียมงาน (Steering Committee) ขอให้ไทยเป็นเจ้าภาพของการประชุมสภาผู้นำศาสนาแห่งโลกโดยการสนับสนุนของคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (ยูเอ็นเอสเอสบี) ที่กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงรับเป็นเจ้าภาพร่วมด้วยความยินดีในนามประเทศไทย โดยการสนับสนุนของรัฐบาลไทยและมหาเถรสมาคม

วัตถุประสงค์ของการประชุมครั้งนี้ก็เพื่อก่อตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก ซึ่งจะสำเร็จเป็นรูปธรรมได้ก็ด้วยการประกาศใช้กฎบัตรเพื่อให้องค์กรถาวร ทำงานใกล้ชิดในฐานะเป็นที่ปรึกษาและทรัพยากรให้กับองค์การสหประชาชาติ เป็นองค์กรอิสระที่ไม่ได้เป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์กรหนึ่งของสหประชาชาติ หน้าที่สำคัญของสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก ก็คือช่วยสร้างและรักษาสันติภาพในโลก นี่เป็นภารกิจเร่งด่วน เพราะโลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่แล้วโลกประสบสงครามโลกและสงครามภูมิภาคต่าง ๆ อันเนื่องมาจากความ

แตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมือง เมื่อยุคสงครามเย็นสิ้นสุดลง เราก็ได้เห็นสงครามในรูปแบบใหม่ คือสงครามทางเศรษฐกิจการค้า แต่ที่น่าเป็นห่วงมากคือการกลับมาของสงครามอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางอุดมการณ์ศาสนา มีการอ้างศาสนาเพื่อทำสงครามกับต่างศาสนา นับวันสงครามเพราะศาสนาจะทวีความรุนแรงมากขึ้น จนเกรงกันว่าสงครามแห่งศตวรรษใหม่อาจจะเป็นสงครามอันมาจากอุดมการณ์ทางศาสนา

ในฐานะผู้นำศาสนา เราคงปล่อยให้ศาสนาถูกอ้างไปสร้างสงครามไม่ได้ ศาสนาทุกศาสนามุ่งสร้างสันติภาพทั้งภายในจิตใจและในโลก การที่เราไม่คัดค้านการอ้างศาสนามาสร้างความรุนแรงก็เหมือนกับเราสนับสนุนความรุนแรงนั้นด้วย จึงถึงเวลาแล้วที่ผู้นำศาสนาจะทำอะไรร่วมกันเพื่อยุติความขัดแย้งอันเนื่องมาจากศาสนา หนึ่งในวิธีนั้นก็คือการก่อตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลกเพื่อระดมความคิดร่วมกันจากผู้นำศาสนาเพื่อแสวงทางออกจากความขัดแย้งและให้คำแนะนำแก่สหประชาชาติเพื่อการนี้ นี่เป็นความฝันอันสูงส่ง ซึ่งถ้าเราทำสำเร็จก็เท่ากับเนรมิตโลกใหม่ขึ้นมาเป็นสวรรค์บนดิน ใครจะรู้ว่าการก่อตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก อาจเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในหน้าประวัติศาสตร์ของโลกก็ได้ นี่เป็นความฝันของเรา ขอทุกท่านได้ช่วยกันสานฝันให้เป็นจริง

อย่างไรก็ตาม เราก็ไม่ควรฝันเพื่องานมองข้ามความจริงที่ว่า ความสำเร็จของสภาผู้นำศาสนาแห่งโลกขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกอีกด้วย เราต้องไม่ลืมว่าบทบาทของสภาผู้นำศาสนาแห่งโลกเป็นองค์กรที่ให้คำปรึกษาแก่องค์การสหประชาชาติ ซึ่งผู้รับคำปรึกษาอาจจะทำหรือไม่ทำตามคำแนะนำของสภาก็ได้ แต่กระนั้น เราเชื่อว่าความร่วมมือระหว่างผู้นำศาสนากับองค์การสหประชาชาติจะเป็นไปด้วยดี เพราะเป้าหมายของศาสนากับของสหประชาชาติก็เป็นเรื่องเดียวกัน คือสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในโลก

วิธีทำให้สหประชาชาติเชื่อถือคำแนะนำของเราคือ ใช้การกระทำให้เป็นแบบอย่าง ดังภาษิตที่ว่า “การกระทำสำคัญกว่าคำพูด” ศาสดาผู้ก่อตั้งศาสนาประสบความสำเร็จในการนำคนเข้าสู่ศาสนาของท่าน เพราะบุคลิกภาพและการประพฤติปฏิบัติตนของท่าน ไม่ใช่ด้วยคำพูดเพียงอย่างเดียว ในท่านเองเดียวกัน ถ้าผู้นำศาสนาบอกให้ชาวโลกอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ท่านผู้นำศาสนาเหล่านั้น ต้องแสดงให้เห็นว่าท่านสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติด้วย

ดังนั้น สภาผู้นำศาสนาแห่งโลกจะเป็นเวทีสำหรับสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างศาสนา ผู้นำศาสนามีเวทีพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความเคารพซึ่งกันและกัน มีเอกภาพในความหลากหลาย กิจกรรมของการตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลกจะไม่เข้าไป

ก้าวก้าวกิจการภายในของแต่ละศาสนา เช่น การแทรกแซงเรื่องการตีความคำสอนทางศาสนา ทั้งจะไม่ยินยอมให้มีการเปลี่ยนศาสนาเพื่อเพิ่มจำนวนศาสนิกให้กับศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

หมดเวลาแล้วที่เราศาสนาจะมองศาสนาอื่นเป็นคู่แข่ง แล้วต่อสู้แย่งชิงความเป็นใหญ่เหนือศาสนาอื่น คู่แข่งของศาสนาไม่ใช่ศาสนาอื่น คู่แข่งสำคัญของศาสนา คือ วัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งชักนำจิตใจของคนออกห่างศาสนาและในที่สุดก็เลิกนับถือศาสนาใด ๆ แสงหาแต่เงินตราและอำนาจ การแสวงหาเงินตราและอำนาจโดยไม่จึจริยธรรมทางศาสนากำกับเป็นรากเหง้าแห่งความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน

ถ้าผู้นำศาสนาไม่แต่แข่งขันกันเองโดยลืมนึกถึงคู่แข่งที่แท้จริง วันหนึ่งเราอาจจะตื่นขึ้นแล้ว พบว่าแต่ละศาสนาไม่มีศาสนิกเหลืออยู่เลย ด้วยเป็นเพราะว่าคนเหล่านั้นไม่เห็นคุณค่าของศาสนาและเลือกที่จะอยู่อย่างคนไม่มีศาสนา ในสถานการณ์นี้ ผู้นำศาสนาก็มีสภาพไม่ต่างจากไก่ที่ถูกขังกรงรวนเชือด ไก่เหล่านั้นไม่รู้ตัวว่ากำลังจะถูกเชือดเป็นอาหารก็มัวแต่จิกตีกัน แย่งความเป็นใหญ่ในกรง กว่าจจะรู้ตัวก็สายเสียแล้ว ในที่สุดก็รู้ว่าถึงจะเป็นใหญ่ก็ถูกเชือดอยู่ดี

ดังนั้น สภาผู้นำศาสนาแห่งโลกจึงไม่เพียงแต่จะช่วยโลกให้มีสันติภาพ แต่ยังช่วยให้ศาสนาเองอยู่รอด เพราะสหประชาชาติและชาวโลกยังเห็นคุณค่าของศาสนา เราหวังว่าเป็นอย่างยิ่งว่าท่านผู้นำศาสนาทั้งหลายจะสามารถร่วมกันทำงาน ในสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก เพื่อสันติภาพถาวรของโลกและเพื่อประกาศคุณค่าของศาสนาต่อชาวโลก

มหาวิทยาลัยมหานาคาลงกรณราชวิทยาลัย และคณะกรรมการจัดงาน พร้อมจะอำนวยความสะดวกทุกอย่าง เพื่อให้ท่านทั้งหลายบรรลุวัตถุประสงค์ของการประชุมสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก ขอให้ได้รับรู้สึกร่วมกันในบ้านของท่านและหากประสงค์สิ่งใดไม่ต้องลังเลใจโปรดแจ้งให้เราทราบ เราจะบริการท่านอย่างเต็มความสามารถ

เวทีเป็นของท่านแล้ว เชิญร่วมงานประชุมของท่านได้

หมายเหตุ

เมื่อวันที่ 12 - 14 มิถุนายน 2545 ได้มีการประชุมเพื่อการจัดตั้งสภาผู้นำศาสนาแห่งโลก อันสืบเนื่องมาจากการประชุมสุดยอดผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณ เพื่อสันติภาพของโลกในบิสทัวรรชน หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม, กรุงเทพมหานคร ซึ่งทางคณะผู้จัดทำจะนำเสนอสรุปสาระการประชุมครั้งนี้ในโอกาสต่อไป

วันวิสาขบูชา**

วันวิสาขบูชา ในปีนี้ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๗) ซึ่งเป็นวันสำคัญวันหนึ่งในพระพุทธศาสนา คือ เป็นวันประสูติของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ป่าลุมพินีวัน ซึ่งเป็นดินแดนอยู่ระหว่างเมืองกบิลพัสดุ์ กับเมืองเทวทหนคร ติดต่อกัน และเป็นวันตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ตำบลจรูญเวลาเสนาณิม แคว้นเมืองพาราณสี และเป็นวันที่เสด็จขึ้นรับปรินิพพานของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่สาละวินทยาน แคว้นเมืองกุสินารา ซึ่งเป็นดินแดนแห่งชาวมัลลกะศรัย

เมื่อเหตุการณ์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรงกันถึงสามอย่าง และมีความสำคัญต่อพระองค์ทั้งสิ้น จึงนับว่าวันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญวันหนึ่งในศาสนาพุทธ



ขอสรุปเรื่องราวสำคัญดังต่อไปนี้

เมื่อก่อนพระพุทธศักราช ๒๕๐๐ ปีเศษมาแล้ว ที่สวนลุมพินีวัน ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเมืองกบิลพัสดุ์ กับเมืองเทวทหนคร ซึ่งที่แห่งนี้ พระนางสิริมหามายา อัครมเหสีของพระเจ้าสุทโธทนะ พระเจ้าแผ่นดินเมืองกบิลพัสดุ์ได้ประสูติพระราชโอรสพระองค์หนึ่งทรงพระนามว่าสิทธัตถะราชกุมาร

เจ้าชายสิทธัตถะราชกุมาร ทรงเจริญวัยด้วยความสุขยิ่ง เพราะกำเนิดในราชตระกูลภายใต้เศวตฉัตร และได้ทรงศึกษาในสำนักของอาจารย์วิศวามิต ซึ่งเป็่นสำนักที่มีชื่อเสียงที่สุด เจ้าชายได้ทรงศึกษาอย่างรวดเร็ว และจบหลักสูตรชั้นทุกประการ

เมื่อพระชนมมีได้ ๑๖ พรรษา ก็ได้เข้าสู่พิธีอภิเษกสมรสกับพระนางยโสธราพิมพา ผู้เป็นธิดาของพระเจ้าสุปปพุทธะ กษัตริย์ผู้ครองราชสมบัติกรุงเทวทหนคร เจ้าชายสิทธัตถะได้เสวยสุขกับพระนางตลอดมาจนพระชนมายุได้ ๒๙ พรรษา ก็มีพระราชโอรสองค์หนึ่ง พระนามว่าราหุล ซึ่งแปลว่า ปวง

ในวันที่เจ้าชายราหุลเกิดนั้น เป็นวันที่เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จออกบรรพชา ด้วยทรงเบื่อในเพศฆราวาสอันเต็มไปด้วยกิเลส จึงทรงเห็นว่าเพศบรรพชาเท่านั้นที่ประเสริฐและเป็นเพศที่สามารถจะหลุดพ้นจากความทุกข์ยากทั้งปวงได้

เมื่อพระองค์ถือเพศบรรชิตแล้ว ก็ทรงศึกษาในลัทธิคณาจารย์ต่างๆ ซึ่งสมัยนั้นนิยมกันและได้ศึกษามาจบ แต่ก็ไม่พอพระทัยในลัทธิเหล่านั้น เพราะทรงเห็นว่า ไม่เป็นทางที่จะช่วยให้พ้นจากกิเลสได้ คือพ้นจาก ความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตายได้ อันไม่ตรงกับที่พระองค์ตั้งพระทัยไว้

** สมชัย ใจดีและคณะ. ประเพณีและวัฒนธรรมไทย.

พิมพ์ที่ บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ พิมพ์ครั้งที่ ๗; ๒๕๒๖, ๓, ๕๐-๕๓๖.

พระองค์จึงได้ละทิ้งสำนักอาจารย์เหล่านั้นเสีย และทรงบำเพ็ญเพียรพระองค์เดียวนับเป็นเวลาถึง ๖ พรรษา พระองค์จึงพบกับความสุขสว่างอย่างแท้จริง ซึ่งเรียกกันว่าทรงตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง ได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นศาสดาเอกในโลก ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๖ ณ อุรุเวลาเสนานิคม แขวงเมืองพาราณสี

เมื่อพระองค์ได้ตรัสรู้ อันเป็นหนทางที่จะทำให้พระองค์พ้นจากกิเลสแล้ว พระองค์ก็ได้เที่ยวสั่งสอนพุทธศาสนิกชนทั้งหลายตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา เพื่อให้ศาสนิกชนได้พบเห็นทางที่จะนำไปสู่ความสุขอย่างแท้จริง จนกระทั่งถึงวันปรินิพพาน คือ วันเพ็ญวิสาขะ ระหว่างใต้ต้นรังคู้ ณ แขวงเมืองกุสินารา อันเป็นอุทยานที่เกี่ยวประพาสของพระราชาและพระราชมารมัลลราช

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงประกอบด้วยพระคุณธรรม ๓ ประการ คือ

๑. พระองค์ทรงตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง จัดเป็นพระพุทฺธคุณ

๒. พระองค์ทรงบริสุทธิ์ ทั้งกาย วาจา และใจ จึงจัดเป็นพระบริสุทธิคุณ

๓. พระองค์ทรงสั่งสอนพุทธศาสนิกชน โดยมีทรงเลือกเทศ ขึ้น วรณะ จัดเป็นพระกรุณาคุณ ดังได้กล่าวมาแล้วว่า วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญในพระพุทธศาสนา เพราะเป็นวันที่ตรงกับวันที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน

เมื่อวันเช้านี้มาถึง ประชาชนพุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้รำลึกถึงพระพุทฺธคุณ และได้เป็นผู้กตเวทีต่อพระองค์ จึงได้พร้อมใจกันบูชาพระองค์ในวันวิสาขบูชา จึงจัดว่าเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา

เมื่อถึงวันนั้น พุทธศาสนิกชนทั้งหลายต่างก็นำดอกไม้ ธูปเทียน แต่งตัวให้สะอาดเรียบร้อยเข้าสู่วัดเพื่อการเวียนเทียน รำลึกพระองค์ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตน

การทำบุญวิสาขบูชานี้ได้ทำกันมานานแล้ว แม้แต่ในสมัยสุโขทัยก็ยังปรากฏตามตำนานว่า

อันประเพณีกรุงสุโขทัยนี้ ถึงวันวิสาขะนักขัตฤกษ์ครั้งใด ก็สว่างไสวไปด้วยพุ่มพวงดวงดอกไม้กรองร้อย ห้อยแขวน หอมชลไปด้วยกลิ่นสุนทรสนี้นแสนะ สำเนียงเสียงพิณพาทย์ ม้องกลองทิวาวราตรี มีมหาชนชายหญิงพากันมากระทำการกุศล เหมือนจะเฝยซึ่งทวาร พิมานฟ้าช้อนัน

จึงเห็นได้ว่ากรุงสุโขทัยก็มีงานทำบุญวันวิสาขะกันอย่างเอิกเกริก แม้แต่กรุงศรีอยุธยาและตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้ ประเพณีวันวิสาขบูชาก็ทำกันเป็นประจำทุกปี ตามวัดวาอารามต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นที่น่าอนุโมทนายิ่งนัก

รายงาน

การปฏิบัติภารกิจของ

พระเทพสีมาภรณ์และคณะธรรมทูตจาริก ณ อำเภอคง



พระครูนิมิตธรรมโมภาส**

ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ คณะสงฆ์อำเภอคงได้มีโอกาสต้อนรับ คณะพระธรรมทูตจาริกธุดงค์ ของคณะสงฆ์จังหวัดนครราชสีมา โดยพระเทพสีมาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา พระเดชพระคุณท่านเดินนำหมู่สงฆ์และอุบาสก อุบาสิกา มาถึงสำนักปฏิบัติธรรมสวนป่าหนองเสาก็ ต.เมืองคง อ.คง เวลา ๑๖.๓๐ น. เจ้าคณะอำเภอคง (พระครูสถิตวรคุณ) พร้อมด้วยข้าราชการ ประชาชน ให้การต้อนรับ ท่านปลัดอาวุโส เป็นตัวแทนนายอำเภอ กล่าวให้การต้อนรับ อย่างอบอุ่น

จากนั้นคณะพระธรรมทูต และคณะสงฆ์ให้การต้อนรับเข้าที่พักบิณฑบาต ทำกิจส่วนตัว

ตอนค่ำ ๑๙.๐๐ น. พระเดชพระคุณหลวงพ่อ (จ.จ.) ได้นำทำวัตรสวดมนต์เย็น เจริญจิตภาวนา และได้แสดงธรรมจนถึงเวลา ๒๑.๓๐ น. จึงได้เวลาพักผ่อน

ที่ ๔ พระเดชพระคุณหลวงพ่อ นำทำวัตรเช้า เจริญจิตภาวนา และฟังธรรมจนสว่าง

ก่อนพิธีตักบาตรเช้า เวลา ๐๘.๓๐ น. หลวงพ่อดำเนินธรรมะแก่ญาติโยม ในเช้านี้

เป็นธรรมสบายๆ ฟังง่าย จำได้ นำไปปฏิบัติได้ทันที ท่านสอนเป็นสูตรๆ ให้โยมว่าตามจนจำได้ เป็นธรรมะ ๕ สูตร ดังนี้

๑. สูตรคน คือ

เกิดเป็นคน	คนให้ทั่ว
ปากไม่ลั่น	กันไม่รั่ว
ชั่วไม่เอา	เมาไม่มี
นี่แหละคน	

๒. สูตรฝั่ง คือ

ขยันหากิน	บินไม่สูงนัก
รักความสะดวก	ฉลาดสะสม
นิยมสามัคคี	

๓. สูตรครอบครัวหัวเมีย คือ

เอา เข้า ไว้
(เอา คือ รู้จักเอาใจกัน, เข้า คือ เข้าใจกัน, ไว้ คือ ไว้ใจกัน)

**เจ้าคณะตำบลคอนใหญ่ อำเภอคง, กำลังศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต ปีที่ ๓ คณะพุทธศาสตร์

๔. สูตรสำเร็จ คือ

- เต็มใจทำ - แข็งใจทำ
- ตั้งใจทำ - เข้าใจทำ (อิทธิบาท ๔)

๕. สูตรอยู่ร่วมสังคม คือ ๖ กัน

๑. รักใคร่กัน
๒. คิดถึงกัน
๓. นับถือกัน
๔. ช่วยเหลือกัน
๕. ไม่วิวาทกัน
๖. สามัคคีกัน

พระเดชพระคุณท่าน มีอุตสาหะวิริยะเป็นอย่างมาก ในการออกประกาศธรรม มีเมตตาสั่งสอนญาติโยม ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย และท่านยังได้ชี้แจงให้คณะสงฆ์และญาติโยมได้เห็นถึงความสำคัญของวันวิสาขบูชา ซึ่งเป็นวันสำคัญสากลโลก

ชาวโลกเขาให้ความสำคัญแล้ว ชาวพุทธ โดยเฉพาะประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกันแค่ไหน

เวลา ๑๕.๓๐ น. พระเดชพระคุณหลวงพ่พร้อมคณะ จึงได้ออกเดินทางจาริกไปยังอำเภอขามสะแกแสง

คณะสงฆ์อำเภอคง และญาติโยมขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่และคณะเป็นอย่างสูง



จุดพักปักกลดของพระธรรมทูต

โครงการเดินธุดงค์ประกาศธรรมของพระธรรมทูตจังหวัดนครราชสีมา

โดย การนำของ พระเทพสิมมาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา

ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ชื่อวัด	ชื่ออำเภอ
๑	๒๔-๒๕ เมษายน ๒๕๔๕	จำเริญ	ห้วยแถลง
๒	๒๖ เมษายน ๒๕๔๕	ประชาคาราม	ห้วยแถลง
๓	๒๗ เมษายน ๒๕๔๕	หนองกล้า	จักราช
๔	๒๘ เมษายน ๒๕๔๕	โพธิ์ทองเจริญ	เฉลิมพระเกียรติ
๕	๒๕ เมษายน ๒๕๔๕	สำนักสงฆ์โนนมันเทส	โนนสูง
๖	๓๐ เมษายน ๒๕๔๕	ช่องคู	เมืองนครราชสีมา
๗	๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕	ศาลาหนองซอน	แก่งสนามนาง
๘	๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕	สระสี่เหลี่ยม	บ้านเหลื่อม
๙	๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕	ศูนย์วิปัสสนาหนองเสาเกี	คง
๑๐	๔ พฤษภาคม ๒๕๔๕	บ้านขาม	ขามสะแกแสง
๑๑	๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕	ทำนบพัฒนา	กิ่ง อ.พระทองคำ
๑๒	๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕	คอนทะอิง	โนนไทย
๑๓	๗-๘ พฤษภาคม ๒๕๔๕	ป่าธรรมชาติ	กิ่ง อ.บัวลาย
๑๔	๘ พฤษภาคม ๒๕๔๕	ปรangkสิตา	กิ่ง อ.สีดา
๑๕	๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕	โคกหนองแวง	โนนแดง
๑๖	๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕	หนองแวง	ประทาย
๑๗	๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๕	โนนอุดม	กิ่ง อ.เมืองยาง
๑๘	๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๕	ตมิ่งกลางราม	กิ่ง อ.ลำทะเมนชัย
๑๙	๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๕	ตลาดชุมพวง	ชุมพวง
๒๐	๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕	การเวก	พิมาย
๒๑	๔-๕ มิถุนายน ๒๕๔๕	หนองบุนนาก	หนองบุนนาก
๒๒	๖ มิถุนายน ๒๕๔๕	สว่างวนาราม	เสิงสาง
๒๓	๗ มิถุนายน ๒๕๔๕	จันยาง	ครบุรี
๒๔	๘ มิถุนายน ๒๕๔๕	วังน้ำเขียว	วังน้ำเขียว
๒๕	๙-๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๕	พระเพลิง	ปักธงชัย
๒๖	๑๑-๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕	บึงพระ	โชคชัย
๒๗	๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕	ไคร้รัตน์	ปากช่อง
๒๘	๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๕	อาศรมธรรมทายาท	สีคิ้ว
๒๙	๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๕	ห้วยขม	ด่านขุนทด
๓๐	๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๕	สำนักตะคร้อ	กิ่ง อ.เทพารักษ์
๓๑	๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๕	ใหญ่สูงเนิน	สูงเนิน
๓๒	๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๕	สามัคคีสโมสร	ขามทะเลสอ

บทบาทของพระสงฆ์ ในการอนุรักษ์ศิลปกรรมไทย

โดย พระศรีธรรมมารักษ์ (ดำรง ทิฏฐธมโม ป.ธ. ๙)

รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รองประธานโครงการฝึกอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ

อาจารย์ฝึกสอนภาควิชานวกรรม



พระพุทธศาสนาเป็นป่อเกิดศิลปกรรมทุกแขนง

ถ้าเรามองดูศิลปวัตถุโบราณสถาน จิตรกรรม ประติมากรรม หัตถกรรม วรรณกรรม ลัทธิ ศิลปะ หรือศิลปกรรมทุกแขนงนานาชนิด ที่มีปรากฏเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยอยู่ทุกวันนี้ เราจะพบว่า ศิลปกรรมแทบทั้งหมด ยกเว้นแต่ปราสาทราชมนเฑียร เครื่องราชูปโภคแล้วก็มีแต่ศิลปะทางพุทธศาสนา นี่แหละที่เป็นยอดศิลปะ เป็นเอกลักษณ์ไทยแท้ เป็นมรดกให้ลูกหลานไทยได้อวดชาวโลกได้อย่างภาคภูมิใจ และเป็นจุดขายให้นักท่องเที่ยวได้มาชมมาเที่ยว ทำให้มีรายได้จากนักท่องเที่ยวปีละหลายแสนล้านบาท ช่วยทุเลาปัญหาเศรษฐกิจของชาติได้ดังที่รู้กันอยู่แล้ว

ศิลปกรรมที่เกิดจากพระพุทธศาสนานั้น อาจแบ่งให้เห็นหลัก ๓ ประเภท คือ

ประเภทสิ่งก่อสร้างสถาปัตยกรรม เช่น กุฏิ ศาลาการเปรียญ โบสถ์ วิหาร สถูป เจดีย์ ปรางค์ ปราสาท จรมน้ำ อุตุ กำแพง หอไตร หอกลาง หอระฆัง มณฑป บุษบก ชุ่ม ประตู่ ศาลาท่าน้ำริมทาง ธรรมาสน์ เครื่องใช้ประกอบอาคาร เช่น ตู้ เตียง ตั่ง เก้าอี้ ฯ

ประเภทวัตถุที่เคารพและเครื่องประดับ เช่น พระพุทธรูป พระบูชา พระบรมสารีริกธาตุ พระพุทธบาท พระแท่นรัตนบัลลังก์ ประภาณณฑลฉัพพรรณรังสี ชุ่มเรือนแก้ว ผอบบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ใต้เข็ม ใต้เทียนชัย เชิงเทียน แจกัน รูปหมอมกายน เทียนบูชา พานพุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ ฉัตร เพดาน โคมไฟ ฯ

ประเภทจิตรกรรม เช่น ภาพวาดภาพพระพุทธรูป ประดับในโบสถ์ วิหาร กุฏิ เป็นสิ่งเล่าประวัติศาสตร์ เป็นปริศนาสอนธรรม สอนคนให้ได้ดี รู้จักบาปบุญคุณโทษและขนบธรรมเนียมประเพณี โดยใช้ภาพ เป็นสื่อการสอน แม้คนไม่รู้หนังสือก็สามารถศึกษาธรรมได้ด้วยการศึกษาภาพจิตรกรรมนั้น แทนคำอธิบาย จากครู

ประเภทเครื่องอุปโภค สำหรับพระเถระผู้ทรงตำแหน่งในคณะสงฆ์ มีรูปแบบความวิจิตรอลังการ ไปตามระดับชั้นยศ เช่น เครื่องเบญจรงค์ เครื่องทอง เครื่องมุก เครื่องงา พัดยศ ผ้าคาด บักดินไหมแพรวะประดับอัญมณีรัตนชาติ เครื่องไม้แกะสลักเสลาปิดทอง ประดับกระຈัก ใช้ในงานตามปกติบ้าง ใช้เป็นเครื่องแสดงชั้นยศฐานะของผู้ที่เป็นเจ้าของบ้าง

นอกจากนี้ ยังมีศิลปะที่เกิดจากพุทธศาสนาอีกหลายประเภท เช่น วรรณกรรม สังคีต ศิลปะนาฏศิลป์ วัฒนธรรมประเพณีการกิน การทำอาหาร ธรรมเนียม การแต่งกาย และอื่นๆ อีกมากมาย ศิลปกรรมเหล่านี้ เกิดจากชาวพุทธทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต ผู้มีศรัทธาอันบริสุทธิ์ได้คิดค้นแบบขึ้นมา สอดใส่ความวิจิตรบรรจงลงไปให้เป็นศิลปะล้ำเลิศทรงค่า คู่ควรแก่การถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา เพื่อยกย่องเชิดชูบูชาพระพุทธศาสนาให้เลิกลอย จูงใจให้บรรชนคนทั่วไปมีความตระหนัก เคารพและยำเกรง ไม่กล้าย่ำยีลบหลู่เบียดต่อพระศาสนา จึงทุ่มเทสติปัญญา มีมือ เวลา ทุนทรัพย์ ปรับแก้พัฒนาชิ้นงานให้มีความปราณีตวิจิตรพิศดารยิ่งใหญวิเศษสุด ยากที่ใครจะทำตามหรือเลียนแบบได้ง่าย ๆ จนกลายเป็นสุดยอดศิลปกรรมอมตะให้ลูกหลานรุ่นเราได้ภาคภูมิใจอยู่ขณะนี้ เราได้เห็นผลงานของท่านโบราณจารย์เหล่านั้นแล้ว ก็จะมีสักกี่องค์จรรยาสงสัยว่าบรรพบุรุษของเราทำสิ่งมหัศจรรย์เช่นนี้ขึ้นมาได้อย่างไร ในขณะที่คนยุคใหม่อย่างพวกเราทั้งหลายคงจะสงสัยว่าตัวเอง ความรู้ทันสมัย ไม่ยอมทุ่มเทให้ใครง่าย ๆ แต่พอเห็นปราสาทหินเราจึงจะรู้ว่าคิดไวกว่าคนโบราณเพียงใด

ถ้าถามว่า บุรพจารย์ยุคโบราณท่านเอาความรู้ความสามารถทางศิลปะเหล่านี้มาจากไหน ท่านเอาทุนรอนเงินทองที่เฒ่าแก่จ้างช่างสร้างทำ ท่านเอาเวลามาทุ่มเททำงานให้พระพุทธศาสนาได้อย่างไร สาเหตุที่ท่านทำผลงานอันน่าอัศจรรย์เหล่านี้ได้ ก็เพราะความเชื่อมั่นศรัทธาเลื่อมใสต่อพระพุทธศาสนา ความไม่เห็นแก่ตัว ความใส่ใจในการสั่งสมบุญกุศล ความมุ่งมั่นสร้างสมบารมี โดยมีพระนิพพานเป็นที่หมาย และความเชื่อมั่นในกรรมและผลกรรมว่า บุคคลทำอย่างไรก็จะได้ผลอย่างนั้น ถ้าถวายของดี ย่อมได้อานิสงส์เป็นของดี ถ้าถวายของเลว ย่อมได้ของเลว การบูชาพระรัตนตรัยอันเป็นสิ่งที่เคารพสักการะสูงสุด ต้องเลือกสรรแต่ของที่ล้ำเลิศประเสริฐสูงค่าเท่านั้นไปบูชา เราจึงทุ่มเทความตั้งใจและเรี่ยวแรง เวลา ทุนทรัพย์ และฝีมือ ในการทำชิ้นงานให้ปราณีตมีค่า สมควรแก่การเอาไปถวายแก่พระรัตนตรัย และพอถึงเวลาถวาย ก็จะต้องตั้งใจประคองประคองเรียงร้อยกล่าวคำถวายอย่างละเอียดพิศดาร ตกท้ายด้วยกล่าวคำอธิษฐานเป็นภาษาบาลีว่า สุตินัน วุต เม ทานํ อาสวกรยวาทํ นิพพานํ โหตุ, ทุตินมปิ, ตุตินมปิ ฯลฯ นิพพานํ โหตุฯ หรือกล่าวว่า นิพพานปัจจุโย โหตุ ฯ แสดงว่าท่านมีความมุ่งมั่นตั้งใจบำเพ็ญอธิษฐานบารมี หวังความสำเร็จคือความสิ้นอาสวะ ขอให้บุญทานที่ท่านนั้นเป็นปัจจัยเพิ่มเติมเสริมบารมีให้เต็มเปี่ยมจนถึงพระนิพพานให้จงได้ในขณะที่กำลังทำบุญทานบริจาคทรัพย์บูชาพระรัตนตรัยนั้นก็จะรู้สึกว่ามีอาการเบาบางจากความโลภ โกรธ หลง มีจิตมุ่งตรงสู่นิพพานไปทุกขณะ มีความปีติภาคภูมิใจ สุขใจ เย็นใจ สบายใจ ได้รับความสุขที่ละเอียดลึกซึ้ง ซึ่งปุถุชนคนโลกทั่วไปไม่อาจรู้สึกได้ด้วยเหตุนี้เอง จึงทำให้ท่านมีความสุข เพลิดเพลิน ตีใจ ในการได้ทำบุญ ไม่มีความรู้สึกลำบาก รำคาญ หรือเสียเวลา เสียทรัพย์ที่ทุ่มเทลงไป ท่านจึงเพลิดเพลินในการอุทิศเวลา ผิดกับผู้มีมือ ตั้งใจ ประคองประคอง พัฒนา แก้ไขชิ้นงานแต่ละชิ้นแต่ละแขนง ให้สวยงามละเอียดละออ สร้างรูปแบบให้มีเอกลักษณ์และประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสม ยิ่งทำให้ก็ยังเพิ่มรอยละเอียดเข้าไประเรื่อย ๆ จนกลายเป็นศิลปะมหัศจรรย์ที่เราได้ภาคภูมิใจ ว่าเราเป็นชาติเอกราชมีศิลปวัฒนธรรมเป็นของตัวเองอยู่ทุกวันนี้

ถ้าหากประเทศไทยไม่มีพระพุทธศาสนาเป็นหลักชี้นำสังคม สังสอน ปลุกฝังให้คนไทยมีศรัทธา รู้จักบาปบุญคุณโทษ ทาน ศีล สวรรค์ นิพพาน แล้วใครจะกล้าตัดใจเสียสละทรัพย์สินมรดกมาสร้างสรรคศิลปกรรมฝีมือเยี่ยมขึ้นเป็นมรดกอันสวยงามวิจิตรบรรจงทรงคุณค่า เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ รู้ชาติอื่นได้ ถ้าจะมีก็คงมีแค่ศิลปพื้นบ้านราคาถูกตามประสาช่างพื้นบ้านทำขึ้นใช้ในครัวเรือนเท่านั้น ซึ่งก็คงเป็นแค่ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือไม่มีก็คงมีแต่ศิลปะที่ได้ลอกแบบจำลองอย่างเชามาจากชาติอื่นเมืองอื่น กลายเป็นทาสเป็นข้าของต่างชาติต่างภาษา ไม่มีอะไรที่จะภูมิใจว่าเป็นศิลปะของตัวเอง แต่เพราะมีพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งผลักดันจึงทำให้ชาติไทยมีศิลปะที่ยิ่งใหญ่ปรากฏอยู่ทั่วทุกภาคของแผ่นดินไทย

ดังนั้นจึงถือได้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลัก ที่บันดาลให้ชาวไทยสร้างรากฐานศิลปกรรมไทยขึ้น เป็นเอกลักษณ์ เอกลักษณ์ทางศิลปกรรมประจำชาติ และแสดงความเป็นเอกราชทางศิลปกรรม เป็นของเราเอง และเป็นรากฐานทางวัฒนธรรม คุณธรรม วิถีชีวิตที่เหมาะสม เป็นชาติอิสระเป็นที่ภาคภูมิใจได้อย่างสมบูรณ์ ชาวต่างชาติต่างทวีปมาเมืองไทย เราได้วัดวาอารามศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนาเื่องเป็นสิ่งเชิดหน้าชูตา อวดเขาได้อย่างภาคภูมิใจ

แต่มาถึงบัดนี้ เป็นยุคที่คนเห็นแก่ตัว เห็นแก่ค่าจ้าง ค่าแรง จิตใจห่างไกลจาก ศีล ทาน สวรรค์ นิพพาน ศรัทธาตกต่ำวิปริตคิดแค่เรื่องการค้าธุรกิจหาผลกำไรเป็นใหญ่ มาตราฐานการผลิตศิลปกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ตกต่ำลงไปอย่างน่าใจหายและน่าเสียดายต้นตำรับศิลป ต้นแบบของบรมครูที่ถูกพวกช่างขึ้นมารับจ้างขายแรงทำให้ ด้วยจุดมุ่งหมายเพียงแลกเงิน แลกข้าว แลกค่าแรงเท่านั้น เข้ามามีบทบาททำลายมาตรฐานศิลปะเข้าไปด้วยความมั่งง่าย โดยไม่มีสถาบันฝีมือแรงงานใดๆ มาดูแลกำกับมาตรฐาน ทำให้พวกศิลปินชะเล้งเหล่านี้ ทำลายศิลปกรรมได้ตามใจชอบตามถนัด ตามฝีมือพาไป เราจึงได้เห็นพระพุทธรูปหน้าตาอัปลักษณ์เกลื่อนกลาดอยู่ตามร้านค้า แถวสำราญราษฎร์และกระจายไปสู่วัดต่างๆ ทั่วประเทศ นี่คือสภาพของพุทธปฏิมากรรมที่ถูกทำลายมาเป็นเวลาอันยาวนานกว่าครึ่งศตวรรษ พวกพ่อค้าคนล่อขาย พระพุทธรูปทำมาหากินกับอาชีพนี้มาหลายชั่วโคตรแทนที่จะมีช่างผู้ชำนาญสามารถสร้างพระพุทธรูปสวยๆ ออกมา ทำให้พระพุทธรูปชี้เหร่ายไป แต่กลับยังจะชี้เหร่ยิ่งกว่าเดิมไปทุกวัน พวกที่ไม่เป็นช่างก็บังอาจออกแบบขึ้นใหม่ ชี้เหร่กว่าเดิมก็กล้าทำออกมาขายไม่เกรงบาปกรรมหรือคำตำหนิ ใครที่จะสนใจรับผิดชอบดูแลการผลิตก็ไม่มี เจ้าหน้าที่ราชการส่วนไหน หรือกฎหมายระเบียบข้อไหน ที่จะออกมาควบคุมมาตรฐานศิลปะก็ไม่มียกย่องให้เขาเล่งฝีมือศิลปะชี้ให้พระพุทธรูปเป็นเหมือนตุ๊กตาเด็กปั้นเล่นตลอดมา

ยิ่งกว่านั้น ขั้นตอนกระบวนการสร้างพระพุทธรูปในเมืองไทยก็แปรเปลี่ยนด้วยมลทินโทษ คือช่างปั้นหุ่น ก็ชี้มา ช่างถอดหุ่น นู๋ชี้ผึ้ง เข้าดิน เข้าลวด ตั้งเตาเผาสำรอก เททอง ขัดแต่ง ปิดทอง ส่วนใหญ่จะพบว่าช่างชี้มาแทบทั้งนั้น แทบทุกสำนักโรงหล่อก็ว่าได้ ไปดูโรงหล่อไหนก็ชัดเลยหัวขาว ขวดเบียร์เป็นก่ายเป็นกองทั้งนั้น (โรงหล่อไหนไม่มีช่างชี้มาโปรดบอกด้วยจะไปพิสูจน์) ช่างพวกนี้จะทำที่มุ่งขายหมวเฉพาะเวลาหมวเข้าเททองเท่านั้น แตกต่างจากที่ได้ฟังการสร้างพระพุทธรูปของชาวทิเบตที่เขาจะหล่อพระ ต้องสมาทานศีล ๘ กันทุกคน ตั้งแต่เริ่มปั้นหุ่น เขาเคารพในวัสดุทุกชิ้นที่จะนำมาใช้

ในกระบวนการสร้างพระ และทำด้วยความเคารพตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มจนการตกแต่งองค์พระเสร็จเรียบร้อย
ตำนานการสร้างพระพุทธรูปอย่างบริสุทธิ์เช่นนี้ไม่มีในเมืองไทย

ยุคที่ศิลปกรรมทางพุทธศาสนามีความปราวณิตสอยงามถึงขั้นสุดขีด เช่น พระพุทธรูปสุโขทัย พระพุทธ-
ชินราช ตูพระธรรมวัดเชิงหวาย จัดอยู่ในยุคสุโขทัยตอนปลายอยุธยาตอนกลางและได้สะท้อนลงในสมัย
กรุงศรีอยุธยาตอนปลายกรุงแตก แล้วมารุ่งเรืองใหม่เมื่อต้นกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงสงครามโลก ศิลปะ
ทางพุทธศาสนาก็หยุดชะงักอีก บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคพัฒนาประเทศเป็นยุคเห็นแก่เงิน
การก่อสร้างศาสนศิลป์ต่างๆ ก็เปลี่ยนไปนิยมฝรั่งบ้างจีนบ้าง เอาช่างจีนช่างฝรั่งมาเป็นครูมากขึ้น
นิสัยช่างผู้ที่เคยเสียสละทุ่มเทจิตวิญญาณ ทำชิ้นงานฝากฝีมือไว้ประดับพระศาสนา ก็ค่อยหมดไป กลายเป็น
พวกมุ่งเหมาเอาค่าจ้างจากวัดเป็นส่วนใหญ่ ผลิตผลงานโดยเอาค่าจ้าง ค่าแรงเป็นเกณฑ์ คุณภาพ
ของงานขึ้นอยู่กับค่าแรงค่ารับเหมา เงินไม่ดีก็เงินไม่ดีฝีมือก็ชวย นอกจากช่างจะเห็นแก่เงินแล้ว ในยุคท้ายๆ
ถึงยุคปัจจุบันนี้ เกิดมีพวกกรรมกรชีวิตเข้าไปเรียกค่าคอม ค่านายหน้า ค่าเชิตรงรับงาน จากผู้รับ
เหมาอีกด้วย นับว่าเป็นยุควิบัติทางศิลปกรรมของพุทธศาสนาอย่างสิ้นเชิง ศิลปินทางพุทธศาสนาได้ถูก
อำนาจเงินครอบงำเปลี่ยนนิสัย จากการทำงานด้วยศรัทธาและมุ่งคุณค่าแห่งศิลปะเพื่อพระศาสนา
มาเป็นผู้รับเหมาเอาค่าแรงและกำไรเป็นสำคัญยิ่งกว่าการฝากฝีมือไว้ให้ลูกหลานเชยชม หรือมุ่งบุญกุศล
สววรรคนิพพาน ศิลปกรรมทางพุทธศาสนาจึงด้อยค่าลงเรื่อยๆ ฝีมือช่างก็ตกต่ำลงตามสภาพจิตใจของ
ช่างที่คดธรรมต่ำลง การฝึกหัดก็ฝึกไม่จริง ฝีมือหยาบ ขาดหลักเกณฑ์วิชาการ ขาดการค้นคว้าหลักฐาน
ในการสร้างรูปแบบชิ้นงาน เกิดศิลปะไหล โดยการออกแบบพิมพ์เดียวหล่อพิมพ์ขายเป็นร้อยเป็นพันเป็น
หมื่นชิ้น เพราะไม่มีปัญญาออกแบบต้นแบบใหม่หรือเพื่อลดต้นทุนเอากำไร

ฝ่ายเจ้าของงาน คือเจ้าอาวาสวัดหรือเจ้าคณะทุกฝ่าย มิได้แยแสแสดงความห่วงใยดูแลชิ้นงาน
ที่ช่างทำให้ คณะสงฆ์ไม่มีกฎระเบียบข้อบังคับอันใด มาคุ้มครองกำหนดมาตรฐานศิลปะที่จะให้ใช้
ประดับตกแต่งในวัด ปลอมให้กระบวนการช่างรับจ้างฝีมือต่ำระดับ เข้ามารับทำและดำเนินการไปกับ
เจ้าอาวาส ซึ่งไม่ประสีประสาเรื่องศิลปกรรม วัฒนธรรมประจำชาติ หลักศาสนา พุทธประวัติหรือกฎเกณฑ์
ลวดลายไทย ผลงานออกมาอย่างไรไม่มีการตรวจสอบว่าผ่านได้หรือไม่ผ่าน ผิดถูกอย่างไรไม่รู้เรื่อง
ขอให้เสร็จแล้วก็จ่ายเงินไปก็จบกัน เมื่อเป็นเช่นนี้ ก็จำเป็นต้องมีองค์กรทางคณะสงฆ์หรือราชการช่วย
กำกับดูแลกันบ้าง องค์กรใดเล่าที่น่าจะเข้ามาดูแล ก็เห็นแต่กรมการศาสนาเท่านั้น

กรมการศาสนา โดยภาระหน้าที่ที่เป็นผู้อุปถัมภ์วัดอาราม ตามที่ทางราชการมอบหมาย แต่ดูๆ
แล้วขณะนี้ กรมการศาสนาก็ตกอยู่ในสภาพหย่อนสมรรถภาพทางการทางงบประมาณแต่ไหนแต่ไรมา
กรมการศาสนาเป็นกรมที่ใช้งบประมาณน้อยที่สุดในระดับกรมด้วยกัน การจะให้กรมการศาสนาดูแล
ศิลปกรรมในวัดจึงเป็นเรื่องที่ไม่สามารถทำได้ กรมฯ มักจะเสนอที่คณะที่ไม่ค่อยเห็นด้วยที่วัดต่างๆ ทำการ
ก่อสร้างด้วยศิลปกรรม สถาปัตยกรรมไทย กรมการศาสนาเห็นว่าสิ้นเปลือง เพราะกรมการศาสนาหา
งบประมาณช่วยไม่ได้ จึงตั้งแนวคิดไปให้วัดสร้างโบสถ์แบบประหยัดและในกรมการศาสนาไม่มีช่างศิลปะ
ทางพุทธศาสนา ไม่มีใครเขียนแบบ โบสถ์ วิหาร ศาลา ฯลฯ ที่ประดับลายไทยแท้ๆ อย่างสมบูรณ์ได้

แบบแปลนของกรมที่เอามาถวายวัดก็ต้องไปจ้างช่างช่างนอกเขียนให้แล้วเอามาติดรากรมพิมพ์ถวายวัด การสร้างอาคารให้ได้รูปแบบสถาปัตยกรรมไทยเท่านั้น กรมการศาสนาไม่มีเจ้าหน้าที่แม้แต่คนเดียว ตลอดเวลาตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ มาจนบัดนี้ กรมการศาสนามีกองพุทธศาสนสถานดำเนินการให้มีการพัฒนาวัดจนมีวัดพัฒนาตัวอย่างขึ้นทั่วประเทศ ทางกรมฯ ได้ดำเนินการก่อสร้างสถาปัตยกรรมไทยในวัดว่าสิ้นเปลืองงบประมาณ และหันมาออกแบบโบสถ์ราคา ๕ แสนบาท ให้วัดต่างๆ เอาไปสร้าง หรือจัดงบประมาณไปช่วยสร้างให้ปีละ ๑ หลัง เรื่อยมาหลายปีแล้ว จึงได้โบสถ์หน้าตาพิกลๆ ออกมาเป็นศิลปะสัญชาติใดไม่ทราบ แต่แน่ๆ คือไม่ใช่สถาปัตยกรรมไทย เพราะตัดลวดลายไทยทิ้งไปเสียจนเกลี้ยง แทบจนพูดได้ว่าอาคารไทยที่กรมศาสนาออกแบบจะกลายเป็นไทยในอาคารนั้นดูให้ชื่นชมความเป็นไทยไม่ได้เลย

ความจริง กรมการศาสนาไม่น่าจะมีความคิดสุดโต่งไปถึงขนาดนั้น ถ้าจะปฏิเสธศิลปะไทย ก็ควรปฏิเสธบางส่วน ไม่น่าปฏิเสธโบสถ์ ซึ่งถือเป็นปูชนียสถานสูงสุดของวัด ซึ่งน่าจะสนับสนุนให้สร้างด้วยศิลปะสูงสุดเท่าที่วัดจะสามารถทำขึ้นได้ ส่วนกุฏิ ศาลา ให้สร้างอย่างสมถะประหยัดที่สุด อย่าให้หรูหราเกินไป อย่างนี้น่าฟังกว่า ทั้งนี้เพราะว่าถ้าไม่มีการส่งเสริมศิลปกรรมลายไทยแล้ว หายนะทางวัฒนธรรมไทยก็เกิดขึ้นแน่นอน

ความจริงแล้ว พระสงฆ์มีหน้าที่ที่ไม่ระบุในหน้าที่เจ้าอาวาสอยู่อย่างหนึ่งคือ ต้องทำหน้าที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ปกป้องรักษาพัฒนา สร้างความแข็งแกร่งแก่ศิลปะไทย การสร้างโบสถ์ราคาถูก โดยตัดลวดลายไทยออกไปหมดนั้น ต้องถือว่าทางกรมฯ ไม่รู้ซึ้งถึงคุณค่าศิลปะลายไทยที่โบราณจารย์พัฒนารูปแบบความสวยงามที่ลึกซึ้งด้วยความลำบากจนลงตัวเป็นศิลปะล้ำเลิศ ถ้าไม่มีวัดใดเอาศิลปะนี้มาก่อสร้าง ศิลปะก็ถึงยุคดับสูญเหลือแต่ตัวราคา ๓-๔ หมื่น ๕ หมื่น หรือซากวัดเก่า ๆ เท่านั้น จะหมดคนศึกษาสืบต่อมรดกลายไทย แม้จะอ้างว่าเศรษฐกิจเลวร้าย ก็ยังมีหลายวัดที่มีรายได้ดีก็ควรส่งเสริมเราให้แสดงบทบาทสร้างสรรค์ผลงานออกมา แสดงความมั่นคงทางสถาปัตยกรรมและภูมิปัญญาของบรมครูช่างไทยไว้ให้ช่างปั้น ช่างหล่อ ช่างเขียน ได้มีการเรียนการพัฒนาฝีมืองานทำสืบต่อเชื้อสายสกุลช่างไว้ให้ยืนยาว นี่ก็จุดเป็นจุดตายของช่างไทย ถ้าเขาไม่มีงานทำ ช่างไทยที่มีศิลปะฝีมือดีก็ต้องไปหาสร้างตึกแถวทาวเฮาส์ห้างสรรพสินค้า หรือสร้างตึกกระฟ้า ไปดูได้เลย ขณะนี้ก็มีแต่มหาวิทยาลัยศิลปากรและวิทยาลัยเพาะช่างเท่านั้นที่สอนศิลปะไทย โรงเรียนอาชีววะ วิทยาลัยการอาชีพที่ไหนก็ไม่สอนศิลปกรรมไทยกันแล้ว นี่ก็แนวโน้มช่างศิลปะไทยจะสูญพันธุ์ ศิลปะชั้นครูจะหมดไป ศิลปะขยะจะท่วมเมือง ศิลปะไทยจะไม่มีใครเรียนจบ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงได้ทรงออกมากกระตุ้นเตือน สนับสนุนจัดวันมรดกไทยขึ้น สถานการณ์ด้านความนิยมไทย จึงกระเดื่องขึ้นมาบ้าง แต่กรมการศาสนากลับเอาศิลปะราคาต่ำมาให้วัดสร้างโบสถ์ เป็นการดึงของสูงลงต่ำ เพราะไม่มีวิญญาณศิลปะในสายเลือด จึงไม่ตระหนักว่าศิลปะสถาปัตยกรรมไทยนั้นสำคัญแค่ไหน

ที่จริง กรมการศาสนาไม่น่าที่ส่งเสริมวัดวาอาราม ให้มีบทบาทในการอนุรักษ์ฟื้นฟูสร้างชิ้นงานที่ทรงคุณค่า เพื่อเชิดชูสถาบันพุทธศาสนา น่าจะปรับทัศนคติ หันมาสนับสนุนพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วางแผนศิลปวัฒนธรรมไทย ไม่ใช่คิดแต่ให้พระเอาหม้อไห เกรียนหัก มาเก็บไว้ให้ชาวบ้านดู แต่ไม่ผลิต

ช่างหรือส่งเสริมการพัฒนาฝีมือช่าง

การบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา ควรดูแลส่งเสริมให้ครบทั้ง ๕ ส่วนคือ พุทธศาสนคิลี พุทธศาสนบุคคล พุทธศาสนพิธี พุทธศาสนธรรม และพุทธศาสนปฏิบัติ การทำแผนงานจัดสรรงบประมาณประจำปี ต้องเฉลี่ยงบประมาณสนับสนุนให้ทั่วทั้ง ๕ ส่วน และข้อสำคัญขออย่าได้ดำเนิน ศิลปะไทย ซึ่งจะทำให้วัดหันไปเอาศิลปะจากแดนชยะต่างชาติมาประดับวัด ขณะนี้ ก็มีหลายวัดแล้วที่เอาเสาโรมัน มาสร้างศาลาการเปรียญ

ขอพูดถึงกรมการศาสนาอีกประเด็นว่า กรมการศาสนาขณะนี้กำลังพูดและทำขัดขวางตัวเอง

เวลาพูด พูดว่าสนับสนุนวัดให้ปลูกป่า เพื่อความร่มรื่น เรียบง่าย สมถะ แต่เวลาทำหนังสือก็ไปถ่ายเอาวัดที่สร้างโบสถ์สวยๆ ในภูเก็ต ราคาแพง มาทำปกหนังสือ ทำให้ไม่เอาภาพป่ามาลงปก พูดว่าวัดควรสร้างป่าให้ร่มรื่นน่าพักผ่อน แต่เวลาจัดประชุม ก็เลือกจัดประชุมที่ศาลาติดแอร์หรือโรงแรมหรูๆ ทำให้ไม่ประชุมที่วัดป่า

ในฐานะที่เคยช่วยกรมการศาสนาพัฒนาวัดมานาน ก็อยากขอแนะนำให้กรมได้พิจารณาเรื่องการช่วยดูแลกับการก่อสร้างศิลปกรรมแก่วัดต่างๆ ในด้านแบบแปลน ซึ่งทุกวันนี้ วัดขาดช่างเขียนแบบ จ้างเขาเขียนก็แพงเป็นหลายหมื่นหลายแสน ทางวัดต่างก็หวังพึ่งกรมฯ ในเรื่องแบบแปลนก่อสร้าง แต่กรมฯ มีแบบโบสถ์ให้เลือกเพียงแบบเดียว คือโบสถ์ราคา ๕ แสน (ขณะนี้ราคาจริงเกินกว่า ๑ ล้านไปแล้ว) แบบโบสถ์นี้ใครเห็นก็ส่ายหัวไม่ยอมรับ ถึงรับไปก็ไปแก้ไขปรับใหม่หมด ทางกรมฯ ก็อย่าไปยึดยึดแบบนั้นให้วัดอีกเลย น่าจะออกแบบให้ดูเก๋ได้หลักศิลปกรรมทรงไทยเข้าศาสนาไทยหน่อย ก็จะช่วยวัดได้มาก แต่เมื่อกรมฯ ยังช่วยไม่ได้ทุกวันนี้วัดต่างๆ จึงเที่ยวหาแบบตามแต่จะหาได้ ยิ่งการหาช่างก่อสร้างฝีมือดี ก็หาไม่ค่อยได้ ส่วนมากมักจะได้ช่างหัดใหม่ไม่เคยผ่านการศึกษาดำเนินการวิชาการหรือสถาบันใดมาก่อน จึงมาทำให้ศิลปกรรมในวัดเลอะเทอะ ลวดลายไทยเพี้ยนๆ ไม่รู้เป็นสายตระกูลไหน ยิ่งถ้าดูไปถึงจิตรกรรมภาพวาด สีการสอนในวัด ถ้าเจ้าอาวาสไม่ใส่ใจถึงความถูกต้องด้านเนื้อหาสาระคุณภาพของงาน ก็จะไปยกงานให้เด็กวาดป้ายโฆษณาหรือวาดจากลิเกหมอลำวาดภาพพุทธประวัติ

วาดภาพป่าอิลิปตนะมีภูเขาสูง หิมะขาวโพลน มีน้ำตก ทั้งที่ความจริงที่ป่าอิลิปตนะไม่ใช่เขตภูเขาไม่ใช่เขตหนาวมีหิมะตก

หรือวาดภาพปัญจวัคคีย์ ครองจีวรโกนผมเกลี้ยงบวชเป็นพระ แล้วนั่งฟังปฐมเทศนา ทั้งที่จริงปัญจวัคคีย์ยังเป็นฤๅษี นุ่งผ้าครก ห่มหนังเสือ สวมขลุ่ยปากลำโพง ยังไม่ได้อุปสมบทเป็นพระ

หรือวาดภาพพระพุทธองค์เสด็จจากดาวดึงส์โดยบันได ๓ ทาง วัดที่กวาดบันไดเพียงอันเดียว

หรือภาพวาดมารผจญที่ฉากหลัง ตั้งพระประธานปางสะดุ้งมารแล้วทางวัดก็ใส่พระอัครสาวกเข้าไปด้วย เพราะร้านค้าพระบังคับขายพระสาวกแถมมา ก็เอามาตั้งเข้าชุด ทั้งๆ ที่ขณะผจญมารนั้นพระโมคคัลลานะพระสาวิตรี ยังเป็นเด็กช้อยู่ในช่อง ยังไม่ได้มาบวช พระองค์บำเพ็ญเพียรอยู่คนเดียว

ภาพพระองค์ทรงอดพระกระยาหารมานานตน ซึ่งมีปัญญาคิดยี่เฝ้ารอดูความสำเร็จอยู่ก็ไม่เขียนรูปปัญญาคิดยี่

อย่างนี้เป็นตัวอย่างศิลปะระยะเอาเป็นสื่อการสอนไม่ได้เขียนเพียงเพื่อให้รู้ว่าเขียนภาพแล้วเท่านั้น ศิลปะที่เขียนขึ้นด้วยน้ำมือของช่างชั้นเลวเช่นนี้ ทำให้ไม่มีใครสนใจอยากดูอยากรู้ อยากเห็น อยากศึกษา เป็นการลงทุนสูญเปล่า สมควรตำหนิ และน่าจะต้องมีผู้กำกับดูแล ออกแบบสร้างต้นฉบับไว้เป็นบรรทัดฐาน หรือจัดทำเอกสารชี้แจงเผยแพร่ความรู้ให้วัดต่างๆ ใส่ใจพิถีพิถันทำให้ถูกต้อง แต่ไม่ใช่ห้ามทำลายเลย

นอกจากเรื่องแบบโบสถ์และจิตรกรรมแล้ว ยังขอพูดถึงเอกลักษณ์อาคารไทยด้วยว่าปัจจุบันนี้ วัดต่างๆ ออกแบบรูปร่างอาคารพุทธศาสนสถานปนเปกันจนไม่เหลือเอกลักษณ์เฉพาะของอาคารเช่น

ศาลาการเปรียญ ใดยอดปราสาท กลายเป็นปราสาทพระเทพบิดร

กุฏิ ใดยอดปราสาท กลายเป็นพระที่นั่งสรรเพชญปราสาทบางปู หรือพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

โบสถ์ เอาพระที่นั่งสรรเพชญปราสาทมาทั้งดุ้น

เมรุ เผาศพลามัญญชน กำหนดให้ใช้เมรุร้านฟัก ก็เอายอดเมรุหลวงมาใส่ ตีเสมอพระราชามหาภักษัตริย์

โกศศพ สามัญชนให้ใช้หีบธรรมคา ก็ทำโกศ ๘ เหลี่ยมมาใส่

ราชวัติ ฉัตร ธง ใช้ในราชพิธี ก็กลายมาเป็นธงใช้ในพิธีชาวบ้าน

ครุฑ ตราประจำองค์พระมหากษัตริย์ ก็เอามาทำหน้าจั่วโบสถ์ ศาลา

นี่เป็นตัวอย่างของสถาปัตยกรรมที่ขาดผู้กำกับดูแล และช่างออกแบบไม่มีความรู้ทางวิชาการ เป็นสถาปนิกอย่างเข่าว้า คือนึกได้ว่าอย่างไรก็ยัดใส่เข้าไปเลย

สาเหตุที่วัดต่างๆ ทำการก่อสร้างให้ไขว้เขวเสียหลักพุทธศาสนศิลป์ จารัต ประเพณี ฐานันดรศักดิ์ เช่นนี้ ก็มีใช้ว่าพระท่านจงใจทำลายหรือไม่ยอมได้ศิลปะไทยแท้ ที่จริงพระสงฆ์ล้วนมีจิตใจรักศิลปะไทย แต่เมื่อไม่มีพระสงฆ์ตั้งใจศึกษาฝึกหัด ไม่เป็นศิลปิน ไม่อาจกำกับดูแลการทำงานเหล่านี้ได้ จึงต้องยืมมือช่างชาวบ้านมาทำให้ ความวิบัติทางศาสนศิลป์จึงเกิดขึ้น

วัดทุกวัด เวลาจะทำการก่อสร้างอะไรขึ้นมาก็จะสำนึกตระหนักว่า ศิลปะไทยเป็นศิลปะล้ำเลิศ เป็นเอกลักษณ์ของไทย เป็นศิลปะควรแก่การสร้างในวัด ใจจริงก็อยากจะสร้างอยากจะได้อาคารทรงไทยแท้ๆ นั้นแหละ แต่ขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกฝังใจกังวลใจอยู่ว่า ถ้าสร้างเป็นทรงไทยแท้แล้ว จะมีราคาแพงมากจนสู้ไม่ไหว ต้องปรับแก้ให้เป็นไทยประยุกต์ผสมผสานกับของใหม่ เพื่อให้ราคาถูกลง แต่ยังไม่เคยมีใครมาวิจัยศึกษาหาข้อมูลเปรียบเทียบไว้ มานั่งคิดบัญญัติให้เห็นตัวเลขกันว่าที่จริงนั้น ทรงไทยแพงแค่ไหน แพงจริงหรือ ที่ว่าทรงไทยราคาแพงนั้น เป็นเพียงคาดการณ์ราคาก่อสร้าง ยังไม่คิดถึงข้อแตกต่างและผลที่ได้เมื่อใช้งานจริงระยะยาว แต่ถ้าคิดถึงประโยชน์ใช้สอย ค่าบำรุงรักษา สภาพแวดล้อมที่สุขสบาย มีคุณค่าทางจิตใจ ค่าใช้จ่ายตลอดอายุของอาคาร เช่น อาคารทรงไทยเย็นสบาย ไม่เปลืองค่าไฟฟ้าทำความแอร์

อาจจะถูกกว่าอาคารทรงฝรั่งก็ได้ หรือความสามารถถอดเคลื่อนย้ายได้ ไม่ต้องทุบทิ้งเมื่อต้องย้าย ทำให้ขายได้ราคาสูง ไม่เหมือนตึกซึ่งต้องทุบทิ้งสถานเดียว เมื่อคิดถึงจุดดีจุดด้อยนี้ จะถือว่าอาคารทรงไทยแพงได้อย่างไร

แม้ยังมีความรู้สึกที่อาคารทรงไทยราคาแพง จึงทำให้คิดแก้รูปแบบทรงไทยให้เปลี่ยนให้หมด ส่วนรายที่ไม่มีปัญหาเรื่องราคาแพงก็กลับอุดหนุนทำใหม่ไม่ให้เหมือนใคร คือ อยากรวมให้อาคารกลายเป็นผู้เจ้าของงานมักคิดหุงเพื่อฝัน ปรับแก้ผสมไปตามใจอยาก เช่น บางรายขอให้ผู้เขียนช่วยออกแบบผสมผสานศิลปะอาคาร ๔ ภาค เอาไทยกลาง สีสาน เหนือ ได้ มาออกแบบผสมกัน โดยไม่ให้ดูเหมือนว่าทำเช่นนั้นแล้วจะได้ประโยชน์อะไร นอกจากศิลปะเลอะเทอะ และทำให้รูปลักษณ์บ้านเรือนของแต่ละภาคกลายเป็นยาใหญ่ เสียเอกลักษณ์อาคาร เป็นความคิดที่เพี้ยนทำลายศิลปะประจำภาคเสียมากกว่า ใครที่ขอเช่นนี้ ผู้เขียนจะไม่รับเขียนแบบให้เด็ดขาด เพราะเป็นการเหยียดหยามทำลายเอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือทำเกินรู้

เรื่องเอกลักษณ์ของศิลปะประจำภาคนี้มีความสำคัญมาก ทุกวันนี้เราวิ่งรอกไปทั่วเมืองไทย จะเห็นตึกแถว โรงแรม อาคารสถานที่ ร้านอาหาร ที่ไหนๆ ก็รูปร่างคล้ายกันไปหมด จนรู้สึกว่ามีทางที่ตรงที่เราไม่ได้เห็นศิลปะใดๆ เป็นอาหารตาอาหารใจเลย เสียเวลาเที่ยว เพราะศิลปะการสร้างอาคารได้แค่ละปะปนกันไปหมดแล้วทุกภาค ความวิบัติทางวัฒนธรรมได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุค ๓๐ ปีเศษมานี้เอง จะมีก็แต่บ้านอยู่อาศัยตามชนบทที่ยังอาจพอมีหลงเหลือที่เป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นอยู่บ้าง

ในฐานะที่ผู้เขียนเอง ได้มีประสบการณ์คลุกคลีอยู่กับวงการก่อสร้างและศิลปกรรมทางพุทธศาสนา มาตลอดชีวิต ตั้งแต่อายุ ๑๖ ปีก็เริ่มจับกังก่อสร้าง ลุยงานหนักงานเบามาทุกชนิด ได้เห็นทำทุกอย่างที่ยังไม่รู้ไม่เป็น เริ่มแต่เขียนบันทึกลอยไทย เขียนแบบโบสถ์ ศาลา อาคารเรียน สถูป เจดีย์ เมรุ สร้างอาคารทรงไทยให้วัดต่างๆ มากกว่า ๕๐๐ วัด และไปช่วยออกแบบก่อสร้างวัดทางสหรัฐอเมริกา (ที่วัดพุทธมงคลนิมิต) อีกด้วย จนกระทั่งบัดนี้เป็นเวลาถึงสมประสงค์นานเกือบ ๓๐ ปี

จากประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้ได้ข้อสรุปว่า ขณะนี้ ยุคนี้ เป็นยุคที่วัดวา พระสงฆ์ได้ละทิ้งบทบาทความรับผิดชอบที่จะศึกษาฝึกหัดสืบทอดอนุรักษ์ศิลปกรรมไทยไปโดยสิ้นเชิง พระสงฆ์ไม่เรียนไม่หัด และไม่รู้อะไรของศิลปะไทยแล้ว งานศิลปะไทยได้ถูกปล่อยให้ตกอยู่ในกำมือของศิลปินชั้นเฒ่า ผู้รับเหมานำเงินหาพระสงฆ์รูปใดในแผ่นดินไทยที่สนใจศึกษาฝึกหัด และเข้าร่วมสร้างสรรพสิ่งของอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปกรรมไทยนั้นหาไม่ได้แล้ว เท่าที่ได้ยินกิตติศัพท์ได้เห็นผลงานก็เพียงรูปเดียว (เจ้าคุณวัดทองนพคุณทมม.ที่ย้ายไปเป็นเจ้าอาวาสวัดเศวตฉัตร) ยังไม่พบเป็นรูปที่ ๒ หากมีที่ไหนก็อยากจะขอรูจัก อยากฝากตัวเป็นศิษย์ อยากเป็นมิตรร่วมอุดมการณ์บ้าง แต่ยังมองไม่เห็นเมื่อคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ก็คิดไม่ได้ ถือว่าแทบเป็นศูนย์ เท่าที่ได้เป็นวิทยากรอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศในภาควิชาวรรณกรรมมา ๔ รุ่นแล้ว ก็ยังไม่เห็นพระธรรมทูตรูปใด ที่มีความรู้ความสามารถมีฝีมือ ประสิทธิภาพในด้านลายไทยเลยสักรูปเดียว

ถ้าจะถามความรู้สึกของพระสงฆ์ปัจจุบันว่า อยากเรียนวิชาวาดเขียน แกะสลัก บันทึกลอยไทยกันหรือไม่ ผมก็เชื่อว่า มีพระที่อยากเรียน อยากฝึกหัด อยากเป็น อยากรู้วิชาสาขานี้อยู่ แต่ที่ไม่

พากันเรียน ก็เพราะขาดการกระตุ้นชีวิต ขาดการสร้างกระแสความรู้สักให้เห็นคุณค่าของศิลปะไทย และที่สำคัญ คือ ขาดครู ขาดผู้เปิดสอน เปิดเรียน จึงดูเหมือนวิชาศิลปะไทยเป็นวิชาที่พระสงฆ์สนใจ ถ้าเปิดเรียนจริงๆ มีครูสอนจริงๆ ขอให้อุทิศเป็นครูที่มีฝีมือเข้าชั้นจริงๆ ก็ต้องมีผู้สนใจเรียนแน่ๆ

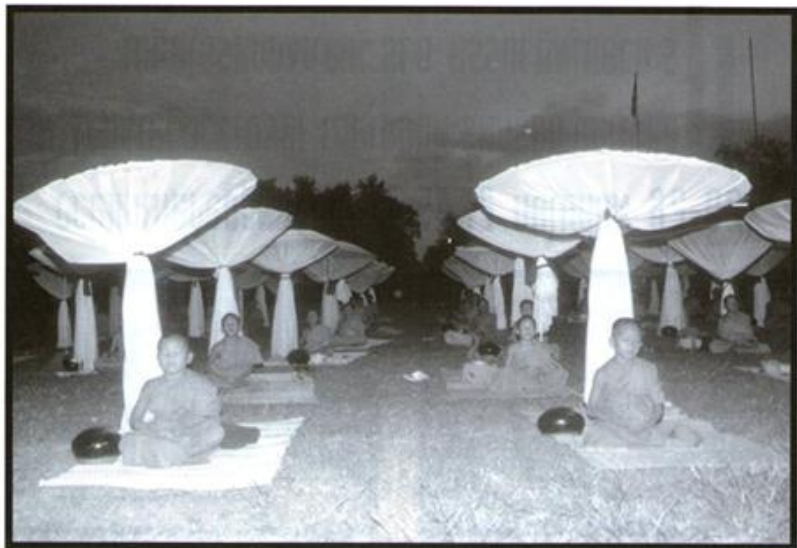
คิดมาถึงตรงนี้ ก็ทำให้คิดถึงวิชาพุทธศิลป์ ที่สอนในมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เมื่อครั้งที่ผมสอนวิชานี้ ผมได้กำหนดสาระเนื้อหาและรายละเอียดการสอนวิชานี้ให้กว้างขวางขึ้น จนครอบคลุมศิลปะทางพุทธศาสนาทุกแขนง ไม่ใช่สอนแค่ให้ดูรูปปั้นรูปหล่อพระ หรือจำแนกปางพระพุทธรูปแค่นั้น วิชาพุทธศิลป์ควรจะครอบคลุมศิลปะทุกอย่างที่เกิดจากอิทธิพลของพระพุทธศาสนา เช่น ประติมากรรม จิตรกรรม วรรณกรรม สถาปัตยกรรม หัตถกรรม ลัทธิ ศิลป์ นาฏศิลป์ ซึ่งจะทำให้เราเห็นภาพความศรัทธาของชาวพุทธ ที่ได้พากันเพียรสร้างศิลปกรรมนานาชนิดขึ้นมาบูชาถวายแก่พระพุทธศาสนา และเห็นความจริงที่ว่า พุทธศาสนาเป็นแหล่งกำเนิดศิลปกรรมทุกแขนงของชาติไทย และพระสงฆ์ ซึ่งเป็นผู้อยู่ใกล้ชิดสัมผัสกับศิลปกรรมใหญ่ทุกหลุมหลาใจน่าจะซาบซึ้งถึงคุณค่าและใส่ใจศึกษาเรียนรู้ฝึกหัดให้ได้ ทำเป็น สอนได้ อนุรักษ์ศิลปะของพุทธศาสนาไว้ให้ได้

ถามว่า พระสงฆ์ไทยขณะนี้ มีจิตวิญญาณศิลปิน มีความรู้สึกรักหวงแหนภาคภูมิใจในศิลปะไทยแค่ไหน มีรูปใดจะอาสาออกมาเป็นผู้รณรงค์ สร้างกระแสความรู้สักให้พระสงฆ์หันมาสนใจงานศิลปะทางพระพุทธศาสนาบ้าง สงสัยหายาก ถ้าจะเริ่มต้นรณรงค์ ก็ควรเริ่มที่มหาวิทยาลัยสงฆ์ การสอนวิชานี้ในมหาวิทยาลัยสงฆ์นั้นดีแล้ว แต่ขณะนี้ ยังเป็นเพียงบรรจุให้เรียนวิชานี้แบบผ่านไปเท่านั้น ยังไม่มีเป้าหมายถึงขั้นจะให้บัณฑิตมีความรู้ชำนาญ ออกมามีอาชีพทางพุทธศิลป์ได้แต่อย่างใด ลึกเมื่อไรจะมีการสอน การฝึก การเปิดสาขาวิชา ภาควิชา หรือคณะพุทธศาสนศิลป์ขึ้นมาสอนเป็นวิชาเอก ให้พระสงฆ์ย้อนกลับมาเรียน และมีโอกาสแสดงบทบาทช่วยฟื้นฟู ฝึกฝน ผลิตช่าง อนุรักษ์พุทธศิลป์ให้เจริญแข็งแรงตามที่พระสงฆ์บูรพาจารย์ในอดีตได้สั่งสมพัฒนาวิชาการด้านนี้ไว้ และควำตำแหน่งความเป็นผู้นำด้านพุทธศิลป์คืนมาไว้ในกำมือของพระสงฆ์อีกครั้งหนึ่ง มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คงต้องรับเรื่องนี้ไว้ทำการบ้านข้อใหญ่อีกข้อหนึ่ง สำนักวิชาการ สถาปนาวิชาการจะเห็นความสำคัญสักแค่ไหนเอ่ย ?



Uระมวภาพติวกรรม มจร.วิทยาเขตนครราชสีมา
และงานส่งเสริมพระพุทธศาสนา เทศกาลวันวิสาขบูชา
20-26 พฤษภาคม 2545 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง







1. พระราชเมธี (ที่ 2 ข.) เจ้าคณะกทม. คณะสงฆ์ กทม. คณะกรรมการปริยัติธรรม สมาคมและชาวพุทธ ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ “ธัมมจักกัปปวัตตสูตร”

2. คณะกรรมการจัดงานและชาวพุทธ ร่วมพิธีอย่างเนืองแน่น

3. การอภิปรายเรื่อง “กฎแห่งกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด” มีพระครูปลัดดัมพ์พัฒน-วิริยาจารย์, พ.ท.สุรินทร์ พัฒนศิริ, อ.ดนลสวัสดิ์

ชาติเมธี, อ.บุษกร เมธางกูล (ชาวสุต) เป็นวิทยากร ประสิทธิ์ บุตรศรี ดำเนินการอภิปราย

4. 5 องค์การพุทธ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ศูนย์พิทักษ์ฯ, ปริยัติธรรมฯ, ธรรมะร่วมสมัย จัดอภิปรายเรื่อง “สื่อมวลชนกับการพิทักษ์พระพุทธศาสนา” มีพระมหาไชว์ ทลฺสนิโย, พ.อ.(พิเศษ)ทองขาว พ่วงรอดพันธุ์, สว.กำพล ภู่มณี (ซ้ายสุด) เป็นวิทยากร ประสิทธิ์ บุตรศรี ดำเนินการอภิปราย

5. อภิปรายเรื่อง “พระพุทธศาสนากับการศึกษาของชาติ” มีพระมหา ดร.ไพฑูรย์ วุฒิมิตโต, อ.สุพพัฒน์ ทองเพ็ง (2ข.), อ.พิสิฐ เจริญสุข (ข.สุต) เป็นวิทยากร อ.เสถียร วิกรมหา ดำเนินการอภิปราย จัดโดย 5 องค์การพุทธ

6. ธรรมพล 1 อภิปรายเรื่อง “กุฏิวิฤตชีวิตด้วยเศรษฐกิจพอเพียง”

มีพระศรีญาณโสภณ, พ.อ.นพ.พงศ์ศักดิ์ ตั้งคณา, แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด เป็นวิทยากร อ.เสนาะ ผดุงจักร ดำเนินการอภิปราย

7. ศูนย์พิทักษ์ฯและเครือข่ายองค์กรพุทธ อภิปรายเรื่อง “มาร : ในมุมมองของชาวพุทธ” มีพระราชกวี, อ.สนธิ ศรีลำแดง (ข.สุต),

อ.ผาณิต กันตามระ เป็นวิทยากร

อ.โสภาส กิจกำแหง ดำเนินการอภิปราย





พระเทพโศภณ

8. ขบวนการเอกลักษณะ
พระพุทธศาสนา คณะสงฆ์
เขตบางคอแหลม และคณะ
สงฆ์เขตต่าง ๆ ใน กทม.
ร่วมพิธีถวายเป็นพุทธบูชา
9. คณะสงฆ์และชาวพุทธ
ร่วมประกอบพิธี อย่าง
สันติ
10. คณะสงฆ์และชาวพุทธ
ร่วมฟังการอภิปรายอย่าง
เนืองแน่น



พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ เจ้าคณะเขต-เจ้าคณะ
แขวง กทม. พระนิสิต นักศึกษา มหาจุฬาลง
และมหาวิทยาลัย กว่า 1,000 รูป เจริญ
พระพุทธมนต์ธัมมจักกัปปวัตตสูตร ถวาย
เป็นพุทธบูชา วันวิสาขบูชา ที่สนามหลวง

พระสถูปที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ
พระราชทาน เพื่อให้ชาวพุทธสักการบูชา
เทศกาลวิสาขบูชา ระหว่างวันที่ 20 - 26
พฤษภาคม 2545 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง



บทความพิเศษ*

พระสมจิต พุทฺธวิริโย

ผอ.วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา



ขอถวายความเคารพพระเถรานุเถระ
พระบัณฑิต กำลังจะเป็นพุทธศาสนบัณฑิต รุ่นที่ ๔๔
ของวิทยาเขตนครราชสีมา

กระผมรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มาร่วมในพิธี
ปฐมนิเทศพระพุทธศาสนบัณฑิตก่อนออกปฏิบัติ
ศาสนกิจในวันนี้ และที่สำคัญกระผมขอถวายความ
เคารพต่อท่านที่มีพระคุณต่อวิทยาเขตนครราชสีมา
ก่อนที่ผมจะได้นำเสนอเรื่องการออกแบบรายงานผล
การปฏิบัติศาสนกิจ ขอเวลาพูดกับท่าน ๒-๓ นาที
เพราะว่า ผมมีเวลา ๑ ชั่วโมง ก่อนที่พระเดช
พระคุณพระภิกษุสามเณรจะได้บรรยายพิเศษเป็นลำดับไป

ผมมีความรู้สึกว่า พระพุทธศาสนบัณฑิต
รุ่นที่ ๔๔ มีความผูกพันกับผมเป็นพิเศษกว่ารุ่นอื่นๆ
ไม่ใช่ว่าผมจะมาพูดเอาใจทุกท่าน แต่เป็นเพราะว่า
รุ่นนี้เป็นรุ่นที่มีพระเถระพระสังฆาธิการมากกว่ารุ่นอื่นๆ
ที่ผ่านมา

อีกอย่างหนึ่งรุ่นนี้มีพระภิกษุซึ่งเป็นอดีต
สามเณรแล้วช่วยงานวิทยาเขตนครราชสีมา หลายครั้ง
โดยเฉพาะอดีตสามเณรวัชรบุรี ผมไม่อยากจะนาม
หลายท่านคงทราบที่ท่านเหล่านั้นช่วยเหลืองาน
วิทยาเขตนครราชสีมาด้วยความเสียสละมาโดยตลอด
และอีกประการหนึ่งมีสามเณรสุริยาภรณ์ สุวรรณบุณยา
ป.ธ. ๔ ซึ่งเมื่อปี ๒๕๓๗ ผมได้จัดบรรพชาสามเณร
ภาคฤดูร้อนที่วัดศิริชัย กิ่งอำเภอลำเพนชัย ในวันนี้
สามเณรรูปเล็กๆ รูปนั้นสอบได้ ป.ธ. ๔ และจะสอบ
ป.ธ. ๙ ต่อไป และก็ได้คิดเลยว่า ท่านจะจบ
ปริญญาตรีปีนี้ ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจ คำบรรยายที่
ท่านกล่าวขวัญ ก้านพลูกลาง ที่ว่า “ครูอาจารย์ไม่ได้

หวังอะไรจากพวกท่าน ก็หวังแต่ท่านจะสร้างชื่อเสียง
ให้กับสถาบัน และกระผมก็ทราบดีว่า หลายรูป
ที่จบ ในรุ่นนี้มีความอุปการะคุณต่อมหาวิทยาลัยและ
ต่อไปคงจะหันหน้ามาช่วยกันพัฒนามหาวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ให้เจริญยิ่งขึ้น” ผมเป็นพระ
บ้านนอกเหมือนกับท่านและก็ไม่คิดว่าจะได้มาอยู่ที่
วิทยาเขตนครราชสีมา และจะอยู่ต่อไปเรื่อยๆ และ
ผมก็ตั้งใจให้เห็นทุกท่านมาจนถึงวันนี้ และผมอยากเห็น
ท่านมีการศึกษาสูงกว่านี้แม้ว่าผมจะมีวุฒิแค่ปริญญาตรี
ก็ตาม ก็มีความยินดีกับทุกท่าน และขอแสดงความ
เป็นห่วงเป็นใยสักคนหนึ่ง ก็คือ แม้มีลิตจะอยู่ศึกษา
ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาแล้ว ๔ ปี ยังเรียกตำแหน่ง
ของผู้บริหารบางตำแหน่งไม่ถูกต้อง จึงขอฝากเอาไว้
กับพระพุทธศาสนบัณฑิตด้วยว่า ขอให้เรียกตำแหน่ง
ต่างๆ ไม่ถูกต้อง มิฉะนั้น ก็จะมีคนคิดเถียงได้ว่าเรียน
มาเสียเปล่า

ดังนั้น เมื่อจบหรือเรียนอยู่อยากให้อ่าน
ตำแหน่งสักคนหนึ่งเพราะว่าผมแสดงให้เห็นว่า ๔ ปี
ผ่านไปแม้แต่ตำแหน่งของผู้บริหารก็จำไม่ได้ก็ทำให้
ผมมีความรู้สึกเสียใจ เพราะว่า ขณะที่ท่านไม่ได้มา
เรียนที่วิทยาเขตฯ กลับบอกตำแหน่งถูกต้อง ผมว่า
ท่านอายเขานะ

และเรื่องหนึ่งที่เป็นห่วงมากๆ คือ ท่านที่
ไม่ผ่านรายวิชา บางรายวิชา คือติด F ซึ่งประเด็นนี้มี
๒ ลักษณะ กล่าวคือ

ตามธรรมดารูปที่ติด F และต้องลงภาคฤดู
ร้อนได้ต้องไม่เกิน ๑๐ หน่วยกิต และบางรูป ติด ๔ วิชา
ถ้าวิชาละ ๒ หน่วยกิต ก็เป็น ๘ หน่วยกิต แต่ถ้าติด

* บรรยายในพิธีปฐมนิเทศก่อนออกปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ ๔๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๕

๓ หน่วยกิต ๒ วิชา กับ ๓ วิชา ก็เป็น ๑๐ หน่วยกิต หรือเกิน ๔-๕ วิชา ละ ๓ หน่วยกิต ก็เป็น ๑๒ หน่วยกิต ถ้าเป็นอย่างนั้นมันเกินที่ท่านจะลงเรียนภาคฤดูร้อนได้ ในกรณีเช่นนี้ท่านยังไม่จบระดับ ท่านจะต้องเรียนต่ออีก ๑ ปีการศึกษา ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและในกรณีเช่นนี้ ก็เหมือนกับท่านจะต้องไปปรับปริญญาร่วมกับรุ่นน้อง ถึงแม้ว่าท่านจะปฏิบัติศาสนกิจเสร็จแล้วก็ตามแต่ความเป็นจริงแล้ว นิสิตที่จะปฏิบัติศาสนกิจได้นั้นจะต้องผ่านทุกรายวิชา มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๐ ขึ้นไป แล้วไม่มีพินธนะกับมหาวิทยาลัย เช่นค้างชำระค่าหอ เป็นต้น ถ้าถามว่า ท่านที่มีผลคะแนนเป็น F ไม่ผ่านเกิน ๑๐ หน่วยกิต จะให้ท่านเรียนต่อ อีกหนึ่งปีการศึกษาหรือไม่ในความรู้สึกของผมแล้วไม่อยากจะให้ท่านเรียนอีก ฉะนั้น ทำอย่างไรที่ท่านจะทำให้สมบูรณ์ท่านก็จะผ่านตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย แต่ในกรณีที่ติด F ที่ผมบอกว่า มี ๒ กรณีดังนี้

- (๑) ถ้า F เป็นวิชาบังคับท่านจะต้องเรียนรายวิชาเดิม แต่ถ้าเป็นวิชาเลือกท่านสามารถเลือกเรียนวิชาใหม่ก็ได้ และไม่จำเป็นต้องเรียนกับอาจารย์เดิมอีกก็ได้ ดังตัวอย่างเช่น “ท่านที่ติด F รายวิชาของอาจารย์มหาเต็มใจ ซึ่งเป็น วิชาบังคับและท่านต้องเรียนกับอาจารย์พระมหา ขณะที่ท่านไปศึกษาต่อ ก็สามารถเปลี่ยนอาจารย์ได้แต่ต้องดูเหตุผลความจำเป็น”
- (๒) กรณีติด I เกิน ๑๕ วัน ตามข้อบังคับในรายวิชานั้นต้องได้เกรด F ก็แสดงว่าต้องลงทะเบียนเรียนใหม่และการให้คะแนนท่านที่ติด I ที่กลายเป็น F อาจารย์สามารถให้ได้ไม่เกิน C แต่ก็มีข้อยกเว้นถ้ากรณีที่ I กลายเป็น F เกิดจากเหตุผลสุดวิสัยท่านถามว่าสามารถได้สูงกว่า C กล่าวคือ อาจจะได้ B หรือ A ดังนั้น รูปที่ติด F หรือ I ต้องทำให้ผ่านสมบูรณ์ภายในเดือนเมษายนนี้ และบางกรณีผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่า ใครผิดหรือถูก หรือเป็นข้อตกลงระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ที่ว่าให้ชื่อนักเรียนส่งก็ผ่าน

ตามความเป็นจริงแล้วมันทำได้ ในกรณีเช่นนี้ทำได้เฉพาะเป็นรายงานที่ตั้งเพื่อเป็นคะแนนเก็บ ถ้าในรายวิชาอื่นๆ ที่ติด F แต่ท่านชื่อนักเรียนส่ง ถือว่าท่านไม่ได้ผ่านขบวนการเรียนการสอนตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย จึงสรุปได้ว่า

ถ้าท่านติด F ในรายวิชาบังคับต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ซึ่งต้องผ่านขบวนการเรียนการสอนอย่างน้อย ๑๖ ชั่วโมง จึงจะถือว่าผ่าน แต่อย่างไรก็ตามทุกรายวิชาต้องผ่านขบวนการเรียนการสอนจึงถือว่ามีความสมบูรณ์ในรายวิชานั้น ก็ขอฝากทุกท่านเอาไว้ด้วย เพราะปัญหาบางอย่างเราคาดการณ์ไม่ได้เกิดมีใครมาตรวจสอบแล้ว ถามไปถามมาไม่พื่อนที่ไม่รอบพอกัน พูดว่าผ่านโดยชื่อนักเรียนส่งก็เป็นเรื่องน่าอายพอสมควร

ดังนั้น ผมอยากให้ทำอะไรให้ถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับของมหาวิทยาลัยฯ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ ในกรณีที่สอบไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่ติด F และ I จึงขอให้ทุกท่านเข้าใจตามนี้และสุดท้ายขอฝากท่านเข้าสู่เอกสารที่ท่านจะต้องกรอกข้อมูลการปฏิบัติศาสนกิจของท่านส่งกลับมหาวิทยาลัยทุกเดือน ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้ถ่ายสำเนาให้ท่านเป็นตัวอย่าง แต่เมื่อเวลาท่านกรอกข้อมูลท่านจะต้องพิมพ์ใหม่ หมายความว่า ท่านต้องทำเหมือนกับส่งหนังสือราชการ ซึ่งกระผมเคยพูดมาหลายครั้งแล้วว่า ต้องใส่ชื่อหนังสือด้วย เรียงตามลำดับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป

สุดท้าย ขออวยพรให้พระพุทธรูปศาสนาพุทธรุ่นที่ ๔๔ ทุกรูปจงตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถช่วยกันสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยฯ วิทยาเขตนครราชสีมา อันเป็นที่รักของพวกเราทุกคน สวมกับคำกล่าวที่ว่า

“ พ่อแม่ก็หวังพึ่งพาเจ้า
ครูเล่าก็หวังเจ้าสร้างชื่อ
ประเทศก็หวังเจ้าตั้งฝีมือ
เจ้าคือความหวังทั้งหมด ”

มจร. และ มมร. ประสานปณิธาน



มจร. ประสานปณิธาน พุทธศาสนธรมบัณฑิต รุ่น 47

เมื่อวันที 19 พฤษภาคม 2545 ณ หอประชุมพุทธมณฑล จ.นครปฐม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดพิธีประสานปณิธานพุทธศาสนธรมบัณฑิต รุ่นที่ 13 และพุทธศาสนธรมบัณฑิต รุ่นที่ 47 ประจำปี พ.ศ. 2545 ขึ้น โดยมีกำหนดการที่สำคัญคือ เวลา 09.30 น. มุทิตาจากจากคณะบดี 12.40 น. ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้เข้ารับเจิมเกียรติคุณ กรรมการสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภาวิชาการ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และแขกผู้มีเกียรติ พร้อมกัน ณ หอประชุม พระเทพโสภณ อธิการบดีกล่าวสัมโมทนียกถา 14.00 น. สมเด็จพระพุทธสาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช เดินทางถึง หอประชุม นายกสภามหาวิทยาลัยและคณะผู้บริหารถวายการต้อนรับ พระเทพโสภณ อธิการบดี กล่าวถวายรายงาน องค์ประธานออกจากห้องรับรองไปยังเวทีถ่ายภาพและถ่ายภาพหมู่ร่วมกัน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการศึกษาและได้บริหารจัดการพระพุทธศาสนาแก่สังคม ที่เรียกว่า 5 ได้ทรงสถาปนาขึ้น โดยเริ่มเปิดดำเนินการศึกษาเป็นรูปแบบของมหาวิทยาลัย เมื่อปี 2490 เป็นต้นมา สำหรับในปีนี้มีผู้สำเร็จการศึกษา พุทธศาสนธรมบัณฑิต จำนวน 21 รูป/คน สาขาวิชาพระพุทธศาสนา 12 รูป, สาขาวิชาพระพุทธศาสนาคุณวุฒิ 5 คน สาขาวิชาปรัชญา 4 รูป และหลักสูตรพุทธศาสนธรมบัณฑิต จำนวน 938 รูป/คน คณะพุทธศาสตร์

225 รูป, คณะครุศาสตร์ 323 รูป, คณะมนุษยศาสตร์ 178 รูป และคณะสังคมศาสตร์ 212 รูป

ในปีการศึกษา 2545 นี้ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีมติเป็นเอกฉันท์อนุมัติปณิธานบัณฑิตและเจิมเกียรติคุณแก่บุคคลผู้ทำคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ พระพุทธศาสนา และสังคม เพื่อประกาศเกียรติคุณให้ปรากฏเป็นพื้นฐานคุณดีแก่นุชน โดยถวายปณิธานพุทธศาสนธรมบัณฑิตบัณฑิต แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สาขาวิชาพระพุทธศาสนา และเจิมเกียรติคุณ จำนวน 21 ท่าน คือ นายจันทน์ สวมประจำ, พลเอกเสรี ทุกะมาน, รศ.ดร.เบญจกิจวัณกร, นายเกรียง กัลป์ตินันท์, นายสุเมธ พรหมพันธ์, รศ.บุญเรือง อินทวัฒน์, พันเอก (พิเศษ) เสียนสุนทรเสวต, ผศ.บุญมี แท่นแก้ว, ผศ.ดร.เจริญ หมีชนะ, นายชำนาญ นิศาวัฒน์, ดร.ทรงศักดิ์ เชาฟาร, นางสงศรี ชุมพวงค์, นางเพ็ญเรติลภมณกุล, นายสมควร พิธิคุณ, นางละออ จงอยู่, นายศึกษา ศรีภัย, นายศุภมิตร สุวกุล, นายวิรัตน์ พนมขวัญ, นางอภัยจา ปญญารัตน, นางสุเมธนาถิมปะวัฒน์ และนางมัย มีเสมา



สมเด็จพระพุทธสาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานพิธีประสานปณิธานพุทธศาสนธรมบัณฑิต รุ่นที่ 47 (มจร.) 19 พฤษภาคม 2545 ณ พุทธมณฑล



พระสุเมธอาภินิ สภามายก มจร. พระเทพโสภณ อธิการบดี มจร. คณะผู้บริหารระดับสูงและพุทธศาสนธรมบัณฑิตร่วมพิธีประสานปณิธาน



คณาจารย์พุทธศาสนบัณฑิตกิตติมศักดิ์
พุทธศาสนบัณฑิต ผู้รับเข็มเกียรติคุณ ถ่ายภาพหมู่
ร่วมกัน



พระมหาไชว์ ทศสมัย, สมควร พริยคุณ, ดาวใจ ไพจิตร
(กลาง), มุขรา เรืองแสง (ที่ 2 ขวา) รับพระราชทาน
เลาเสมาธรรมจักร ในเทศกาลวิสาขบูชา ที่สนามหลวง



ม.มหาจุฬาฯ โดย พระราชรัตนโมลี อุปนายกสมาคมฯ. เป็น
ประธานมอบเกียรติคุณบัตรคุณธรรมปี 2545 มี
พระธรรม สรรตโณ (เทพพิทักษ์), เจมส์ เรืองศักดิ์
ลอยชูศักดิ์, กุ้ง สุทธิราช วงศ์ทวีณ์, ลูกนก สุภาพร บัน
ปรีโอ, ดาวใจ ไพจิตร, สุวัจชัย สุทธิมา, ศุภชัย ไพจิตร,
และปรกรณ์ พรพิสุทธิ 23 พฤษภาคม 2545 ณ ม.มหาจุฬาฯ
วัดมหาธาตุฯ



กรรมการศาสนาร่วมกับวัดหนองแขวง อ.เมือง จ.ขอนแก่น
จัดการประชุมสัมมนาพระภิกษุผู้ปฏิบัติงานโครงการ
บรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรภาคฤดูร้อนฯ ครั้งที่ 2
เรื่อง "สถานการณ์พระพุทธศาสนาในปัจจุบัน" มี
พระมหาไชว์ ทศสมัย, อ.สนิท ศรีสำแดง และ อ.ประสิทธิ์
บุตรศรี เป็นวิทยากรร่วมอภิปราย 14 พฤษภาคม 2545
ณ วัดหนองแขวง จ.ขอนแก่น

เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2545 ณ หอประชุมพุทธมณฑล จ.นครปฐม สมเด็จพระสังฆราช ทรงโปรดให้ **สมเด็จพระพุทธชินวงศ์** กรรมการมหาเถรสมาคม เป็นผู้แทนพระองค์ไปประธานปริญญาบัตรในพิธีประสาทปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปี 2545

ในปีนี้มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ทั้งในส่วนกลางและวิทยาเขต จำนวน 391 รูป



สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ ผู้บริหาร คณะอาจารย์ ถ่ายภาพร่วมกับบัณฑิตใหม่

พิธีประสาทปริญญาบัตรบัณฑิตวิทยาลัย "มมร." 30 พฤษภาคม 2545

ศาสตราจารย์บัณฑิตกิตติมศักดิ์ 6 สาขา คือ 1. สาขาพุทธศาสตร์ 6 ท่าน ได้แก่ พระธรรมวิสุทธิกวี, พระเทพบัณฑิต, ศาสตราจารย์เกียรติคุณแสงจันทร์งาม, ศาสตราจารย์พิเศษจำนงค์ ทองประเสริฐ, พลอากาศเอกหะวิน หงสกุล และนายดิน อินทระ 2. สาขาภาษาอังกฤษ 1 ท่าน คือนายสมฤทธิ์ พันธุ์คุ้มเกล้า 3. สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา 3 ท่าน คือ พระธรรมธัมมโป, พระครูอาทรประชานาถ และนายสมพร เทพสิทธิ์ 4. สาขาการศึกษาอนุรักษนิยม 1 ท่าน คือ พระราชธรรมเจติยาจารย์ 5. สาขาบริหารการศึกษา 1 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์บุญช่วย ศิริเกษ 6. สาขารัฐศาสตร์การปกครอง 1 ท่าน คือ ศาสตราจารย์ประกาศิต อวยชัย ศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ 2 สาขา คือ สาขาพุทธศาสตร์ 3 ท่าน ได้แก่ พระราชสุเมธี, พระราชวราภรณ์ และนางสาวดุจจิตต์ บริหารวนเขตต์, สาขาวิทยาศาสตร์การปกครอง 1 ท่าน คือ นายโพธิ์นพ พงษ์ชนะชัย



ศ.(พิเศษ) จำนงค์ ทองประเสริฐ กำลังรับฟังโอวาทจากสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ หลังเข้ารับปริญญาบัตรจากบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพุทธศาสตร์ เมื่อ 30 พฤษภาคม 2545



สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานพิธีประสาทปริญญาบัตรศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์ รุ่นที่ 48 30 พฤษภาคม 2545 ณ หอประชุมพุทธมณฑล จ.นครปฐม

พระพุทธรูปศาสนาในเกาหลี **

ประมาณ ๑,๖๐๐ ปีล่วงมาแล้ว เมื่อประเทศจีนแตกแยกเป็นก๊กต่างๆ รวมถึง ๑๖ แคว้น ครั้งนั้นคาบสมุทรเกาหลีประกอบด้วยอาณาจักรใหญ่ๆ ๓ แคว้นแคว้น คือ โกลุริโอ ปิกเชและซิลลา อาณาจักรทั้งสามนี้ได้แก่งแย่งแข่งอำนาจและรบพุ่งกัน เพื่อชิงความเป็นใหญ่ ในการนี้ อาณาจักรโกลุริโอได้ดำเนินวิเทศนโยบายผูกสัมพันธ์ไมตรีกับอาณาจักรเจียนจิ้น อันเป็นหนึ่งในจำนวนอาณาจักรจีน ๑๖ แคว้นแคว้น และได้รับความสนับสนุนในการรบกับแคว้นอื่น ครั้งหนึ่ง อาณาจักรโกลุริโอ (เรียกอีกอย่างว่าโกมา) คงหวังจักกระชับสัมพันธ์ไมตรีนั่นให้มั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ส่งราชทูตไปยังราชสำนักเจียนจิ้น ทูลขออาราธนาพระภิกษุสงฆ์ไปโปรดสัตว์ในอาณาจักรโกลุริโอ ท่านพระศาสดาทูตชุดนี้ได้เดินทางมาเผยแพร่พุทธธรรมในดินแดน ที่เรียกในปัจจุบันว่า เกาหลีพร้อมด้วยพระคัมภีร์และพระพุทธรูปเป็นต้น อันเป็นวัตถุเคารพบูชาที่สำคัญของพระศาสนา เหตุการณ์นี้เกิดขึ้น เมื่อพุทธศักราชล่วงได้ ๔๑๕ ปี นับเป็นจุดเริ่มต้นแห่งประวัติศาสตร์พระพุทธรศาสนาในเกาหลี

พุทธธรรมที่พระศาสดาทูตได้นำเข้ามาเผยแพร่ ได้แพร่หลายไปในหมู่นัชนชาติเกาหลีและได้รับความเคารพนับถืออย่างรวดเร็ว ภายในระยะเวลาเพียง ๒๐ ปี ก็ได้มีพระจักรัษพยานแห่งการประดิษฐานมั่นคงของพระพุทธรศาสนาโดยแสดงออกในรูปวัตถุ แม้เพียงในนครหลวงแห่งเดียว มีวัดพุทธศาสนาถึง ๙ วัด

เมื่อพระพุทธรศาสนาเข้าสู่อาณาจักรโกลุริโอได้ประมาณ ๑๓ ปี แล้วทางฝ่ายอาณาจักร



ปิกเช (เรียกอีกอย่างว่า กุคชรา) ก็ได้ต้อนรับพระภิกษุ ชาวอินเดีย นามว่ามรณันทะ เข้าไปเผยแพร่พุทธธรรมในดินแดนของตนบ้าง พระพุทธรศาสนาในอาณาจักรนี้ได้เจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นอย่างมากจนเป็นศาสนาประจำชาติ และได้ส่งพระศาสดาทูตไปเผยแพร่ถึงประเทศญี่ปุ่น แต่กาลล่วงมาหลักคำสอนและการปฏิบัติได้หันเหไปกลายเป็นลัทธิแห่งแบบแผน พิธีกรรมต่างๆ ใส่ใจแต่ในการก่อสร้าง และการเผยแพร่ในดินแดนต่างถิ่น ครั้นอาณาจักรเสื่อมสลายลงในกาลต่อมาก็คงเหลือแต่ศิลปวัตถุ เช่น พระพุทธรูป เจดีย์ และวัดวาอารามเป็นอนุสรณ์

ทางด้านอาณาจักร ซิลลา (เรียกอีกอย่างว่า ชิลลา) ผู้ว่าพระพุทธรศาสนาเข้าไปมีใช้ผู้ปกครองบ้านเมืองเช่นกับสองอาณาจักรข้างต้นหากแต่เกิด

จากความเลื่อมใสของประชาชนที่แผ่กระจายออกไปเป็นเหตุผลักดัน ตำนานกล่าวว่าพระภิกษุจีนนามว่าอาเต๋าได้เดินทางมาจากอาณาจักรโคกูริโอ และเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่ประชาชนเบื้องต้นนับถือได้ถูกต้องตรงตามและปักต้นอย่างรุนแรง แต่ในที่สุดการใช้อำนาจก็พ่ายแพ้แก่ศรัทธาอันมั่นคง พระมหากษัตริย์ได้ตัดสินใจพระทัย หันมาสนับสนุนพระพุทธศาสนาจนกระทั่งถือเป็นศาสนาประจำชาติ ด้วยมองเห็นเป็นประโยชน์ในนโยบายปกครองบ้านเมืองเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคง และความเจริญรุ่งเรืองแก่ประเทศชาติ เพราะคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องให้การศึกษแก่ประชาชน และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจประชาชนสร้างความสามัคคีพร้อมเพรียงขึ้นในชาติ

กาลต่อมา พุทธศักราชล่วงได้ ๑,๒๑๑ ปี อาณาจักรซิลลาประสบชะตากรรม รวบรวมอาณาจักรทั้งสามเข้าเป็นอันเดียวกัน ข้อนี้ เป็นเหตุให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างรากฐานที่จะยึดเหนี่ยวความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อความมั่นคงของรัฐ ด้วยให้มีภาษาพูดอันเดียวกันและมีศาสนาสำหรับเป็นหลักศรัทธาและแนวความนึกคิดเป็นอย่างเดียวกัน แม้การกิจอันนี้ก็ได้อาศัยพระภิกษุสงฆ์ เป็นผู้เดินทางไปเยี่ยมเยียนสำนัก และวัดสำคัญต่างๆ ทั้งทั้งสามอาณาจักรดั้งเดิม ได้รวบรวมนำเอาพระคัมภีร์และตำรับตำราต่างๆ มาจัดวางรูปแบบเสียใหม่ ให้ประสานเข้าเป็นระบบแบบแผนอันเดียว

เมื่อบ้านเมืองรวมเป็นปึกแผ่นแล้ว พระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรมก็รุ่งเรืองยิ่งขึ้น การศึกษาลักษณะแพร่หลายไปทั่ว ชาวพุทธต่างกลุ่มต่างหมู่ศึกษารวมจากแห่งต่างกัน นักศึกษานักในด้านใดก็ยึดมั่นความเห็นไปในด้านนั้น เป็นเหตุให้แยกออกเป็นนิกายต่างๆ เป็นอันมาก เฉพาะที่สำคัญรวมได้ ๕ นิกาย เช่น นิกายที่ศึกษาเป็นพิเศษในเรื่องอรรถแห่งนิพพานก็แยกเป็นนิกายหนึ่ง

ผู้ที่ศึกษานักในด้านวินัย ก็แยกเป็นนิกายวินัย เป็นต้น ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมต่างๆ ก็เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น พระภิกษุสงฆ์ได้มีส่วนในกิจการบ้านเมือง โดยช่วยเหลือสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคง ฝ่ายบ้านเมืองก็ช่วยถวายความอุปถัมภ์แก่พระภิกษุสงฆ์ เช่นในการจาริกคัมภีร์ศาสนาเป็นจำนวนกว่าห้าหมื่นเล่ม เป็นต้น แม้การพิมพ์พระไตรปิฎก ๑๖,๐๐๐ หน้า ด้วยตัวพิมพ์ไม้แกะอันเป็นของใหม่ในประวัติศาสตร์ก็สำเร็จได้ด้วยราฐูปถัมภ์ ความเจริญของพระพุทธศาสนาได้เป็นไปด้วยดีนับแต่แผ่นดินยังแยกเป็น ๓ อาณาจักร จนกระทั่งรวมกันได้ในอาณาจักรซิลลา

ต่อมาใน พ.ศ. ๑๙๗๘ อาณาจักรซิลลาพ่ายแพ้แก่ทงกอนผู้ตั้งราชวงศ์ที่ซองโค (ปัจจุบันคือ เกาหลี) และสถาปนาดินแดนเกาหลีในนามใหม่ว่าอาณาจักรโคกูริโอ (Koryo) อันเป็นที่มาแห่งคำว่า โคอเรีย (Korea) หรือเกาหลีในปัจจุบัน ตลอดราชวงศ์นี้ แผ่นดินไม่สู้มีความสงบสุข และความเจริญรุ่งเรืองเท่าใด แต่กระนั้นพระพุทธศาสนาก็ดำรงอยู่อย่างมั่นคงตลอดเวลา ๔๕๗ ปี

เมื่อพระพุทธศักราชล่วงได้ ๑,๙๓๕ ปี แผ่นดินเกาหลีได้เปลี่ยนราชวงศ์ใหม่อีกวาระหนึ่ง ราชวงศ์โชซอน ประสงค์จะเชิดชูลัทธิขงจื้อให้เป็นศาสนาประจำชาติ จึงกดขี่บีบบังคับพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก จนทำให้พระสงฆ์ต้องปลีกตนหลบหลีกอยู่โดยสงบตามเมืองบ้านนอก และป่าเขา ในระยะเวลาจนถึง ๕๑๔ ปี ของราชวงศ์นี้ ได้มีการรุกรานจากต่างประเทศคือชาวจีนและญี่ปุ่น แม้พระสงฆ์จะได้มีบทบาทในการป้องกันประเทศถึงกับออกช่วยรบพุ่ง และในยามสงบจะได้ช่วยเหลือในสังคมสงเคราะห์ต่างๆ เป็นการช่วยบ้านเมืองอย่างมาก แต่ก็ทำให้ราชวงศ์หันมาอุมั้พระศาสนาอย่างจริงจังไม่ ช่วยได้เพียงลดการบีบบังคับให้น้อยลงเท่านั้น ตลอดราชวงศ์นี้มีกษัตริย์อยู่เพียง ๒ พระองค์ คือ พระเจ้าเซจง

ผู้ประดิษฐ์อักษรเกาหลี และกษัตริย์เซโจเท่านั้น ที่ได้ส่งเสริมพระพุทธศาสนา โดยจัดให้มีการแปลคัมภีร์พระพุทธศาสนาจากภาษาจีนเป็นภาษาเกาหลี กษัตริย์ขึ้นนอกนั้น ทั้งก่อนและภายหลัง ล้วนแต่ทรงสืบค้นพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น พระกิกซุนจงจึงเพียงแต่ทำหน้าที่รักษาลักคำสอนในพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมไว้ให้เป็นมรดกตกทอดถึงชนรุ่นหลังเท่านั้น

ใน พ.ศ. ๒๔๕๓ แผ่นดินเกาหลีได้ตกเป็นส่วนหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น ราชวงศ์เกาหลีสิ้นอำนาจลงโดยสิ้นเชิง ญี่ปุ่นได้ออกระเบียบข้อบังคับควบคุมวัดวาอาราม และได้พยายามก่อสร้าง ความเสื่อมโทรมให้เกิดขึ้นแก่คณะสงฆ์ เช่น ส่งเสริมให้พระสงฆ์มีครอบครัวและดำรงชีวิตเหมือนอย่างฆราวาส ทั้งนี้เพื่อจะทำลายความรู้สึกชาตินิยมที่วัดช่วยรักษาไว้ให้หมดสิ้นไป อันเป็นนโยบายกลืนชาติอย่างหนึ่ง

ตอนปลายสงครามโลกครั้งที่สอง กองทัพโซเวียตและกองทัพสหรัฐฯ ได้เคลื่อนเข้ามาในดินแดนเกาหลี ในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ โซเวียตเข้าทางเหนือ สหรัฐฯเข้าทางใต้ การปกครองของญี่ปุ่นได้สิ้นสุดลงและแผ่นดินเกาหลีได้ถูกแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ แต่นั่นมา

ทางฝ่ายเกาหลีใต้ ทันทีที่ได้รับเอกราช ชาวพุทธโดยเฉพาะพระภิกษุสงฆ์ก็เริ่มเคลื่อนไหว ในการที่จะชำระกิจการคณะสงฆ์ให้บริสุทธิ์ พระภิกษุและภิกษุณี (เรียกตามที่ชาวเกาหลีเรียกเอง) จำนวนพัน ได้นัดประชุมใหญ่ และได้ลงมติที่เป็นข้อสำคัญ คือให้ยกเลิกข้อบังคับต่างๆ อันขัดแย้งต่อพระพุทธศาสนา ซึ่งได้ตราขึ้นในสมัยญี่ปุ่นยึดครองเสียทั้งหมดให้ยกเลิกตำแหน่งปกครองคณะสงฆ์ รวมทั้งตำแหน่งสูงสุดที่ติดมาแต่สมัยญี่ปุ่นยึดครอง ให้ผู้ดำรงตำแหน่งเหล่านั้น ลาออกทั้งหมดให้คณะสงฆ์มีการปกครองของตนเองและมีสำนักงานอยู่ในนครหลวงในจังหวัด

ต่างๆ ให้มีสภาพบริหารของตนเอง ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของสำนักงานใหญ่ในพระนครหลวงอีกต่อหนึ่ง สำนักงานใหญ่นี้ได้จัดประชุมใหญ่อีกใน พ.ศ. ๒๔๘๙ และได้ตราธรรมนูญปกครองคณะสงฆ์ฉบับใหม่ขึ้น สำหรับเป็นหลักบริหารการคณะสงฆ์ทั้งปวง การชำระการคณะสงฆ์ให้บริสุทธิ์นั้นได้ทำกันอย่างจริงจังอย่างจริงจังกว่าจะทำให้คณะสงฆ์เกาหลีเป็นคณะสงฆ์ที่บริสุทธิ์เป็นพระเถรพรหมจรรย์ ไม่มีครอบครัวได้ก็ต้องมีการต่อสู้กัน ถึงล้มตายไปก็มี การชำระคณะสงฆ์ให้บริสุทธิ์นี้ ได้กินเวลายาวนานและสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕

ปัจจุบัน คณะสงฆ์เกาหลีเป็นคณะสงฆ์ที่ก้าวหน้าเท่าทันต่อเหตุการณ์ตื่นตัวในทุกด้านพร้อมที่จะปรับปรุงตนเพื่อความเจริญมั่นคงของพระศาสนา กิจการด้านที่พระสงฆ์เกาหลีสนใจและทำกันอย่างเข้มแข็งจริงจังที่สุดนั้น ไม่มีด้านใดเกินกว่าเรื่องการศึกษา ซึ่งก็เป็นการสอดคล้องตรงกันกับฝ่ายบ้านเมือง การศึกษาภาคบังคับในเกาหลีเพิ่งมีเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ แต่ใน พ.ศ. ๒๕๑๑ มีสถิติคนอ่านออกเขียนได้ถึง ๙๕% มีมหาวิทยาลัยที่ประกอบด้วยคณะ ๖ คณะขึ้นไปรวม ๒๐ มหาวิทยาลัย มีวิทยาลัยต่างๆ อีกรวม ๔๘ แห่ง ทั้งที่เกาหลีมีดินแดนเพียง ๑๔ จังหวัด มีพลเมืองสำรวจเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ ประมาณ ๒๒,๕๐๐,๐๐๐ คน

มีตัวเลขสถิติเกี่ยวกับจำนวนวัด พระสงฆ์ และพุทธศาสนิกชนในเกาหลี ที่น่าสนใจ ดังนี้

วัดภิกษุประมาณ	๑,๔๐๐	วัด
วัดภิกษุณีประมาณ	๓๐๐	วัด
รวมประมาณ	๑,๗๐๐	วัด
ภิกษุและสามเณร	๘,๙๒๕	รูป
ภิกษุณีและสามเณรี	๓,๓๒๖	รูป
รวมทั้งสิ้น	๑๒,๒๕๑	รูป
อุบาสก	๒,๖๕๘,๕๘๒	คน
อุบาสิกา	๑,๒๒๗,๙๖๐	คน
รวมทั้งสิ้น	๓,๘๘๖,๕๔๒	คน

ในจำนวนพลเมืองเกาหลี ๒๒ ล้าน ๕ แสน คนนั้น ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา และในบรรดาพุทธศาสนิกชนเหล่านี้ ผู้ที่เป็นอุบาสก อุบาสิกาหมายถึงศาสนิกชนที่มีศรัทธามาก เป็นสมาชิกแห่งองค์การพระพุทธศาสนาด้วย

การบริหารการคณะสงฆ์ของเกาหลี มีพระสังฆราชเป็นประมุข และมีระบบงาน ประกอบด้วยสังฆสมาคมซึ่งมีสมาชิกเป็นผู้แทน พระสงฆ์ ๕๐ รูปอย่างหนึ่ง คณะกรรมการการ สอดส่องตรวจจรรักษาระเบียบวินัยและความสงบเรียบร้อยคณะหนึ่ง และพระภิกษุผู้บริหารกิจการทั่วไปของพระศาสนา ซึ่งมีพระเถระผู้ดำรงตำแหน่ง เทียบได้กับสังฆนายกเป็นประธานอีกคณะหนึ่ง

ในการบริหารการพระศาสนาทั้งปวงนี้ คณะสงฆ์มีวัดที่เป็นสำนักงานใหญ่รวมไว้ในที่เดียว คือ วัดโซเคซา พระภิกษุผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร แต่เดิมจะอยู่วัดใดก็ตาม เมื่อได้เป็นพระสังฆนายก และสังฆมนตรีแล้ว จะต้องย้ายมาอยู่ประจำ สำนักงาน ณ วัดโซเคซา นี้ทั้งหมด

ตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราช จัดเป็น ตำแหน่งพิเศษเป็นประมุขที่เคารพบูชาของชาวพุทธ มิได้มีหน้าที่บริหารงานโดยตรง ทรงมีสิทธิพิเศษ จะประทับ ณ วัดใดก็ได้ และจะทรงย้ายไปประทับ ณ วัดใดเมื่อใดก็ได้ตามพระประสงค์ มิถือว่าทรง สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ สมเด็จพระสังฆราชสีซุงตัม ประทับ ณ วัดโพธิ์รีน อยู่บน ภูเขาในกรุงโซล มีทางเดินจากเชิงเขาขึ้นไปถึงวัด ยาว ๒ กิโลเมตร

ในด้านการปกครองภิกษุณี แต่ละวัดมี ภิกษุเจ้าอาวาส และเจ้าอาวาสทุกวัดขึ้นต่อองค์การ ปกครองของคณะสงฆ์ทั้งหมด โดยนัยนี้ การ ปกครองทั้งฝ่ายภิกษุและฝ่ายภิกษุณี จึงรวมเป็น

อันหนึ่งอันเดียวกัน

ในด้านการศึกษา นอกจากมีโรงเรียน ปรียัติธรรมสำหรับสอนพระภิกษุ ภิกษุณี สามเณร และสามเณรีแล้ว คณะสงฆ์เกาหลี ยังมีสถาน ศึกษาฝ่ายสามัญระดับต่างๆ ที่เปิดรับนักศึกษา ชายหญิงโดยทั่วไปด้วยสถาบันเหล่านี้มีคฤหัสถ์ เป็นผู้บริหาร แต่อยู่ในความควบคุมดูแลของคณะ กรรมการฝ่ายการศึกษาของคณะสงฆ์ใน พ.ศ. ๒๕๑๑ สถานศึกษาเหล่านี้ แยกประเภทได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยและวิทยาลัย	๓ แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๑ แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	๑๖ แห่ง
โรงเรียนประถมศึกษา	๓ แห่ง
โรงเรียนอนุบาล	๗ แห่ง

มหาวิทยาลัยพุทธศาสนา อันเก่าแก่ของ เกาหลี มีชื่อว่า "ดงกุก" ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ ปัจจุบันมีนักศึกษาชายหญิงประมาณ ๖,๐๐๐ คน เศษ มีภิกษุสามเณรศึกษาอยู่ (โดยเฉพาะใน วิทยาลัยพุทธศาสนา) ประมาณ ๖๐ รูป ภิกษุณี ๗ รูป มหาวิทยาลัยดงกุกประกอบด้วยวิทยาลัยต่างๆ ๖ วิทยาลัย และมีสาขาวิชา ๒๗ สาขา

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ คณะสงฆ์เกาหลีได้ เริ่มตั้งโครงการแปลและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับ เกาหลี เรียก "ศูนย์แปลพระไตรปิฎกเกาหลี" อยู่ ในบริเวณมหาวิทยาลัยดงกุก มีคณะกรรมการแปล ๖๕ คน ตามโครงการนี้จะตีพิมพ์พระไตรปิฎก แปลเป็นเล่มออกเดือนละ ๑ เล่ม รวมทั้งสิ้น ๒๔๐ เล่ม ภายในเวลาทั้งหมดประมาณ ๔๕ ปี

ปัจจุบันพระพุทธศาสนาในเกาหลีเป็น แบบนิกายเซน เจือด้วยความเชื่อในพระอมิตาภะ พุทธเจ้าบ้าง พระเมตไตรยโพธิสัตว์บ้าง

ธนาคารหมู่บ้าน ตามแนวพระราชดำริ

โดย...พระพิพัฒน์ภัสร์ ปญฺธิโป
พธ.บ.(รัฐศาสตร์) รุ่นที่ 46 **



ผู้เขียนเองได้เคยมีประสบการณ์ในการร่วมก่อตั้งและบริหาร กลุ่มออมทรัพย์กลุ่มหนึ่งที่ชื่อว่า ธนาคารหมู่บ้านช่องกุ่ม ตั้งอยู่ที่ ตำบล ช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ซึ่งจากประสบการณ์ ที่ได้ทำงาน เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้เสริมสร้างสิ่งต่างๆให้แก่ผู้เขียน เป็นอย่างมาก เพราะเป็น กรรมการ ตั้งแต่เจ้าหน้าที่รับเงินทุน เลื่อนมาเป็น นายทะเบียนธนาคาร หมู่บ้าน เป็นรองผู้จัดการ และปัจจุบันเป็นเลขานุการธนาคาร ประสบการณ์ ที่ได้รับมา ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานบุคคล การบริหารกลุ่มออมทรัพย์ การช่วยเหลือสังคม เป็นต้น จึงอยากที่จะถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ เพื่อเป็นวิทยาทานให้แก่ท่านผู้อ่านทั้งที่เป็นบรรพชิตและ คฤหัสถ์ เพื่อวันหนึ่งข้างหน้าผู้อ่านอยากจะช่วยพัฒนาสังคมด้วยการตั้ง ธนาคารหมู่บ้าน

บทนำ

ธนาคารหมู่บ้าน เป็นรูปแบบของกลุ่มออมทรัพย์ประเภท หนึ่ง ซึ่งในสังคมไทยปัจจุบันมี กลุ่มออมทรัพย์อยู่ 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ซึ่งมีที่มาแตกต่างกัน คือ กลุ่มแรก คือกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จัดตั้งและควบคุมดูแลโดยกรรมการ พัฒนาชุมชน กลุ่มที่สองคือ กลุ่ม สัจจะสะสมทรัพย์ ส่วนใหญ่อยู่ใน เขตจังหวัดบุรี และตราด ภายใต้การ แนะนำจัดตั้งของพระอาจารย์สุบิน ปณีโต และกลุ่มสุดท้ายคือ ธนาคารหมู่บ้าน จัดตั้งโดย ผศ.จันทน์ , สมประสงค์ จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ ปัจจุบันมอบหมายให้สำนักงาน

เร่งรัดพัฒนาชนบทเป็นผู้ดูแล นอกจากนั้นยังมีกลุ่มอื่นๆเกิดขึ้น ตามมาบ้าง เช่น กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น ธนาคารหมู่บ้านเป็นฐาน ในการฝึกคนในชุมชนให้มีความรู้ เกี่ยวกับการบริหารการเงิน เริ่มตั้งแต่การถือหุ้นร่วมกัน การปล่อยกู้ การฝากเงินถอนเงินในระบบ ธนาคาร ไปจนถึงการลงทุนใน กิจการที่เป็นประโยชน์ในชุมชนและ พัฒนาเป็นหมู่บ้านสหกรณ์ในที่สุด ซึ่งแนวคิดการจัดตั้งธนาคาร หมู่บ้านนี้เป็นการสนองพระ ราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเรื่องหมู่บ้าน สหกรณ์ ซึ่งพระองค์ได้ทรง

พระราชทานแนวพระราชดำริ เกี่ยวกับเรื่องหมู่บ้านสหกรณ์ไว้ 5 ประการหรือ 5 ลำดับขั้น ดังนี้

1. ให้สมาชิกในชุมชนได้มีการ ออมเงินร่วมกัน ในรูปแบบ ของการถือหุ้น เป็นการ ระดมทุนในชุมชนเพื่อนำ ทุนนั้นมาใช้ประโยชน์ใน ชุมชน และจะต้องมีการถือ หุ้น แบบต่อเนื่องสม่ำเสมอ
2. เมื่อมีการระดมทุนด้วยการ ถือหุ้นแล้ว จะต้องให้ สมาชิกได้กู้ยืมไปเพื่อ ประกอบอาชีพ เมื่อถึง กำหนดก็ส่งคืนทั้งเงินต้น และดอกเบี้ย ฝึกให้รู้จัก การนำเงินกู้ไปใช้ให้เป็น ประโยชน์และซื้อสัตย์ด้วย การส่งคืนให้ได้ตามกำหนด
3. เมื่อมีการถือหุ้นและกู้ยืม อย่างเป็นระบบแล้วก็ต้องมี การออมประเภทเงินฝาก เพื่อเป็นการฝึกการออมอีก ทางหนึ่ง เนื่องจากการ ถือ หุ้นนั้นไม่สามารถจะถอน เงินหุ้นได้ เมื่อมีความจำเป็น จึงต้องกู้เงินมาใช้ได้เพียง อย่างเดียว แต่ถ้าออมในรูป

** ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาโท ที่สถาบันราชภัฏนครราชสีมา สาขาการบริหารการศึกษา

เงินฝากออม สามารถถอนมาใช้ได้ อีกทั้งเด็กและเยาวชนที่อายุยังน้อยไม่สามารถสมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ก็มีการออมด้วยการฝาก และกรรมการกลุ่มก็ได้มีวิธีการทำงานเหมือนธนาคารพาณิชย์ทั่วไปด้วย

4. เมื่อมีเงินทุน (เงินถือหุ้น และ เงินฝาก) มากเกินกว่าสมาชิกจะกู้ได้หมด ก็ให้กรรมการกลุ่มพิจารณาทำกิจการที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกเช่น จัดตั้งกองทุนปัยทำบิมน้ำมัน โรงสีข้าว เป็นต้น

5. สุดท้ายก็รวมกลุ่มต่างๆเข้าด้วยกันเป็นเครือข่าย เป็นหมู่บ้านสหกรณ์ เพราะระบบการบริหารกลุ่มได้ฝึกให้คนทำงานเป็น สมาชิกมีคุณธรรมและจริยธรรมเรื่องการเงิน มีกิจการและกิจกรรมร่วมกัน จะกลายเป็นหมู่บ้านสหกรณ์ในที่สุด

ธนาคารหมู่บ้านนั้นแรกเริ่มเดิมทีได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการทดลองในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในยุคของโครงการอีสานเขียว โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในขณะนั้นได้มีการติดตามประเมินผลเพื่อวิเคราะห์ถึงจุดเด่นและจุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงและจัดตั้งในที่ต่างๆ

ต่อมาโครงการอีสานเขียวได้ยุติลง แต่ธนาคารหมู่บ้านต่างๆที่ตั้งอยู่ในขณะนั้นยังคงอยู่และมีการขยายงานไปเรื่อย มีธนาคารหมู่บ้านบางแห่งสามารถพัฒนาตนเองเป็นสหกรณ์ได้ตามแนวพระราชดำริ ต่อมาจึงได้มีการขอใช้คำว่า "ตามแนวพระราชดำริ" ต่อท้ายชื่อธนาคารหมู่บ้าน และได้รับอนุญาตจากสำนักพระราชวังเมื่อ พ.ศ. 2539

ปัจจุบันธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริทั่วประเทศมีอยู่ประมาณ 1,500 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่มากกว่า 60 จังหวัดทั่วประเทศ จังหวัดใดมีธนาคารหมู่บ้านอยู่มากก็มีการกำหนดให้เป็นเครือข่ายในระดับต่างๆ ได้แก่ ระดับตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ซึ่งจังหวัดนครราชสีมา มีศูนย์เครือข่ายธนาคารหมู่บ้านระดับจังหวัดอยู่ที่อำเภอจักราช

บทที่ 1 การจัดตั้งธนาคารหมู่บ้าน

การจะตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นมาหลักกลุ่มเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก ยิ่งบอกว่าจะตั้งธนาคารยิ่งยากยิ่งขึ้น หว่าอย่างไ้ที่จะชักชวนให้มีคนเห็นด้วยกับการออมเงินร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือกัน แต่ถึงกระนั้นสังคมไทยเราก็มีกลุ่มออมทรัพย์เกิดขึ้นมาเป็นจำนวนมากทุกปี แต่ว่าจะยืนยงคงอยู่และประสบความสำเร็จไม่ถึงครึ่ง สาเหตุเป็นเพราะอะไร อาจเป็นเพราะสังคม

ไทยเราชอบอยู่เป็นอิสระมากกว่าเป็นกลุ่ม เราจะมีการรวมกลุ่มกันก็เมื่อมีความความยากลำบากเกิดขึ้น โดยปกติถ้าไม่ใช้เครือข่ายติดกันจะไม่ช่วยเหลือกัน ดังนั้นแนวทางของธนาคารหมู่บ้านที่เกิดขึ้นจึงเกิดขึ้นในลักษณะของการรวมกลุ่มกันโดยระบบเครือข่าย แต่ระบบของเครือข่ายเองก็สร้างปัญหาต่อการบริหารด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ในการจัดตั้งธนาคารหมู่บ้านจึงยึดหลัก 4 ประการ คือ

1. การค้า จะต้องทำแบบเจกคือจากเล็กไปหาใหญ่
2. การปกครอง ต้องอะลุ่มอล่วยแบบไทยๆ แต่ต้องมีหลักการ มีเหตุผล เป็นระบบ มีขั้นตอน ตรวจสอบได้
3. การทำงาน ต้องยั่งยืน มีระเบียบวินัยแบบญี่ปุ่น
4. การติดตามทวงหนี้ ต้องดีแบบแขก

ฉะนั้นต้องเริ่มจากกลุ่มเล็ก ๆ มีสมาชิกน้อยๆไปก่อน เงินออมไม่ต้องมาก แต่ให้ดูตามหลักการและขั้นตอน แต่ปัญหาหลักของการทำงานที่ผู้เคยทำงานเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ทั้งหลายเคยเจอมาแล้ว และถือว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญประการหนึ่งของการทำงาน นั่นก็คือ "ความกลัว" ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ ถ้าเอาชนะได้ก็จะทำงานเกี่ยวกับการรวมกลุ่มได้สำเร็จ ได้แก่

1. ก้าวเจ้ากลัวนาย

เป็นปกติของสังคมไทย เราซึ่งพัฒนามาจากระบบการปกครองในอดีต เราจะไม่คิดว่าชาวชนบทส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะกล้าติดต่อพูดคุยกับข้าราชการมากนัก ทำให้ดูเหมือนเป็นคนละชนชั้นและทำให้ขาดความคิดที่อิสระ เมื่อระบบราชการขึ้นและมาอย่างไรเราก็ค่อยตามไปเรื่อย ทุกอย่างดีหมดไม่มีความขัดแย้ง กลุ่มออมทรัพย์ที่จัดตั้งโดยระบบราชการจึงเกิดขึ้นได้ง่าย แต่ไปไม่ค่อยรอด ซึ่งในเรื่องนี้การจัดตั้งธนาคารหมู่บ้านแก้ปัญหาโดยการไม่ยุ่งเกี่ยวกับระบบราชการเลย ผู้เขียนเองร่วมตั้งและบริหารธนาคารหมู่บ้านมาพยายามบอกกับผู้ร่วมงาน(กรรมการธนาคารหมู่บ้าน) เสมอว่า ไม่ต้องพึ่งระบบราชการเราก็อยู่ได้ ซึ่งปี 2539 ได้ตั้งธนาคารหมู่บ้านนั้น ตำบลใกล้เคียงได้ตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นมาโดยระบบราชการ 6 ปีผ่านไปมีเงินทุนต่างกันประมาณ 6 เท่า แต่ถ้านึกเสียไม่ได้จริงๆก็ทำที่ทั่วไปขอคำปรึกษาหลักน้อยก็ดีเพื่อระบบราชการจะมีอะไรดี และนำเรา ซึ่งผู้เขียนได้รับคำแนะนำมาแล้ว สามารถของประมาณจากกองทุนชุมชน (SIF) ได้เงินมาพัฒนากลุ่มและสังคม 2 แส่นกว่าบาท

2. กลัวเขาดีกว่า

สิ่งหนึ่งที่มักพบเจอในสังคมไทยเราก็คือ การกลัวเขาดีกว่าการกลัวผู้อื่นจะได้หน้าได้ตาหรือมีหน้ามีตา กลัวง่ายก็คือการไม่ยอมเห็นผู้อื่นประสบความสำเร็จนั่นเอง ซึ่งเป็นผลสะท้อนให้เกิดการไม่ร่วมมือร่วมใจกัน เพราะคิดว่าตนเองไม่ได้ประโยชน์ด้วยวิธีแก้ในเรื่องนี้ของการตั้งธนาคารหมู่บ้านก็คือต้องให้มาเป็นพวกเดียวกัน ไม่มีคำว่าเรา ต่อแต่นี้จะมีแต่คำว่าพวกเรา แต่ถ้าตั้งเข้ามาร่วมไม่ได้ก็ต้องปล่อย เพราะธนาคารหมู่บ้านย่อมจะโตขึ้นทุกวันอยู่แล้ว และมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้นคนประเภทกลัวเขาดีกว่าก็อยู่ยาก เพราะกลายเป็นคนส่วนน้อยที่แทบจะเรียกได้ว่าเป็นส่วนเกินเกิดความลำบากเรื่องการเงินก็ไม่สามารถขอกู้ยืมจากกลุ่มได้เพราะไม่ได้เป็นสมาชิก สุดท้ายก็จะยอมมาเป็นสมาชิกเอง เพียงแต่ว่าเขาจะเข้ามาที่ทนฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากเขานานหน่อยก็แล้วกัน แต่เมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกแล้วก็เป็นที่ของธนาคารหมู่บ้านบ้างที่จะเป็นสร้างความคิดและทัศนคติที่ดี ให้

3. กลัวทำไมได้

สิ่งหนึ่งที่พบเจออยู่เป็นประจำคือความไม่มั่นใจตนเอง เพราะอยู่ๆจะไปชักชวนให้คนมาร่วมตั้งธนาคาร มาเป็นกรรมการบริหารธนาคาร จะเอาอะไรมาตั้ง จะเอาอะไรมาบริหาร จะได้ว่า

สมัยตั้งธนาคารหมู่บ้านที่จังหวัดสระแก้วกรรมการเกือบทั้งหมดจบ ป.4 มีจบ ป.7 1 คน ผู้เขียนจบสูงกว่าเขาน้อยคือ ม.6 ถามว่ากลัวทำไมได้ไหม ตอบว่ากลัวเหมือนกัน วิธีแก้ความกลัวก็คือลงมือทำให้เร็วที่สุดก่อนที่จะเปลี่ยนใจ เพราะถ้ามีกลัวเราจะไม่สามารถทำได้เลย เพราะลงมือทำแล้วความกลัวข้อนี้ก็หายไปแล้วจะไปอยู่กับข้อสุดท้ายแทนนั้นก็กลัวไปไม่รอด

4. กลัวไปไม่รอด

การจัดตั้งกลุ่มถ้าได้คนมีความรู้เข้ามาอยู่ในกลุ่ม ได้แรงสนับสนุนที่ดีไม่ต้องกลัวว่าทำไม่ได้เพราะความรู้ความสามารถที่มีนั้นสามารถทำได้ อย่างแน่นอน แต่ความกลัวจะมาอยู่ที่กลัวไปไม่รอด เพราะว่าเรื่องเงินทอง เป็นเรื่องที่ไว้วางใจไม่ได้ พระพุทธเจ้าเปรียบเอาไว้ว่าเป็นเหมือนอสรพิษ แต่เคยมีผู้กล่าวว่า เงินมันทำให้แตกกันได้มันก็ต้องสามารถทำให้ประสานกันได้เหมือนเดิม วิธีแก้การกลัวไปไม่รอดนั้นทางแก้เมื่อครั้งที่ตั้งธนาคารหมู่บ้านนั้นวิธีนี้ไม่ต้องแก้เพราะเรากลัวไปไม่รอดจึงต้องบริหารให้รอด ทุกคนย่อมต้องการประสบความสำเร็จด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีใครอยากล้มเหลว ยิ่งล้มเหลวด้วยเงินทองอันเกิดจากการระดมทุนจากผู้อื่นแล้วถือว่าเสียหายอย่างมาก เพราะแทบจะหมด

อนาคตในเรื่องการเงิน เนื่องจากไม่ใช่เงินเราคนเดียว เป็นเงินกลุ่มเงินของส่วนรวม ดังนั้นทุกวันนี้ผู้เขียนเองยังกลัวความไปไม่รอดอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะเรื่องธนาคารหมู่บ้าน เรื่องอื่นๆด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเรียน เรื่องทำงาน แต่เป็นความกลัวที่เราจะต้องพัฒนาและปรับปรุงให้สิ่งที่เราทำอยู่ไปรอด ไม่ใช่กลัวแล้วไม่ทำอะไร

หลักการจัดตั้งกลุ่มขอให้รวบรวมคนให้ได้ โดยทั่วไปกำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 25 คน เป็นคนที่มีความรักที่จะร่วมเป็นสมาชิกธนาคาร (แต่แม้ไม่ถึงก็ไม่เป็นไร เพราะสมัยที่ผู้เขียนได้ร่วมก่อตั้งธนาคารหมู่บ้านนั้นมีสมาชิกแค่ 19 คน ถือหุ้นคนละ 100 บาท ทุนเริ่มต้นแค่ 1,900 บาท เท่านั้น) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ก็ใช้ของกลุ่มออมทรัพย์ต่างๆมาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม ตรงนี้เป็นข้อได้เปรียบของธนาคารหมู่บ้าน เพราะว่าไม่ผูกพันกับระบบราชการ กลุ่มออมทรัพย์ที่ตั้งโดยระบบราชการนั้นต้องใช้ระเบียบของราชการเป็นหลัก ปรับปรุงแก้ไขยาก ทำให้นำไปใช้จริงก่อให้เกิดปัญหามากมาย จากนั้นก็มีการตั้งกรรมการขึ้นมา 1 คณะ เป็นคณะทำงาน จำนวน

เอาตามความเหมาะสม ประมาณ 5-7 คนก็พอ จากนั้นก็มีการถือหุ้นกันนั้นเลยและปล่อยกู้พร้อมกรรมการก็ฝึกทำงานเสียตั้งแต่ตอนนั้น ทำได้ ก็ทำ ทำไม่ได้ก็ต้องทำ เพราะถ้าไม่ทำก็ไม่ต้องมาเป็นกรรมการ ตรงนี้วัดใจคนที่จะเป็นกรรมการ และวัดใจคนที่ด้วยว่าเมื่อครบกำหนดส่งคืนจะสามารถนำเงินกู้มาส่งคืนได้ไหม เป็นการวัดใจที่สนุกมาก เพราะคิดปลอดใจตัวเองเอาไว้เลยว่าถ้าธนาคารจะล้มก็ล้มตอนที่เงินยังไม่มากนักเสียตายกลุ่มออมทรัพย์โดยมากไม่มีการปล่อยกู้เงินที่ออกร่วมกัน ทำให้วัฏจักรของเงินไม่เดิน กรรมการก็ทำงานหมุนเงินไม่เป็น สมาชิกก็ไม่มีแรงออมเพราะไม่มีปันผลตอบแทน และสมาชิกไม่ได้ประโยชน์จากการออม ทำให้ต้องสลายกลุ่มในที่สุด ซึ่งเป็นการสลายแบบไม่เจ็บ แต่ไม่เกิดประโยชน์อะไรเลยเช่นกัน

บทสรุป

ธนาคารหมู่บ้านเป็นการสะสมเงินกองทุนในหมู่บ้าน เพื่อการพึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การประกันความก้าวหน้าและความมั่นคงของธนาคารหมู่บ้านก็คือ การบริหารงาน โดย

องค์ประกอบของการบริหารก็คือ คณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการจะต้องเป็นที่ศรัทธาของสมาชิกต้องเป็นผู้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ และมีความสามารถ มีการทำงานอย่างโปร่งใส โดยเฉพาะระบบบัญชีจะต้องสะอาดบริสุทธิ์ รับการตรวจสอบได้ตลอดเวลา

การสร้างศรัทธาให้แก่สมาชิกนั้น ธนาคารหมู่บ้านใช้หลัก คุณธรรม คำประกันความไว้วางใจ โดยถือหลักปรัชญา บ - ว - ร คือความสามัคคีของชาวบ้าน พระอาจารย์นิวดี และบรรดาครูในโรงเรียนมาประกอบเป็นคณะกรรมการ ต้องเน้นกายสามัคคี ใจสามัคคี วาจาสามัคคี ในเบื้องต้น รับผิดชอบต่อภาระดำเนินงานกันเป็นทีม ปฏิบัติงานตามระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือมติในที่ประชุมใหญ่โดยเคร่งครัด ตรงไปตรงมา ไม่เล่นพรรคเล่นพวก ถือสมาชิกทุกคนเสมือนญาติ ให้สิทธิประโยชน์สมาชิกเท่าเทียมกัน เสมอภาคกัน

สังคมไทยกำลังวิกฤติ การแก้ปัญหาต้องเริ่มต้นด้วยตัวเอง ช่วยเหลือกันและกัน สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชนของเรา

เรื่องสั้น...

ฝันหนชาตก (หมีกกับไม้สะคร้อ)

พระครูวัดนันทารามารณ์ *



พระบรมศาสดา เมื่อประทับอยู่ที่ฝั่งแม่น้ำโรหิณี ทรงปรารภถึงการทะเลาะกันของพระประยูรญาติทั้งหลาย จึงทรงนำอดีตนิทานมาตรัสว่า

ครั้งนั้น พระบรมศาสดา ตรัสเรียก พระประยูรญาติทั้งหลายมารวมกัน แล้วตรัสว่า “ดูก่อนมหาบัณฑิตทั้งหลาย ในอดีตกาลนานมาแล้ว เมื่อครั้งพระเจ้าพรหมทัตครองราชสมบัติอยู่ในพระนครพาราณสี มีหมู่บ้านข้างแม่น้ำหนึ่งอยู่นอกเมือง และในหมู่บ้านนั้นมีช่างไม้คนหนึ่ง เทียวหาไม้มาจักป่าแล้วประกอบเป็นรถขายเลี้ยงชีวิต

ครั้งนั้น ในป่าหิมพานต์มีต้นสะคร้อใหญ่อยู่ต้นหนึ่ง เป็นวิมานที่สิงสถิตอยู่ของเทวดา และมีหมีดวนหนึ่งเที่ยวหากินแล้วก็มาอาศัยนอน อยู่ได้ร่วมสักระนั้นในเวลากลางวัน

วันหนึ่งขณะที่เจ้าหมีนั่งก้นกลางนอนหลับสบายอยู่ ก็เกิดมีลมพัดกระโชกมาอย่างแรงทำให้กิ่งสะคร้อแห่งกิ่งหนึ่งหักตกลงไปทับคนเจ้าหมีดวนนั้น มันสะดุ้งจนสุดตัว ด้วยความกลัวจึงลุกขึ้นวิ่งหนีไป แต่พอได้สติมันจึงหันหลังหลับมาดูอีกทีก็ไม่มีอะไร มันจึงคิดว่าจะว่าสิงโตหรือเสือใครวิ่งไล่ติดตามเรามาหรือก็ไม่ใช่ ตามธรรมดาแล้วต้นไม้ใหญ่เช่นนี้ย่อมจะมีรุกขเทวดาสังสถิตอยู่ เทวดานั้นอาจจะแก่ลงเราก็เป็นได้ แต่เขาอาจจะได้เจตคติกันคิดแล้วเจ้าหมีนั่นก็ได้ถูกอาตมพยานพาหนะไว้กับเทวดา ก่อนที่จะจากไปมันจึงเอาเท้าตะปบเข้าที่ต้นสะคร้อ นั้นอย่างแรง พร้อมกับรูส่ำที่ทับรุกขเทวดาไว้ว่า “ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปข้าจะไม่มาเหยียบที่นี่อีกเลย จำไว้นะเจ้าเทวดา แกอาจจะเข้มแข็งคนอื่นที่มานอนอยู่ที่นี้ได้ แต่กับข้าแกอย่า

หวังเลยว่าจะเอาชนะข้าได้ ข้ามีความผิดอะไร แกถึงมาทำกับข้าเช่นนี้ รอเวลาข้าสัก ๒-๓ วันเถื่อนนะ เจ้าเทวดาเพื่อนยาก แล้วข้าจะกลับมากดอนรากถอนโคนต้นสะคร้อของแกให้จงได้ พร้อมกับจะตัดให้เป็นชิ้นๆ ให้เหี้ยนเตียนไปเลย” ว่าแล้วเจ้าหมีนั่นก็จากไปเพื่อหาผู้ช่วยเหลือที่จะมาทำร้ายเทวดา ถึงจะทำร้ายตัวเทวดาไม่ได้เพราะไม่เห็นตัวก็ตามเจ้าหมีกก็จะทำลายต้นสะคร้อซึ่งเป็นที่อยู่ของเทวดาให้สะใจให้ได้

เจ้าหมีกมันคิดไปพลางเดินไปพลาง ก็พอดีได้ไปพบช่างไม้คนหนึ่งพร้อมกับลูกน้อง ๒-๓ คน พวกเขากำลังนำเกวียนเข้าไปในป่า เพื่อหาไม้มาประกอบรถขาย ได้ไปถึงที่บริเวณตรงนั้น จึงปลดเกวียนพักไว้ ณ ที่แห่งหนึ่ง แล้วก็ถือมีดและขวานเข้าไปในป่าเพื่อแสวงหาต้นไม้ที่ต้องการ

เจ้าหมีกได้พบพวกช่างไม้เหล่านั้นแล้วจึงคิดว่า “บัดนี้เราได้มองเห็นหลังศัตรูแล้ว เราจะข่มมือ ช่างไม้เหล่านี้แหละทำลายวิมานของเทวดานั้น” คิดดังนั้นแล้วจึงเข้าไปหาช่างไม้และกล่าวว่า

“ท่านเป็นคนถือขวานเข้ามาอยู่ในป่า ขอถามจริงๆ เออะ สหาย ช่วยบอกฉันที่ว่าท่านต้องการจะตัดเอาไม้อะไร”

เมื่อช่างไม้ได้ฟังหมีกพูดดังนั้นก็คิดว่า “น่าอัศจรรย์หนอ ผู้เจริญทั้งหลาย แต่ไหนแต่ไรมาเราก็ไม่เคยเห็นสัตว์พูดภาษามนุษย์ได้ เจ้าหมีกตัวนี้จะต้องรู้จักต้นไม้ที่เหมาะสมในการประกอบรถได้แน่ เราจะต้องถามมันดู” คิดแล้วจึงกล่าวว่า

“เจ้าเป็นหมีก ที่อยู่ที่อยู่ในป่าที่ราบเรียบและไม่ราบเรียบ ขอถามที่เถอะสหายช่วยบอกเราได้ไหม

ว่า ต้นไม้ชนิดไหนเหมาะที่จะทำกลล่อได้มันคง”

หมี่ได้ฟังดังนั้นจึงคิดว่า บัดนี้ความตั้งใจของเราใกล้จะสำเร็จแล้ว จึงกล่าวตอบว่า

“ที่นี่ ไม่มีไม้จริง ไม่มีไม้ตะเคียน ไม่มีไม้กวาง และไม้ตะแบก ก็ไม่มี มีแต่ต้นสะคร้อนั่น ซึ่งจะทำกลล่อได้มันคงนัก”

ช่างไม้ได้ฟังดังนั้นจึงคิดว่า “วันนี้ช่างเป็นวันดีจริงๆ เราเข้ามาสู่ป่า ลัดวักเดียวจากกับบอกต้นไม้ที่เหมาะสมจะทำกลล่อให้แก่เรา เป็นคราวโชคของเราจริงๆ พับฝ่าสิ” จึงถามหมี่ต่อไปว่า

“ต้นสะคร้อนั่น ใบและลำต้นมันเป็นอย่างไร รอดถามที่เถื่อนะสหาย ช่วยบอกให้ฉันรู้จักต้นสะคร้อนั่นด้วย”

เจ้าหมี่นั้นเมื่อจะบอกแก่ช่างไม้ จึงนำช่างไม้ขึ้นไปใกล้ต้นสะคร้อ เมื่อเข้าไปยืนอยู่ที่ใกล้โคนต้นสะคร้อแล้วจึงกล่าวว่า

“ต้นไม้โต มีกิ่งห้อยย้อยน้อยลงมา แต่ ไม้หัก ต้นไม้มันนั้นแหละ ชื่อว่าต้นสะคร้อซึ่งเรากำลังยืนอยู่ที่ใกล้โคนของมัน

ต้นสะคร้อนี้แหละเหมาะสม ที่จะทำกลล่อของท่านทุกอย่าง เช่น ชีกรวด ดูนล่อรถ ฆนรถ และกลล่อรถ”

เจ้าหมี่นั้น ครั้นได้บอกแก่ช่างไม้อย่างนี้แล้วก็ดีใจ จึงเที่ยวด้อมๆ มองๆ ดูท่าที่อยู่ ณ ที่บริเวณนั้นเอง

ฝ่ายช่างไม้ เมื่อจะเริ่มลงมือตัดต้นสะคร้อ เทวดาก็สิงสถิตอยู่ที่ต้นสะคร้อเห็นเข้าและรู้เรื่องที่เจ้าหมี่นั้นได้กล่าวอาฆาตตนไว้ จึงคิดว่า “เรามีดีทำให้ถึงสะคร้อแห่งนั้นตกลงไปทับเจ้าหมี่นั้นสักหน่อย ลมต่างหากที่พัดให้กิ่งไม้แห่งนั้นตกลง แทนที่มันจะโกรธลมแต่กลับมาโกรธเรา ผูกอาฆาตพยายามในเรานึกว่ามันพูดเล่น นี่มันเอาจริงหรือ พาช่างไม้มาจะให้ทำลายวิมานของเรา เราต้องจับนายแค้นคราวนี้ แต่เอาเถอะ เมื่อเจ้าหมี่ทำกับเราได้เราก็ต้องทำให้มันจับนายได้ด้วยอุบายอย่างหนึ่งเช่นกัน”

เมื่อคิดเช่นนั้นแล้ว เทวดาก็แปลงร่างเป็นคนเดินป่า เข้าไปหาช่างไม้แล้วถามว่า “พ่อมหาจำเริญ ท่านได้ต้นไม้ที่ถูกต้องแล้วหรือ ตามจริง ๆ เถอะ

จะตัดต้นสะคร้อนี้เอาไปทำอะไร”

ช่างไม้ได้ฟังดังนั้นจึงตอบว่า “ตัดเอาไปทำล่อรถ เราว่าไม้สะคร้อนี้ใช้ทำล่อได้ดี” เทวดาถามว่า “ใครบอกท่าน” ช่างไม้ตอบว่า “หมี่ตัวหนึ่งบอก”

เทวดากล่าวต่อว่า “ดีแล้วที่เจ้าหมี่นั้นบอกท่าน รถของท่านจะต้องลวดยหรืด้วยไม้สะคร้อนี้ แต่ว่าถ้าจะให้ดีกว่านั้น ท่านจะต้องลอกเอาหนามไม้ไปหุ้มรอบวงล่อรถประมาณ ๔ องศุสี วงล่อรถของท่านก็จักมันคงดีดูงุ้มด้วยแผ่นเหล็กทีเดียว ถ้าทำขายท่านก็จักได้ราคาความที่เดียวเดียว สนใจไหมละ” เทวดากล่าวทิ้งท้ายให้ช่างไม้คิด

ช่างไม้ถามว่า “แล้วฉันจะได้หนามไม้ที่ไหนละ”

เทวดาตอบว่า “ท่านก็ทำเป็นไปไม่ได้ เรื่องตัดต้นไม้เอาไว้ก่อนเถอะ ต้นไม้มันก็อยู่ที่นั่นแหละ มันไม่ได้หนีไปไหนหรอก ฟังฉันนะ นายจงรีบติดตามเจ้าหมี่ตัวที่มันบอกต้นสะคร้อให้แก่ นาย เมื่อพบมันแล้วจงลงมันว่า ฉันจะตัดต้นสะคร้อนี้ที่ตรงไหนดี ช่วยไปชี้บอกที แล้วนำมันกลับมาที่ต้นสะคร้อนี้ แต่อย่าให้มันสงสัยละ เมื่อนำมันกลับมาแล้วขณะที่มันกำลังยืนจมูกออกไปชี้บอก ว่า ตัดตรงนี้ ตัดที่นี่ ท่านจงเอาขวานคมๆ จาบบาลหัวมันเสียให้ตาย ลอกเอาหนังแลเอาเนื้อล่ำ แล้วจึงตัดเอาต้นสะคร้อนี้ไป”

นายช่างไม้ ครั้นได้ฟังคำของรุกขเทวดากล่าวเช่นนั้นแล้ว จึงคิดว่า “โอ! วันนี้เป็นวันมงคลของเรา” ดังนั้นแล้ว ก็ติดตามไปหาหมี่แล้วตัดเอาต้นสะคร้อไปประกอบรถขายเลี้ยงชีวิตต่อไป”

พระประยูรญาติทั้งสองฝ่าย (ทั้งฝ่ายศากยะและกิลิยะ) เมื่อได้สดับพระธรรมกถาของพระบรมศาสดาแล้ว ก็เลิกละเลาะวิวาทกัน มีความพร้อมเพรียงสามัคคีกัน

อดีตนิทานเรื่องนี้ ให้ข้อคิดแก่พุทธบริษัททั้งหลายว่า การอยู่ร่วมกันในสังคม ไม่ควรทะเลาะวิวาทกัน ควรให้อภัยแก่กันและกันมีความสามัคคีสมัครสมานสามัคคี อย่าจองเวรต่อกันและกัน เช่นหมี่กับไม้สะคร้อ จงประพฤติดนเช่นสุภาพชนที่ว่า “เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร” มิฉะนั้นแล้ว จะนำมาซึ่งความวิบัติทั้งสองฝ่าย ฯ

เทศกาลสงกรานต์

โดย อ.สุรพงษ์ คงศักดิ์ *

! เทศกาลสงกรานต์ ถือว่าเป็นวันนักขัตฤกษ์ส่งท้ายปีเก่า สิ้นเดือน ๔ และเป็นวันขึ้นปีใหม่ คือ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ เป็นวันเปลี่ยนจุลศักราชใหม่ เป็นประเพณีสืบเนื่องมาจากการกำหนดปฏิทินตามศาสนาพราหมณ์ และบรรพบุรุษของไทย พยายามดัดแปลงมาเป็นประเพณีไทยสืบต่อกันมา และต่อเนื่องด้วยพิธีสงกรานต์ ซึ่งเป็นการต้อนรับปีใหม่

ถึงแม้ประเทศไทย เราได้ยอมรับเอาวันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่ ตามแบบสากลอารยประเทศทั้งหลาย แต่ก็ไม่ได้เลิกปฏิบัติพิธีปีใหม่ คือประเพณีสงกรานต์ไป ยังถือปฏิบัติสืบทอดกันมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะชนบทยังคงปฏิบัติเคร่งครัดกันอยู่เสมอมาทุกปี

ความหมาย คำว่า "สงกรานต์" เรียกเต็มรูปว่า "เทศกาลตรุษสงกรานต์" คำว่า "ตรุษ" (สันสกฤต) และ "ตุสน" (บาลี) แปลว่า ยินดี, ร่าเริง (กรมการศาสนา, ๒๕๐๕ : ๑๑๐๘) ดังนั้น เทศกาลตรุษจึงเป็นเทศกาลแห่งความร่าเริง ยินดีเฉลิมฉลองด้วยการกิน การดื่ม การเที่ยว การละเล่น เป็นต้น

คำว่า "ตรุษ" ที่แปลว่า ยินดี ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้เริ่มใช้มาตั้งแต่สมัย รัชกาลที่ ๖ ก่อนหน้านั้นเขียนเป็น "ตรศ" ตามปทานุกรมของกระทรวง ศึกษาธิการ คำนี้มาจากภาษาสันสกฤตว่า "ตฺรฎ" ซึ่งแปลว่า ตัด คือ ตัดปี หมายถึง ตัดปีเก่าทิ้งไป ถึงอย่างไรก็ตาม ทั้งคำว่า ตรุษ และ ตรศ ก็ยังคงมีความหมายสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันนั่นเอง คือให้ลืมสิ่งเก่าๆ เสียแล้วมาเริ่มต้นใหม่ให้ดีขึ้นด้วยความร่าเริงยินดี



ดังนั้น คำว่า ตรุษสงกรานต์ จึงเป็นชื่อของเทศกาล ๒ เทศกาล ที่ประชาชนปฏิบัติติดต่อกัน คือ เทศกาลตรุษ เป็นการเฉลิมฉลองส่งท้ายปีเก่า คือสิ้นเดือน ๔ และเทศกาลสงกรานต์ เป็นการเฉลิมฉลองวันขึ้นปีใหม่ คือ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ เป็นวันเปลี่ยนจุลศักราชใหม่ดังคำที่พระราชนิพนธ์สวดเดือนอับปิณฑิ พ.ศ. ๒๔๖๓ หน้า ๓๕๐ กล่าวว่า "ตรุษสุคติ และสงกรานต์ขึ้นปีใหม่" ซึ่งเป็นการแสดงความยินดีปรีดา ที่คนเราได้มีชีวิตตลอดมาได้รอบปีหนึ่งแม้จะมีอุปสรรคใดๆ ก็ตาม ก็ยังสามารถประคับประคองชีวิตให้ผ่านไปได้หนึ่งปีแล้วนำชีวิตมาต้อนรับปีใหม่อีกวาระหนึ่ง อายุของคนเราก็ได้เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งปี ความมุ่งหมายของคนโบราณที่ได้ริเริ่มให้มีพิธีกรรมอันนี้ขึ้นมานั้น ก็คงจะมุ่งหวังให้คนเราระลึก ทบทวนถอยหลังไปถึงเหตุการณ์ในชีวิตของคนในรอบปีที่ผ่านมาได้ ทำดีอะไรไว้บ้าง ทำชั่วอะไรไว้บ้าง สมควรจะนำเอาบทเรียนในอดีตที่ผ่านมาเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิตปัจจุบันและอนาคต คือปีใหม่นี้ทำอย่างไรบ้าง สิ่งใดที่เคยบกพร่องผิดพลาดก็ควรแก้ไขให้ดีขึ้น สิ่งใดที่ดีแล้วก็ควรรักษาประคับประคองไว้และทำให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป จึงจะได้ชื่อว่าเป็นชีวิตที่กำลังพัฒนาก้าวหน้า

* ป.ธ. ๔, พ.ธ.บ., M.A., อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

คำว่า “สงกรานต์” มาจากคำภาษาสันสกฤตว่า สกฺรानติ แปลว่า การเคลื่อนที่หรือการย้ายที่ หมายความว่า พระอาทิตย์ ย้ายจากราศีเกาสู่ราศีใหม่ หมายถึงเวลาที่ดวงอาทิตย์เคลื่อนเข้าสู่ราศีเมษจากราศีมีน เรียกว่า มหาสงกรานต์ กำหนดตามสุริยคติ ก็ตก วันที่ ๑๓ เมษายน วันที่ ๑๔ เมษายน เป็นวันเนา วันที่ ๑๕ เมษายน เป็นวันเถลิงศก



นิทานต้นเหตุสงกรานต์

เรื่องสงกรานต์นี้มีปรากฏในศิลาจารึกที่วัดพระเชตุพนฯ ว่ามีบุตรชายเศรษฐีคนหนึ่งชื่อ ธรรมบาลกุมาร เป็นคนเฉลียวฉลาด รอบรู้มาก เป็นผู้สอนเรื่องมงคลต่างๆ แก่คนทั้งหลาย ทั้งยังรู้ภาษาสัตว์อีกด้วย มงคลดังกล่าวนี้เรียกว่า มงคล ๑๒ ได้แก่ การโกนผมไฟ การเจาะหู การตั้งชื่อเด็ก การสอนให้เด็กเดิน - พุด การเปียข้าว การนุ่งผ้า การโกนจุก การตัดเล็บ การแต่งร่างกายและการแต่งงาน เป็นต้น

ท้าวทนต์พรหมมหาราชจะลองภูมิความรู้ของธรรมบาลกุมาร จะรอบรู้ทุกอย่างดังคำเล่าลือจริงหรือไม่ จึงตั้งปัญหาถามกุมาร ๓ ข้อ สัตว์ญาไว้ว่าจะเอาศีรษะเป็นเดิมพัน คือ ถ้าพระพรหมแพ้จะตัดพระเศียรบูชาความรู้ของธรรมบาลกุมาร แต่ถ้าธรรมบาลกุมารแพ้ก็ต้องตัดศีรษะของตนบูชาพระพรหมเช่นกันโดยใช้เวลา ๗ วัน ปัญหาหนึ่งว่า

ข้อ ๑. ตอนเช้าราศีของคนเราอยู่ที่ไหน

ข้อ ๒. ตอนเที่ยงราศีอยู่ที่ไหน

ข้อ ๓. ตอนเย็นราศีอยู่ที่ไหน

ธรรมบาลกุมารพยายามครุ่นคิดหาคำตอบอยู่เป็นเวลาสัปดาห์ได้ ๖ วันแล้ว ก็ยังหาคำตอบไม่ได้ พຽนนี้จะตายด้วยอาญาที่ท้าวทนต์พรหม ไม่ต้องการ จึงได้หลบหนีไปซุกซ่อนตายเสียดีกว่า จึงลงจากปราสาทไปนอนทอดอาลัยอยู่ใต้ต้นตาลสองต้นก็บังเอิญได้ยินเสียงนกอินทรี ๒ ตัว ผัวเมียคุยกันอยู่บนต้นตาลนั้น โดยนางนกอินทรีจึงถามสามีว่า พຽนนี้จะได้อาหารอะไรกิน สามีบอกว่า จะได้กินเนื้อธรรมบาลกุมาร เนื่องจากตอบปัญหาหนึ่งของท้าวทนต์พรหมไม่ได้ ก็จะถูกตัดศีรษะ นางนกถามว่าปัญหานั้นว่าอย่างไร สามีจึงบอกว่า ปัญหาถามว่า ตอนเช้าราศีของคนเราอยู่ที่ไหน ตอนเที่ยงราศีอยู่ที่ไหน และตอนเย็นราศีอยู่ที่ไหน นางนกถามว่าปัญหานั้นจะแก้อย่างไร สามีบอกว่า ตอนเช้าราศีของคนอยู่ที่หน้า มนุษย์ทั้งหลายจึงเอนำล้า่งหน้า ตอนเที่ยงราศีอยู่ที่หน้าอก มนุษย์ทั้งหลายจึงเอาเครื่องหอมประพรมที่อก และตอนเย็นราศีอยู่ที่เท้า มนุษย์ทั้งหลายจึงเอนำล้า่งเท้า นั่นก็คือข้อปฏิบัติอันเป็นกิจวัตรประจำวันของคนเรา คือตอนเช้าให้ล้า่งหน้า สายขึ้นมาให้ล้า่งอก พอตะวันตกให้ล้า่งเท้า

ธรรมบาลกุมารได้ยินดังนั้นก็กลับไปปราสาท ครั้นรุ่งขึ้น ท้าวทนต์พรหมถามปัญหา ธรรมบาลกุมาร ก็แก้ตามที่ได้อินมาได้ถูกต้อง พระพรหมจึงยอมให้ตัดศีรษะของตนด้วยความเมตตาที่พระพรหมมีต่อเทวโลก กล่าวว่ายโลกจะเดือดร้อน เพราะศีรษะของพระองค์ ซึ่งมีอภินิหารมาก คือถ้าตกลงพื้นดิน ก็จะเกิดไฟไหม้โลก ถ้าหลุดไปในอากาศ พ้าฝนก็จะแห้งแล้ง ถ้าตกลงในทะเลมหาสมุทรน้ำก็จะแห้งหมด จึงบัญชาให้นางเทพธิดาทั้ง ๗ ได้แก่ รากษสเทวี มณฑา พุชะเทวี ไครคา กิริณีเทวี วิมาเทวี และมิโหรเทวี เอา

พานทองมารองรับเศียรของพระองค์ และสั่งว่าให้นำเอาเศียรนั้นมาเวียนรอบราชพาหุสุมะรุทุกปี โดยผลัดเปลี่ยนกันถือคนละ ๑ ปี ครบรอบปีในวันมหาสงกรานต์นั่นเอง

สำหรับปีนี้เป็นวันมหาสงกรานต์ตรงกับวันพฤหัสบดี นางสงกรานต์ชื่อว่า กิริณีเทวี ทัดดอกจำปา มีมกร (แก้วเขียวใบไม้) เป็นเครื่องประดับ มีตัว งา เป็นกษัตราหาร มีชวาทือชื่อ มีชัยถือปืน มีช้างเป็นพาหนะ

แง่คิดศีลธรรมจากนิทานสงกรานต์

ท่านผู้รู้ได้ให้แง่คิดเกี่ยวกับคติธรรมจากนิทานสงกรานต์ ไว้หลายประเด็น พอสรุปได้ดังนี้

๑. ท้าวภิลพรหม ถาปนปัญหาเรื่องราศีของคนเราต่อธรรมบาลกุมาร คำว่า ราศี ก็คือ ความงาม ความสง่างาม มงคล ของเรือนร่างคนเราต้องทำให้เกิดราศีอยู่เสมอ คือต้องอาบน้ำชำระล้าง ตกแต่งร่างกายให้เรียบร้อย

อีกประการหนึ่งที่เป็นพฤติกรรม คือการทำ พูด คิด ก็ต้องให้มีราศีด้วยเช่นกัน คือ ต้องชำระให้สะอาด เรียบร้อย สงบเป็นปกติ กล่าวคือ มีศีล มีธรรมนั่นเอง

๒. คำว่า นกอินทรี หรือ อินทรีสองหัวเมียที่ธรรมบาลได้ฟังคำสนทนาของเรื่อง มงคล ๓ ข้อ นั้น หมายถึง อินทรี ๒ ของคนเรานั้นเอง ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เรียกตามภาษาธรรมว่า อายตนะภายใน ถ้ามากระทบกับอายตนะภายนอก คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส และธรรมารมณ์ แล้วก็จะเกิดกิเลสขึ้น ถ้าหากไม่ระวังให้ดี แต่ถ้าระวังมัดระวังให้ดีได้ ไม่ยินดียินร้ายกับผลกระทบนั้นก็ดับกิเลสได้

๓. คำเฉลยปัญหาของท้าวภิลพรหมที่ธรรมบาลกุมารตอบนั้นว่า ตอนเช้าราศีอยู่ที่หน้าคนจึงอาบน้ำล้างหน้าเวลาเข้าดินนอนต้องทำทุกวัน ถ้าไม่ทำหน้าตาจะไม่ผ่องใส ตามีแต่ซีด้า ซี้น

ซีจุมก อาจจะมีความคล้าย น้ำมูกไหล เป็นทางเผ้าผอมอาจยุ่งเหยิง เลื้อยผอมอาจขี้ขี้ ปากเหม็น ซี้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ไม่พาดู เป็นอัปมงคล แก่ผู้ได้พบได้เห็น จึงต้องล้างหน้า แปรงฟัน หวีผม และจัดเสื้อผ้าให้เรียบร้อย จึงจะดูมีสง่าราศีงดงาม

มีผู้บางท่านให้ข้อคิดว่า เวลาเช้านี้หมายถึงปฐมวัยของชีวิตคนเราเป็นวัยที่ต้องศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ หู ตา สว่าง เฉลียวฉลาดสามารถพึ่งตัวเองได้ในอนาคต ถ้าใครไม่ทำอย่างนี้ มัวแต่สนุกเพลิดเพลิน เมื่อเจริญวัยขึ้นก็จะเป็นคนชาติที่พึ่ง มีแต่ความยากจน ไม่มีสง่าราศี จึงเป็นอัปมงคลแก่ตนเอง จึงสมกับคำว่า นักปราชญ์กล่าวไว้ว่า “เมื่อหนุ่มหนุ่มสู่หนทุกข์ จักได้สุขเมื่อปลายมือ ตอนต้นชอบสบาย จักได้ร้ายเมื่อปลายมือ”

๔. เวลากลางวัน ราศีอยู่ที่หน้าอกคนเราจึงอาบหน้าและประพรมน้ำหอมระโลมบริเวณหน้าอก เนื่องจากกลางวันอากาศร้อน ทำงานเหน็ดเหนื่อยเหงื่อไหลไคลย้อย กลิ่นตัวไม่ค่อยดีจิตใจไม่สดชื่นเป็นอัปมงคล จึงปฏิบัติดังกล่าวเพื่อให้เกิดราศีแก่ตัวเอง

บางท่านให้ข้อคิดว่ากลางวันหรือตอนเที่ยงหมายถึง มัชฌิมวัยของชีวิตคนเรา วัยนี้เป็นวัยประกอบคุณงาม ความดี ใจคอหนักแน่นเอิกเกรียนกว่าวัยต้นๆ เพราะเป็นวัยที่ต้องแสวงหาทรัพย์ยศ เกียรติ และโมหิรี เป็นต้น ถ้าใจคอไม่เอิกเกรียนก็ไม่สามารถฟันฝ่าอุปสรรคแห่งชีวิตได้ ดังนั้นน้ำคือ คุณธรรม จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนวัยนี้



๕. เวลาเย็นเราคือผู้ที่ทำ คนจึงเอาน้ำล้างเท้าเพราะได้ใช้งานมามากตลอดวัน ก็ย่อมจะเปรอะเปื้อน เมื่อถึงเวลาจะเข้านอน คนเราต้องล้างเท้าเพื่อชำระสิ่งสกปรกออกไป

บางท่านให้ทัศนะว่า ตอนเย็นเปรียบเหมือนปัจฉิมวัยของชีวิตคนเราอันเป็นวัยสุดท้ายของชีวิต ดังนั้น ก่อนจากโลกนี้ไปเพื่อชาติหน้า ต้องชำระจิตใจให้สะอาดด้วยการปฏิบัติธรรมเพื่อเข้าถึงสรวงในชาติหน้า หรือปฏิบัติธรรมขั้นสูงสุดคือ พระนิพพาน จนได้บรรลุพระอรหัตต์ เป็นพระอรหัตต์ต่อไป

๖. สำหรับท้าวภิลพรหมที่ติดเคียรของตนเองนั้น หมายถึงความซื่อสัตย์ยุติธรรม และการยอมเสียสละทุกสิ่งทุกอย่าง แม้ชีวิตของตนเพื่ออุบาสารธรรม คือความรู้แจ้งเห็นจริงของธรรม-บาลกumar นับว่าเป็นความเสียสละสูงสุดและประเสริฐสุดที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ว่าบุคคลพึงสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ พึงสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต และพึงสละชีวิตของตน เพื่อรักษาธรรม คือความถูกต้องเที่ยงตรง

๗. เคียรของท้าวภิลพรหมนั้น เมื่อถูกตัดแล้วต้องประคองไว้ให้ดี อย่าให้พลัดตก เพราะถ้าตกลงบนพื้นโลก โลกก็จะแตกเป็นเสี่ยงไฟจะไหม้โลก ถ้าตกในมหาสมุทรน้ำก็จะแห้งหมดถ้าหลุดไปในอากาศ ท้องฟ้าก็จะแห้งแล้ง ความหมายในที่นี้ ก็คือสรรพสัตว์ทุกตัวตนจะต้องช่วยกันประคับประคองธรรมะค่าเงินโลก ประจำไว้ไว้คือ เมตตา กรุณา มุติตา อุเบกขา อย่าให้เสื่อมลงไปจากใจเพราะถ้าขาดธรรมเหล่านี้เสียแล้วสรรพสัตว์ก็จะเดือดร้อนกันทุกหย่อมหญ้า เพราะถูกไฟ ๔ ประการ เผาผลาญ คือ

๑. ไฟแห่งความปรารถนาร้ายต่อกันและกัน

๒. ไฟแห่งความทารุณโหดร้าย แล้งน้ำใจต่อกันเพราะขาดกรุณาธรรม

๓. ไฟแห่งความอิจฉาริษยาเพราะขาดมุติตาธรรม

๔. ไฟแห่งความไม่สบายใจ ความอยู่ติธรรม ความเศร้าโศกเสียใจ เพราะขาดอุเบกขาธรรม

ประเพณีสงกรานต์มีการปฏิบัติดังนี้

๑. การทำบุญตักบาตรและถวายทาน อุทิศกุศลแก่ญาติ ผู้วายชนม์

๒. การก่อพระเจดีย์ทราย ชาวชนบทบางแห่งถือว่าการขนทรายใส่วัดเพราะตนเคยเข้าไปในวัด เมื่อเดินกลับออกมาเม็ดทรายติดฝ่าเท้าออกมาด้วย ถือว่าเป็นบาป จึงต้องขนเข้าไปใส่วัดให้วัดบิเระครั้ง

๓. การบั้งสุลลอุธิบรรพชน ในเทศกาลสงกรานต์ชาวพุทธไทยนิยมทำบุญอุทิศกุศลให้ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว ในหลายท้องถิ่นของไทย พอถึงเทศกาลสงกรานต์อาจจะเป็นวันมหาสงกรานต์หรือวันเถลิงศก เป็นต้น ชาวบ้านก็จะนำอุธิญาติของตนไปรวมกันที่วัด บ้างก็บริจาคเงินตามกำลังศรัทธาเพื่อถวายพระพร้อมกับเตรียมผ้าบังสุกุล สำหรับรายที่ไม่มีอุธิก็ใช้วิธีเขียนชื่อผู้วายชนม์ใส่พานแทน ขณะที่พระสวดอนุโมทนาญาติก็จุดไฟเผากระดาษนั้น แล้วกวาดน้ำลงบนไฟเป็นการสมมติว่าเป็นอุธิผู้วายชนม์ก็แล้วกัน

๔. การสงฆ์พระพุทธรูปและสงฆ์น้ำพระสงฆ์

การสงฆ์น้ำพระ หรือสงฆ์น้ำพระพุทธรูป ในเทศกาลสงกรานต์ เป็นการใช้น้ำเป็นเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แสดงความเคารพอย่างสูงแก่สิ่งที่เคารพนับถือของผู้คนที่สืบสายวัฒนธรรมอินเดีย

ส่วนการสงฆ์น้ำพระสงฆ์มีกจะจัดให้มีในวันท้ายๆ ของเทศกาลสงกรานต์ คือหลังจากสงฆ์น้ำพระพุทธรูปแล้วก่อนการรดน้ำดำหัวผู้หลักผู้ใหญ่ การปฏิบัติพิธีสงฆ์น้ำพระสงฆ์ก็คล้ายกับพิธีสงฆ์น้ำพระพุทธรูป พอได้เวลานัดหมาย ชาวบ้านก็จะนำดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องสักการะผ้าไตรจีวรใหม่น้ำอบน้ำหอม หรือน้ำส้มป่อย ชาวบ้านก็เอาน้ำหอม

หรือน้ำส้มป่อยรดลงบนฝ่ามือพระสงฆ์โดยมีขันหรือพานรองรับน้ำ บางแห่งก็รดที่ตัวพระจริง ๆ

๕. การรดน้ำดำหัว เทศกาลสงกรานต์นับว่าเป็นเทศกาลแห่งความยินดีปรีดาของหมู่ญาติที่ได้พบปะกัน ปีละครั้ง ผู้ใหญ่ก็จะให้พรแก่ผู้เยาว์ ผู้ไปร่วมต่างก็นำเครื่องสักการะไปด้วย ได้แก่ ดอกไม้ ธูปเทียน น้ำอบ น้ำหอม น้ำส้มป่อย พิธีเริ่มด้วยหัวหน้ากล่าวคำว่า ลูกหลานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา มีความเคารพนับถือต่อผู้ใหญ่ จึงได้พากันมาขอคารวะรดน้ำขอพร มีสิ่งใดที่พวกตนล่วงเกินด้วยกาย วาจา ใจ ก็ขอให้ท่านอโหสิให้ด้วย แล้วทยอยกันรดน้ำที่มือของท่าน หรือรดที่ตัวท่าน **พิธี**จากนั้นผู้ใหญ่ก็ให้พรและโอวาทว่า ขอให้ลูกหลานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา จงประสบแต่ความสุขเจริญทั้ง ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ และครองตนอยู่ในคุณธรรมของศาสนา คือความกตัญญู กตเวทิตาธรรม

๖. การเล่นสาดน้ำสงกรานต์ : การเล่นสาดน้ำสนุกสนานในเทศกาลสงกรานต์ ในแต่ละท้องถิ่นก็แตกต่างกันไปในวิธีเล่น ระยะเวลาที่เล่น เช่น ทางภาคเหนือบางแห่ง เล่นสาดน้ำกันตั้งแต่เริ่มต้นเดือนเมษายนบางแห่ง เช่น ภาคกลางก็เล่นสาดกันระยะก่อนวันสงกรานต์เล็กน้อย หรือเฉพาะวันสงกรานต์เท่านั้น ส่วนวิธีการเล่นสาดน้ำนั้นก็คล้ายกันในหลักใหญ่เกือบทุกภาค มีเล่นพิเรนกันบ้าง

ข้อควรแก้ไขในการเล่นน้ำสงกรานต์

๑. การเล่นสาดน้ำใส่ผู้คนอย่างรุนแรง ทำให้ผู้ถูกสาดตกใจ เพราะความเย็นและแรงกระแทกของน้ำบางทีถึงกับบันดาลโทษ เป็นปากเสียงกัน วิวาทกัน ทำร้ายกันก็มี ตามธรรมเนียมโบราณ จะรดน้ำกันต้องขออนุญาตรดน้ำก่อนเมื่อเขาอนุญาตแล้วจึงรด

๒. การเล่นสาดน้ำใส่รถจักรยานหรือรถ

จักรยานยนต์ขณะกำลังวิ่ง ถ้าสาดถูกล้อหน้าหรือผู้ขับขี่ตกใจก็จะทำให้รถเสียหลักและแอลบคว่ำหรือล่นถนผู้ขับขี่อาจจะมึนตราย ผู้สาดน้ำก็ย่อมมีความผิดทางอาญาด้วย

๓. ผู้เล่นสาดน้ำใช้น้ำไม่สมควรและใช้น้ำสกปรกสาดใส่ ผู้คนและรถที่สัญจรไปมา เช่น ตักน้ำคร่ำจากท่อหรือคูข้างถนน สาดใส่ผู้คน เอาน้ำแฉ่น้ำแข็งสาดใส่ผู้คน บางพวกเล่นพิเรน เอาน้ำละลายน้ำพริกปนสาดใส่ผู้คนในรถที่สวนมาถึงกับต้องส่งเข้ารักษาในโรงพยาบาลอย่างนี้ ผู้สาดต้องมีความผิดแน่ๆ บางทีก็เอาน้ำแข็งเป็นก้อนๆ ปาใส่รถทำให้กระจกแตกก็มี ถูกคนหัวแตกก็มี พฤติการณ์เหล่านี้ล้วนแต่มีความผิดทางอาญาทั้งสิ้น ไม่ควรทำอย่างยิ่ง เป็นการทำลายขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ เป็นที่น่าอับอายชาวต่างชาติ เขาจะตำหนิคนไทยเอาได้ว่าป่าเถื่อนด้อยพัฒนา

๔. คนหนุ่มสาววัยรุ่นและเด็กๆ ชอบเล่นสาดน้ำกันกลางถนน บางทียืนขวางปิดถนนเพื่อตักสาดน้ำรดที่ผ่านมา เพื่อเรียกเงินจากผู้ขับขี่รถเป็นค่าไถ่ที่จะต้องถูกสาดน้ำ บางทีก็ถูกรถชนถูกรถทับก็มี สงกรานต์ทุกปีก็จะมีผู้ประสบอุบัติเหตุบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก จึงควรสังวรไว้ อย่าประมาท เห็นแก่ความสนุกสนานฝ่ายเดียว พ่อแม่ผู้ปกครองเด็กและวัยรุ่นควรจะกำชับตักเตือนให้ดี ก็จะช่วยให้เขา ความไม่ถูกต้องข้อนี้ได้อีกทางหนึ่ง

๕. การปล่อยนกปล่อยปลา : คนไทยเรานิยมทำกันมากปัจจุบันนี้มีการจำหน่ายนกในกรงปลาในทุ่งพลาตึก สำหรับปล่อยกันตามศาสนสถานสำคัญๆ และสถานศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ระยะเวลาที่ทำกันมากที่สุดก็คือ เทศกาลสงกรานต์

เหตุผลของการปล่อยนกปล่อยปลาก็คงจะเกิดขึ้นเพราะความสงสารสัตว์ที่ถูกพวกเขาจับมาขังไว้ก็เลยซื้อไว้แล้วปล่อยมันให้เป็นอิสระ

ดีกว่ามันถูกขังเช่นนั้น เหตุผลอีกประการหนึ่งก็เนื่องมาจากความเชื่อในเรื่องโหราศาสตร์ ถูกหมอดูทำนายทายทักว่าจะมีเคราะห์ให้สะเดาะเคราะห์เสีย โดยการปล่อยนก ปล่อยปลา ปล่อยเต่า จึงจะพ้นเคราะห์ตามแบบพราหมณ์ในสมัยพุทธกาล เคยมีปรากฏ กษัตริย์จับผู้คนผูกมัดจองจำไว้รอการบูชาัญญ เพราะโหรทำนายว่า จะมีเคราะห์ร้าย พระพุทธเจ้าทรงพบเข้า จึงได้ทรงปลดปล่อยคนเหล่านั้นให้เป็นอิสระ พระเยซูก็เคยปฏิบัติเช่นเดียวกัน ตอนที่เสด็จเข้าไปสู่กรุงเยรูซาเล็ม เข้าไปในวัดไค ก็ทรงปล่อยสัตว์ เช่น แพะ แกะ ที่ถูกจองจำเอาไว้ เพื่อรอการบูชาัญญ เมื่อองค์ศาสดาเคยทำตัวอย่างไว้ ศาสนิกชนก็อยากจะทำตามรอยตามนั้น จึงได้มีการปลดปล่อยสัตว์ให้เป็นอิสระซึ่งเป็นการกระทำที่มีแต่ผลดีฝ่ายเดียว

สรุป ประเพณีสงกรานต์มีความสำคัญดังนี้

๑. ประเพณีสงกรานต์เป็นสัญลักษณ์ประจำชาติไทย เป็นการสืบต่อวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไว้ไม่ให้เสื่อมสูญไป

๒. เป็นการทำนุบำรุงศาสนา เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ประชาชนชาวพุทธ ก็จะพากันไปทำบุญที่วัด ถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแก่พระภิกษุ



สามเณร เป็นการแสดงน้ำใจศรัทธาและให้กำลังใจแก่พระภิกษุสามเณรผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนกิจของตนในการศึกษาเล่าเรียน อบรมสั่งสอนประชาชน ให้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามหลักพระพุทธศาสนา และมีการรักษาศีล ปฏิบัติธรรมในเทศกาลเช่นนี้เป็นกรณีพิเศษด้วย

๓. เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติคุณธรรมในศาสนาหลายประการเช่น ความกตัญญู ความสามัคคี ศรัทธา ไมตรีจิต เป็นต้น

๔. เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศได้มากที่สุด

๕. ทำรายได้เงินตราจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมากที่สุด

หนังสือประกอบการเรียนเรียง

๑. สุมะธ เมธวาทย์กุล, สังคัปพิธีกรรม, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์, ๒๕๓๒
๒. แปลก สนธิรักษ์, พิธีกรรมและประเพณี, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๓
๓. เทศกาลและประเพณีไทย, กรุงเทพฯ : สำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๒๘
๔. ศาสนพิธี เล่ม ๑, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๐๕

โครงการบรรพชาและอุปสมบทเยาวชนภาคฤดูร้อน เพื่อต้านยาเสพติด

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา 45

พระมหาคัมภีร์ ภูริสโร
ผอ.สำนักงานวิทยาเขตนครราชสีมา

ในฐานะเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ไม่เพียงแต่ได้ดำเนินการจัดการศึกษาที่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ ตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ยังได้จัดกิจกรรมส่งเสริมพระบวรพุทธศาสนาให้นักเรียนของมหาวิทยาลัยออกไปบำเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติ พระศาสนา ในระหว่างปิดภาคเรียนการศึกษา โดยจัดให้มีโครงการบรรพชาและอุปสมบทเยาวชนภาคฤดูร้อนในช่วงเดือนเมษายนของทุกปีตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2530 เป็นต้นมา โดยตระหนักว่าสภาพปัญหาของสังคมในปัจจุบัน เด็กและเยาวชนกำลังประสบปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม สิ่งเสพติด แรงงานเด็ก โสเภณี และปัญหาเศรษฐกิจ เป็นต้น ทั้งภาครัฐ เอกชนและคณะสงฆ์ สมควรที่จะได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน จึงจัดให้มีโครงการบรรพชาและอุปสมบทเยาวชนภาคฤดูร้อนขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออุปสมบทเยาวชนให้มีความรู้ดี ประพฤติดี ตามหลักศีลธรรมของพระพุทธศาสนา

2. เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ
3. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในระหว่างปิดภาคการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนา
4. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักหน้าที่ มีระเบียบวินัย ใฝ่ใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5. เพื่อรณรงค์ให้เยาวชนได้รู้จักโทษของยาเสพติด

เป้าหมายการดำเนินงาน

1. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา รับผิดชอบในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 11 ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ ชัยภูมิ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และนครราชสีมา
2. กลุ่มเป้าหมาย
 - 2.1 เยาวชนชายเข้ารับการบรรพชาอายุระหว่าง 10 ปีขึ้นไป 2,300 คน
 - 2.2 เยาวชนชาย - หญิง เข้ารับการอุปสมบท 4,600 คน

- 2.3 ประชาชนทั่วไป 11,500 คน
3. **วิทยาการ**
- 3.1 นิสิตวิทยาเขตนครราชสีมา
115 รูป

รูปแบบโครงการ

1. บรรพชาเยาวชนชาย
2. อบรมเยาวชนชาย - หญิง
3. อบรมประชาชนทั่วไป

วิธีดำเนินการ

1. ขออนุมัติโครงการจากมหาวิทยาลัย
2. เปิดรับสมัครโครงการและคัดเลือกหัวหน้าโครงการ
3. อบรมวิทยาการประจำโครงการ
4. ติดต่อประสานงานกับวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. ประชาสัมพันธ์โครงการ
6. รับสมัครเยาวชนเข้าร่วมโครงการ
7. ปฐมนิเทศวิทยาการประจำโครงการ
8. ดำเนินการอบรม
9. นิเทศก์และตรวจเยี่ยมหน่วยอบรม
10. รายงานผลและประเมินผล
11. จัดพิมพ์เอกสารสรุปรายงานประจำปี

หลักสูตรและแนวการสอน

1. ภาควิชาการ

- 1.1 วิชาศีลธรรมจริยธรรม
- 1.2 วิชาพุทธประวัติ
- 1.3 วิชาศาสนพิธี
- 1.4 วิชาวัฒนธรรมไทย
- 1.5 วิชาความรู้ทั่วไป

2. ภาคปฏิบัติ

- 2.1 ทำวัตรสวดมนต์
- 2.2 ผีกลสมาธิแผ่เมตตา
- 2.3 ผีกลวิชาชีพ

3. ภาคกิจกรรม

- 3.1 กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม
- 3.2 กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
- 3.3 กิจกรรมวาดศิลป์และตอบปัญหา
- 3.4 กิจกรรมสาธารณกุศลฐาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1. สำนักงานวิทยาเขตนครราชสีมา
2. กองกิจการนิสิต
3. สำนักงานคณะกรรมการนิสิต มจร. มม.

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติชอบตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
2. ทำให้เยาวชนมีความรู้ดี ความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ
3. ทำให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในระหว่างปิดภาคการศึกษา
4. ทำให้เยาวชนรู้จักหน้าที่ ระเบียบวินัยและใฝ่ใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5. ทำให้เยาวชนรู้จักโทษของยาเสพติด

สถานที่ติดต่อสอบถาม

- กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
- สำนักงานวิทยาเขตนครราชสีมา โทร. (044) 254891, 264560

หน่วยบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน

เพื่อต่อต้านยาเสพติด ปี 2545

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ที่	ชื่อ - ฉายา / นามสกุล	ปี / คณะ	สถานที่อบรม
1.	พระครูพัฒนกิจจานุรักษ์	ปี 4 พุทธฯ	วัดยอแย้ง ต.หนองระเวียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา
2.	พระอธิการประเสริฐ คุเวสโก	พธ.บ.	วัดต่างคา ต.หนองจะบก อ.เมือง จ.นครราชสีมา
3.	พระไกรศักดิ์ ฐานทินโน	ปี 2 มนุษย์ฯ	วัดหนองระเวียง ต.หนองระเวียง อ.พิมาย จ.นครราชสีมา
4.	พระสุรัช สติปมปัญโญ	ปี 2 พุทธฯ	วัดเลิงสาง ต.เลิงสาง อ.เลิงสาง จ.นครราชสีมา
5.	พระอธิการวิเชียร อกคณโม	พธ.บ.	วัดราชสีมาราม ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา
6.	พระชวลิต สีสวดนโน	ปี 3 สังคมฯ	วัดสะแกแสง ต.พวง อ.รามสะแกแสง จ.นครราชสีมา
7.	พระทินภัทร จันทวิไล	ปี 4 สังคมฯ	วัดสามัคคีธรรมาราม ต.ท่าลาด อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา
8.	พระมหานาคินทร์ อภิวิไล	ปี 4 สังคมฯ	วัดหนองไธส ต.หนองไธส อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์
9.	พระมหาเสรี ฤทธิธมโม	พธ.บ.	วัดพรหมราช ต.ตูม อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา
10.	พระป่าโมกข์ ฐานอุทโม	ปี 1 มนุษย์ฯ	วัดสมุทรการ (แะ) ต.แะ อ.ครบุรี จ.นครราชสีมา
11.	พระมหาสำเริง สิริโร	ปี 1 พุทธฯ	วัดศรีวิเศษประชานิมิตร ต.บ้านขาม อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ

ที่	ชื่อ - ฉายา / นามสกุล	ปี / คณะ	สถานที่อบรม
12.	พระมหาสวณะ สุขุมโร	ปี 3 มนุษย์ฯ	วัดประมวณราชวรวิหาร จ.จันทบุรี อ.เมือง จ.นครราชสีมา
13.	พระชัยสยาม ญาณโก	ปี 3 พุทธฯ	วัดโคกสุภาราม ต.สีสุก อ.จักราช จ.นครราชสีมา
14.	พระธีรภัทร อธิมุตโต	ปี 3 มนุษย์ฯ	วัดหลักร้อย ต.โนนไทย อ.โนนไทย จ.นครราชสีมา
15.	พระพิพัฒน์ภาสน์ ปญญทีโป	พธ.บ.	วัดป่าช่องกุ่ม ต.ช่องกุ่ม อ.วัฒนานคร จ.สระแก้ว
16.	พระธีรศักดิ์ ธมฺมธีโร	ปี 3 พุทธฯ	วัดโคกสง่า ต.หนองสาหร่าย อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
17.	พระมหาวิชรา ปญฺญารโ	ปี 3 พุทธฯ	วัดดงเค็ง ต.ประทาย อ.ประทาย จ.นครราชสีมา
18.	พระครูสุธรรมานุรักษ์	ปี 3 พุทธฯ	วัดกระโดน ต.ประทาย อ.ประทาย จ.นครราชสีมา
19.	พระมหาสมาน ฐานุตโต	ปี 1 พุทธฯ	วัดสำนักพิมาน ต.กุดพิมาน อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา
20.	พระอนันต์ อาภาโร	ปี 1 พุทธฯ	วัดศรีวันต์ ต.ปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
21.	พระประสงค์ ภูริญาณเมธี	ปี 3 พุทธฯ	วัดเทพสถิต ต.ปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
22.	พระมหาพิพัฒน์พงษ์ สุภาโร	พธ.บ.	วัดภูเขาลาด ต.บ้านใหม่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
23.	พระครูสุธรรมประสิทธิ์	ปี 4 พุทธฯ	วัดดอนท้าว ต.เมืองปราสาท อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา

มูมกฏหมาย

พ.ต.ต.พัศกร จิตรัตน์ *

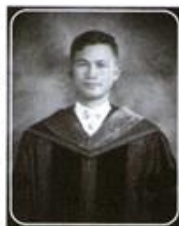
น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ ๑), พ.บ.ม.

ฉบับที่แล้ว ผมติดค้างเอาไว้ตรงที่ว่า ถ้าเราไม่รู้ว่ามีกฎหมายบังคับไว้ เรายังไปทำผิดซ้ำ เราจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายจะได้หรือไม่ เรื่องของความไม่รู้กฎหมายนี้ มีสุภาษิตกฎหมายไว้ว่า “ความไม่รู้ข้อกฎหมายแก้ตัวไม่ได้” (Ignorantia Juris non excusat) ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ด้วยเหตุผลที่ว่าถ้าให้มีการกล่าวอ้างได้ การบังคับใช้กฎหมายก็คงหมดประสิทธิภาพ และก็ต้องไร้ประสิทธิภาพ เพราะว่าคนฝ่าฝืนกฎหมายก็จะต้องยกข้อต่อสู้ว่าฉันไม่รู้กฎหมายกันอยู่ไป จะหาใครสักทีคนที่จะเป็นฮีโร่ยอมรับผิด ยิ่งไปกว่านั้นถ้ายอมให้อ้างกันได้ ก็เท่ากับว่าเป็นการส่งเสริมให้คนในสังคมไม่ต้องรับรู้กฎหมายซึ่งถือว่าเป็นกติกาสังคม เพราะรู้กฎหมายน้อยตัวเองก็รับผิวน้อยนั่นเอง

ทีนี้ เรามาดูกันซิว่าเรื่องนี้เรามีหลักกฎหมายกันอย่างไร “ความไม่รู้กฎหมายไม่เป็นข้อแก้ตัว” นี้มีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๔ บัญญัติไว้ว่า “บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมาย เพื่อให้พ้นจากความรับผิดในทางอาญาไม่ได้ แต่ถ้าศาลเห็นว่าตามสภาพและพฤติการณ์ ผู้กระทำความผิดอาจจะไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด ศาลอาจอนุญาตให้แสดงพยานหลักฐานต่อศาล และถ้าศาลเชื่อว่าผู้กระทำความผิดไม่รู้กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้”

เห็นได้ชัดเลยว่า หลักกฎหมายข้างต้น ไม่ยอมให้อภัยเอาความไม่รู้กฎหมายขึ้นมาเป็นข้อ

แก้ตัว แต่อย่างไรก็ตาม มีบางกรณีที่ถ้าศาลไม่ยอมรับฟังความไม่รู้กฎหมายเอาซะเลย บางทีก็อาจจะไม่ยุติธรรม อย่างคนต่างด้าวจำพวกต่างแดนที่เพิ่งเดินทางมาเที่ยว



เมืองไทย หรือคนบ้านนอกออกมา คนบ้านเขาเจ้าหนี้นาหน้า ถ้าคุณถามเขาจะไม่รู้จริง ๆ ว่าเขามีกฎหมายบัญญัติเอาไว้ ถ้าเป็นกรณีอย่างที่ว่านี้ กฎหมายเขาก็วางช้อยกเว้นให้คนๆ นั้นอ้างความไม่รู้กฎหมายได้เหมือนกันแต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ๒ ประการเท่านั้น คือ

(๑) ศาลเห็นว่า ตามสภาพและพฤติการณ์ ผู้กระทำความผิดอาจจะไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด ศาลอาจอนุญาตให้แสดงพยานหลักฐานต่อศาล และ

(๒) ศาลเชื่อว่า ผู้กระทำความผิดไม่รู้กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนั้น

หากครบตามเงื่อนไข ๒ ประการดังที่ว่ามาแล้วนั้น ศาลท่านจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ แต่จะไม่ลงโทษเลยไม่ได้ ซึ่งก็เท่ากับว่า แม้จะมีข้ออ้างว่าไม่รู้กฎหมาย ศาลจะเชื่อและรับฟังข้ออ้าง ก็ไม่ได้ ทำให้คนยกข้ออ้างนั้นหลุดพ้นความรับผิดทางอาญาไปได้

ถึงตอนนี้ เรามาดูคำพิพากษาฎีกาของศาลไทยหน่อยว่า คำกล่าวอ้างว่าไม่รู้กฎหมาย

* อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาลาฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ศาลท่านจะรับฟังแค่ไหน

ประกาศเสนาบดีกระทรวงนครบาลตาม มาตรา ๒๑๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการ เดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ ให้เรือที่มาจาก ช่องกงจอดที่ด่านตรวจโรคก่อนเข้ามายังกรุงเทพฯ นายซุง อยู่ต่างประเทศ ศาลตัดสินว่า นายซุง แก่ตัวไม่ได้ นายซุงจึงผิดฐานไม่นำเรือเข้าด่าน ตรวจโรคก่อน เหตุผลที่ศาลนำมาวินิจฉัยคือ คดีนี้ ไม่มีปัญหาในเรื่องกระทำโดยเจตนา (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๙ / ๒๔๖๔)

พระราชบัญญัติอาชญากรรมฯ ยกเว้นให้ผู้มีป็น ก่อนให้พระราชบัญญัติให้นำไปขึ้นทะเบียนรับ อนุญาตได้ภายในกำหนด นายซุงมีป็นภายหลัง วันให้พระราชบัญญัติจึงไม่อยู่ในข้อยกเว้น นาย ซุงเข้าใจกฎหมายผิด ไม่เป็นข้อแก้ตัว (คำ พิพากษาฎีกาที่ ๖๕๕/๒๔๘๘)

นายตุ้ยไม่ไปคัดเลือกเข้ารับราชการทหาร ตามหมายเกณฑ์โดยคิดว่า วันที่ระบุในหมายให้ ไปคัดเลือกนั้นเป็นวันอาทิตย์คงไม่มีการคัดเลือก ไม่เป็นข้อแก้ตัว (คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๕/๒๔๘๙)

นายเกียงไม่ได้เป็นนายความ แต่ไปจด ข้อความในฟ้องว่าเป็นทนาย ผิดฐานแจ้งความเท็จ จะเถียงว่าไม่รู้กฎหมาย (พ.ร.บ.ทนายความ) ไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๗๓/๒๔๘๓)

ครูที่จะได้ยกเว้นไม่เรียกเข้ากองประจำ การตาม พ.ร.บ. รับราชการทหารฯ ต้องได้ใบ สำคัญยกเว้นจากผู้ว่าราชการจังหวัด เพียงแต่ยื่น เรื่องราวขอยกเว้นแล้วคิดว่าตนได้รับการผ่อนผัน ไม่เป็นข้อแก้ตัว ต้องถือว่าเป็นหลักฐานหลักเสียง ไม่มารับการคัดเลือกเข้ากองประจำการ (คำ พิพากษาฎีกาที่ ๑๕๔๑/๒๕๑๗)

มีอาชญากรรมไม่มีทะเบียนไว้ในครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาตและพกพาอาวุธปืนนั้นไปใน ทางสาธารณะ ย่อมเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

จะอ้างว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกา ที่ ๑๘๗/๒๕๓๐)

เห็นคำพิพากษาฎีกาที่จำเลยพยายามจะ ยกข้อต่อสู้ว่าตัวเองไม่รู้กฎหมายแล้ว ว่าถึงยังไ้ ศาลท่านก็ไม่ค่อยรับฟังข้อแก้ตัวของเรายุติ แต่กั มีคำพิพากษาฎีกาที่ศาลท่านพิพากษาเป็นคุณกับ จำเลยอยู่บ้าง แต่มักเป็นการกระทำที่ขาดเจตนา

เชื้อคำแนะนำของทนายความด้วยความ สุจริตในเรื่องพยานผู้ตาย ไม่เจตนากระทำผิด ไม่ใช่ กระทำความผิดโดยไม่รู้กฎหมาย จำเลยไม่มีความผิดฐานแจ้งความเท็จ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๗-๕๕๘/๒๔๙๐)

ประกาศของคณะกรรมการจังหวัดที่ออก ประกาศโดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ควบคุม เครื่องอุปโภคบริโภค พ.ศ. ๒๔๘๘ ให้แจ้งปริมาณ สถานທີ່เก็บข้าว้นั้น ถ้าตามพฤติการณ์จำเลยไม่ ทราบประกาศ ซึ่งมีผลใช้บังคับได้ จึงไม่ถือว่า จำเลยมีเจตนาฝ่าฝืน ไม่เป็นความผิด (คำพิพากษา ฎีกาที่ ๔๐๒-๔๐๕/๒๔๙๑)

จำเลยเชื้อโดยสุจริตว่า ครอบครองที่ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ที่พิพาท น.ส.๓ และ เจ้าพนักงานรับรองจะถอนสภาพและจะเปิดให้ จำเลยจับจอง) ถือว่าไม่มีเจตนาทำผิด พ.ร.บ. ป่าไม้ฯ และประมวลกฎหมายที่ดิน (คำพิพากษา ฎีกาที่ ๑๘๖๒-๓/๒๕๑๒)

เป็นยังไปบ้างครับ เห็นข้ออ้างข้อแก้ตัว ของจำเลยแล้ว ไม่อยากตกเป็นจำเลยอย่างเขาเลย ใช้ไหมครับ ถ้าอย่างนั้นเรามาเรียนรู่ว่ามีกฎหมาย ออกมาบังคับใช้อย่างไรกันดีกว่านะครับ

ฉบับนี้ เราคุยกันเรื่องไม่รู้กฎหมายจะ อ้างให้ตนพ้นผิดได้หรือไม่ เอาไว้ฉบับหน้าค่อยมา คุยกันต่อว่า ถ้าคนสติไม่เต็มเต็งหรือว่าคนเมาไป ทำผิดกฎหมายเข้า คนที่ว่ามันจะแก้ตัวได้ไหมฉบับนี้ ขอลาไปก่อน สวัสดีครับ...

ธรรมาภิบาลพระราชาบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับใหม่

สงฆ์ปกครองสงฆ์ หรือ

ธรรมาภิบาลของสงฆ์...?

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)



จากความเป็นพระภิกษุ

มาตรา ๔๓ เมื่อจะต้องจำคุก กักขัง หรือทั้ง พระภิกษุรูปใดตามคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลมีอำนาจดำเนินการให้พระภิกษุรูปนั้น สละสมณเพศเสียได้ และให้รายงานให้ศาลทราบถึงการสละสมณเพศนั้น

หมวด ๖

วัด

มาตรา ๔๔ วัดมีสองอย่าง

- (๑) วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
- (๒) วัดที่ได้ประกาศตั้งเป็นวัดแล้ว ให้วัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล เจ้าอาวาสเป็นผู้แทนของวัดในกิจการทั่วไป

มาตรา ๔๕ การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบ เลิกวัด และการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณียุบเลิกวัด ทรัพย์สินของวัดที่ถูกยุบเลิกให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง **มาตรา ๔๖** วัดใดเป็นวัดร้างที่ไม่มีพระภิกษุอยู่อาศัยในระหว่างที่ยังไม่มีการยุบเลิกวัด ให้สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีหน้าที่ปกครองดูแลรักษาวัดนั้น รวมทั้งวัด ที่ธรณีสงฆ์และทรัพย์สินของวัดนั้นด้วย ในระหว่างที่ยังไม่ยกขึ้นเป็นวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในระหว่างนั้นให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง

การยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ ที่วัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด มีดังนี้

- (๑) ที่วัด คือที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น
- (๒) ที่ธรณีสงฆ์ คือที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัด
- (๓) ที่กัลปนา คือที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัดหรือพระศาสนา

มาตรา ๔๘ การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด หรือที่ศาสนสมบัติกลางให้กระทำได้ก็แต่โดยพระราชาบัญญัติ เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคสอง

การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลางให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาดินสอไม่ขัดข้อง และได้รับคำผาติกรรมจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชาบัญญัติ

ห้ามมิให้บุคคลโดยอาชญากรรมขึ้นต่อสู้กับวัดหรือสำนักพระพุทธศาสนา

แห่งชาติ แล้วแต่กรณี ในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นวัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง

มาตรา ๔๙ ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่ศาสนสมบัติกลางเป็นทรัพย์สินซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๕๐ วัดหนึ่งให้มีเจ้าอาวาสรูปหนึ่งและถ้าเป็นการสมควรจะให้มีรองเจ้าอาวาสหรือผู้ช่วยเจ้าอาวาสด้วยก็ได้

เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาสเป็นพระสังฆาธิการ

มาตรา ๕๑ เจ้าอาวาสมีหน้าที่ดังนี้ (๑) บำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี

(๒) ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาดินสอ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ หรือประกาศของมหาดินสอ

(๓) เป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์

(๔) ให้ความสะดวกตามสมควร ในการบำเพ็ญกุศล

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๕๒ เจ้าอาวาสมีอำนาจดังนี้ (๑) ห้ามบรรพชิตและคฤหัสถ์ซึ่งไม่ได้รับอนุญาตของเจ้าอาวาสเข้าไปอยู่อาศัยในวัด

(๒) สั่งให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยในวัดทำนุบำรุงในวัด หรือให้ทำนุบำรุงนหรือให้ขอมาโทษ

ในเมื่อบรรพทิศหรือคฤหัสถ์ในวัดนั้น ประพฤติผิดคำสั่งเจ้าอาวาสซึ่งได้สั่ง โดยชอบด้วยพระธรรมวินัยกฎมหาเถรสมาคม หรือบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ หรือ ประกาศ ของมหาเถรสมาคม

บรรพทิศและคฤหัสถ์ภายในวัดถูกสั่งให้ทำงานภายในวัด หรือให้ทำทัณฑกรรม หรือให้รอมมาโทษจนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ไม่มีเจ้าอาวาส หรือเจ้าอาวาสไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสมีอำนาจ และหน้าที่เช่นเดียวกับเจ้าอาวาส

การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาส ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

หมวด ๗

ศาสนสมบัติและกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา

มาตรา ๔๗ ศาสนสมบัติแบ่งออกเป็นสองประเภท

(๑) ศาสนสมบัติกลาง ได้แก่ ทรัพย์สิน ของพระศาสนาซึ่งมีชื่อของวัดใดวัดหนึ่ง

(๒) ศาสนสมบัติของวัด ได้แก่ ทรัพย์สินของวัดใดวัดหนึ่ง

การดูแลรักษาและการจัดการศาสนสมบัติกลาง ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติซึ่งการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม เพื่อการนี้ให้ถือว่า สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางนี้ด้วย

การดูแลรักษาและการจัดการศาสนสมบัติของวัด ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎมหาเถรสมาคม

มาตรา ๔๘ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจัดทำงบประมาณประจำปีของศาสนสมบัติกลาง ด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับตามนั้นได้

มาตรา ๔๙ ให้มีกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ส่งเสริมการบริหาร การศาสนศึกษา การศึกษาด้านพระ การเผยแผ่ การสาธารณูปการและการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์

๒. อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา

๓. ส่งเสริมงานวิชาการพระพุทธศาสนา

มาตรา ๕๐ สมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา ตามมติมหาเถรสมาคม โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม ประกอบด้วย

๑. พระราชาคณะรูปหนึ่งประธานกรรมการ

๒. ผู้แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งกรรมการ

๓. ผู้แทนกระทรวงการคลังคนหนึ่งกรรมการ

๔. เลขาธิการสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติกรรมการ

๕. พระราชาคณะ จำนวนสี่รูปกรรมการ

๖. คฤหัสถ์ จำนวนสี่คน กรรมการ

๗. ผู้จัดการกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา กรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๕๑ คณะกรรมการบริหารกองทุน เพื่อกิจการพระพุทธศาสนาอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการบริหารกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

๑. มรณภาพหรือตาย

๒. ลาออก

๓. พ้นจากความเป็นพระภิกษุในกรณีที่ไว้บวชตั้งมาในฐานะเป็นพระภิกษุ

๔. สมเด็จพระสังฆราชทรงถอดถอน

ตำแหน่งและนำของมหาเถรสมาคม

ในกรณีที่ประธานกรรมการ หรือ กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และสมเด็จพระสังฆราชทรงแต่งตั้งพระภิกษุหรือคฤหัสถ์เป็นกรรมการแทน

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามความในวรรคก่อนอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๕๒ คณะกรรมการบริหารกองทุน เพื่อกิจการพระพุทธศาสนา มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. วางนโยบายในการหารายได้ ดูแลรักษา และใช้จ่ายกองทุนเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อเห็นชอบ

๒. กำกับ ดูแล ประเมินผล การดำเนินงานของผู้จัดการกองทุน

๓. แต่งตั้ง ถอดถอน ผู้จัดการกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

การดำเนินงานของการประชุมของ คณะกรรมการบริหารกองทุน เพื่อกิจการพระพุทธศาสนา ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนากำหนด

มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนาแต่งตั้งคฤหัสถ์คนหนึ่ง ซึ่งมีได้เป็นข้าราชการ พนักงานหรือผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ และมีความรู้ ความชำนาญ ในด้านการบริหารและจัดการทรัพย์สิน กฎหมาย หรือบัญชี เป็นผู้จัดการกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา

ผู้จัดการกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. บริหารกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา

๒. ควบคุมดูแลบุคลากรในสำนักงานกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา

๓. จัดทำและเสนอแผนการจัดประโยชน์การดูแลรักษาและการใช้จ่าย

๔. จัดทำงบประมาณรายรับรายจ่ายประจำปี เสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบและ

ข้อบังคับของคณะกรรมการบริหารกองทุน
เพื่อกิจการพระพุทธศาสนา

มาตรา ๖๐ รายได้ของกองทุนเพื่อ
กิจการพระพุทธศาสนา มีดังนี้

๑. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล องค์การ
ปกครองส่วนท้องถิ่นและศาสนสมบัติกลาง

๒. เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค
ให้แก่กองทุน

๓. ดอกผลของกองทุน

๔. เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับทดแทน
หรือทรัพย์สินที่ซื้อด้วยเงินรายได้
ของกองทุน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สิน
ของกองทุน

หมวด ๔

สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มาตรา ๖๑ ให้มีสำนักพระพุทธ
ศาสนาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานอิสระ เป็น
ส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ใน
บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี
มีเลขาธิการสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบ
ในการปฏิบัติการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และจะให้มีรองเลขาธิการ
สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือ
ผู้ช่วยเลขาธิการสำนักพระพุทธศาสนา
แห่งชาติด้วยก็ได้

ให้เลขาธิการ รองเลขาธิการ และ
ผู้ช่วยเลขาธิการ เป็นข้าราชการพลเรือน
สามัญ

การแต่งตั้ง และการให้พ้นจาก
ตำแหน่งสำหรับข้าราชการตามวรรคสอง
ให้เป็นไปตามมติมหาเถรสังฆมณฑล โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

การแบ่งส่วนราชการภายในสำนัก
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ จะมีหน่วยงาน
ใดมีอำนาจหน้าที่ และมีพนักงานเจ้า
หน้าที่ในตำแหน่งใด จำนวนเท่าใด
ให้เป็นไปตามที่มหาเถรสังฆมณฑลกำหนด
โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนัก
พระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นข้าราชการ

ตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน

ให้จัดสรรงบประมาณแผ่นดินเป็น
ค่าใช้จ่ายของสำนักพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ และจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน
เพื่ออุปถัมภ์พระพุทธศาสนาในกิจการ
ของคณะสงฆ์

มาตรา ๖๒ ให้สำนักพระพุทธ
ศาสนาแห่งชาติ ทำหน้าที่สนองงานของ
คณะสงฆ์ มหาเถรสมาคม มหาเถรสังฆ
มณฑลให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎมหาเถร
สังฆมณฑล ระเบียบ คำสั่ง มติ หรือ
ประกาศของมหาเถรสังฆมณฑล รับผิดชอบ
เกี่ยวกับการอุปถัมภ์คุ้มครองพระพุทธ
ศาสนาและประสานงานกิจการทั่วไป
ของคณะสงฆ์และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ดูแลรับผิดชอบงานประชุมของ
มหาเถรสมาคม และมหาเถรสังฆมณฑล

๒. จัดทำแผนการส่งเสริมกิจการ
พระพุทธศาสนา ติดตามและประเมินผล
การปฏิบัติงานเสนอมหาเถรสังฆมณฑล

๓. ประสานงานกับส่วนราชการ
หรือ หน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ เพื่อส่งเสริม
กิจการพระพุทธศาสนาและการ
ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ
กฎหมายอื่น

๔. ศึกษา วิจัย รวบรวมและ
วิเคราะห์สถิติและข้อมูลข่าวสารต่างๆ
เกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา

๕. เผยแพร่และให้ความรู้วิชาการ
ด้านพระพุทธศาสนาและกิจการคณะสงฆ์

๖. ดูแลรักษา และพัฒนาปูชนียสถาน
และศาสนวัตถุในทางพระพุทธ
ศาสนา

๗. ดูแลรักษาและพัฒนาพุทธ
มณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธ
ศาสนาของชาติ

๘. ประสานงานกับรัฐเพื่อให้ความ
อุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและ
อารักขาคณะสงฆ์และพระพุทธศาสนา
เมื่อมีการจลาจล ลว่งละเมิด เหยียด
หยาม หรือเผยแพร่ ข้อความคลาด

เคลื่อนเกี่ยวกับพระภิกษุหรือพระพุทธ
ศาสนา มีอำนาจให้ผู้ก่อเหตุผู้ก่อเหตุ
และดำเนินคดี กรณีที่มีการกระทำความ
ผิดอาญา ตามพระราชบัญญัตินี้หรือ
ตามกฎหมายอื่น

การนี้ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงาน
ของรัฐทุกหน่วยงาน ที่จะต้องดำเนินการ
ให้สำเร็จโดยมิชักช้า

๙. ดำเนินการเกี่ยวกับการขอ
พระราชทาน สมณศักดิ์ งานพระราชพิธี
งานพระราชากุศล งานรัฐพิธี และงาน
ศาสนาพิธี

๑๐. ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้าง ตั้ง
รวม ย้าย บูรณปฏิสังขรณ์ การส่งเสริมฐานะ
วัดและการจัดทำทะเบียนประวัติวัด

๑๑. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระบัญชา
สมเด็จพระสังฆราช มติมหาเถรสังฆ
มณฑล มติมหาเถรสังฆมณฑล

ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้

พระภิกษุเป็นกรรมการ อธิการ หรือ
คณะทำงาน หรือมีหน้าที่อย่างหนึ่ง
อย่างใด และมหาเถรสังฆมณฑลพิจารณา
มิใช่เป็นการดัดแปลงพระภิกษุที่กระทำ หรือ
ด้วยเหตุจัดของประการอื่น มหาเถรสังฆ
มณฑลจะมีมติมอบหมายให้เลขาธิการสำนัก
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งได้รับ
มอบหมายจากเลขาธิการไปปฏิบัติหน้าที่
ดังกล่าวแทนก็ได้และให้ถือว่าเลขาธิการ
หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นกรรมการ
อธิการ หรือคณะทำงาน หรือ
มีหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ
หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๔ ในกรณีจำเป็น เพื่อ
ประโยชน์แก่การพระศาสนา มหาเถรสังฆ
มณฑลโดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม
จะกำหนดให้มีศูนย์พระพุทธศาสนา
ประจำภาค โดยไม่เป็นส่วนราชการก็ได้

การดำเนินงานของศูนย์พระพุทธ
ศาสนาประจำภาค ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่มหาเถรสังฆมณฑลกำหนด โดย
ความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดมิได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอุปัชฌาย์หรือถูกถอดถอนจากความเป็นพระอุปัชฌาย์ตามมาตรา ๓๖ แล้ว กระทำการบรรพชาอุปสมบทแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๖๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ วรรคสาม หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๖๗ ผู้ใดพ้นจากความเป็นพระภิกษุ เพราะต้องปาราชิกมาแล้ว ไม่ว่าจะมีคำวินิจฉัยตามมาตรา ๓๘ หรือไม่ก็ตาม แต่มารับบรรพชาอุปสมบทใหม่โดยกล่าวความเท็จหรือปิดบังความจริงต่อพระอุปัชฌาย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๖๘ ผู้ใดหมิ่นประมาท สุนทรียะหรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายสมเด็จพระสังฆราชต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดหมิ่นประมาท สุนทรียะ ให้ความหมายหรือสมมุติ มหาวาณิกนิสสร คณะสงฆ์หรือคณะสงฆ์อื่น อันก่อให้เกิดความเสื่อมเสียหรือความแตกแยก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ใดกระทำความผิดให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยการกล่าวหรือโฆษณา หรือกระทำให้ปรากฏด้วยประการใดๆ ให้เกิดความเสื่อมเสียหรือเสียหายแก่พระพุทธศาสนา มหาเถรสมาคม มหาคณิสสร หรือคณะสงฆ์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๗๐ ให้ถือว่าละเมิดการสำนักพระพุทธ

ศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้เสียหายและมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๕๐ เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๗๒ ให้ถือว่าพระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์ไวอาวัจกร และพนักงานศาสนการ เป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๗๓ การปกครองของคณะสงฆ์อื่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๔ ให้โอนบรรดาคำนำหน้าที่เกี่ยวข้องกับราชการของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุปถัมภ์หรือกิจการของศาสนาอื่น อันมิใช่ศาสนาพุทธ ไปเป็นของสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ให้ตรากฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการภายในสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติให้เสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๖ ให้โอนบรรดากิจการทรัพย์สิน หนี้ ราชการ การ ลูกจ้าง พนักงานศาสนการ ลูกจ้างศาสนการและเงินงบประมาณของกรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ให้อธิบดีกรมการศาสนาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รักษาการแทนเลขาธิการสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๖ ให้โอนกรรมสิทธิ์ การดูแลรักษาและการจัดการศาสนสมบัติ



กล่าวไปเป็นของสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติร่วมกันสำรวจตรวจสอบและจัดทำบัญชีทรัพย์สินที่ศาสนสมบัติกลางให้สรีภายาในหนึ่งเดือนเพื่อมอบให้สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติรับไปดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้โอนบรรดาสีทธิ หนี้ ภาระติดพันและสิทธิเรียกร้องใดๆ อันเกี่ยวกับศาสนสมบัติกลางไปเป็นของสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มาตรา ๗๗ ภายในระยะเวลาสองปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บรรดากฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับระเบียบ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้พระราชบัญญัติในราชกิจจานุเบกษา ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๘ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา ๗๗ บรรดาคำนำหน้าที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ในสิ่งราชการนิติการสงฆ์ กฎของคฤหา พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช ข้อบังคับ และระเบียบเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุตำแหน่งใดหรือคณะกรมการสงฆ์ใด ซึ่งไม่มีในพระราชบัญญัตินี้ ให้มหา-

คณิสสรมีอำนาจกำหนด โดยกฎหมาย
คณิสสรให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพระภิกษุ
ตำแหน่งใด รูปใดหรือหลายรูปร่วมกัน
เป็นคณะตามที่เห็นสมควรได้

มาตรา ๗๔ ให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้ง
กรรมการมหาเถรสมาคม กรรมการ
มหาคณิสสร ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน
นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งผู้
ดำรงตำแหน่งใดตามวรรคหนึ่ง ให้มหาเถร-
สมาคมตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๕ ยังคงอยู่

ในตำแหน่งต่อไป และเป็นผู้ใช้อำนาจ
และปฏิบัติหน้าที่ที่แทนมหาเถรสมาคม
และมหาคณิสสร

มาตรา ๘๐ ให้วัดตามพระราช
บัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และ
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นวัดตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะใหญ่
เจ้าคณะภาค เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร
เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้า
คณะเขต เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะแขวง
รองเจ้าคณะ เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และกรรมการหรือ

อนุกรรมการตามพระราชบัญญัติคณะ
สงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๕ ตลอดจน
กฎกระทรวง กฎมหาเถรสมาคม ระเบียบ
และข้อบังคับต่างๆ ยังคงดำรงตำแหน่ง
หรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนครบวาระการ
ดำรงตำแหน่ง หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้ง
ใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้พระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งและ
สถาปนาให้มีสมณศักดิ์ก่อนวันใช้
พระราชบัญญัตินี้ยังคงมีสมณศักดิ์นั้น
ต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
นายกรัฐมนตรี



สันสกฤตปริทรรศน์

ภาษาที่ควรรู้

โดย.. ดร.พระหัตถ์ กิตติคุณ (ประทีป)**

พธ.บ., M.A. (Skt.), Ph.D (Skt.) B.H.U.

ฉบับ : Sanskrit Jnan Jyoti Part III

ภาษาสุภาษิต

ภาษาสันสกฤตเป็นภาษาที่เก่าแก่ที่สุดภาษาหนึ่งในโลก วรรณคดีสันสกฤตทั้งหลายก็เป็นสิ่งที่เก่าแก่ที่สุดเช่นกัน ภาษาสันสกฤตโดยส่วนมากคือภาษาหลักของหลายๆ ภาษาในการดัดแปลง ภาษาสันสกฤตและภาษาฮินดี มีความสัมพันธ์กันมาก รวกะแม้กับลูกเลยก็เคย โดยการอ่านภาษาสันสกฤต เราสามารถรู้ภาษาฮินดีได้ด้วยบางประการ

ดังนั้นคัมภีร์พระเวททั้งสี่ อันเป็นคัมภีร์หลักทางศาสนาเขียนเป็นภาษาสันสกฤต คือ

ฤคเวท

ยજุรเวท

สามเวท

อथรรเวท

มีหนังสืออีกมากมาย เช่น อูปนิษัต ปุราณะ และหนังสือเกี่ยวกับศาสนาอื่นๆ อันเป็นคำราภาษาสันสกฤต หนังสือเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เก่าแก่ เราสามารถค้นคว้าหาอ่านได้ เช่น รามายณะ เขียนโดย มหฤษี วาลมิกิ, มหาภารตะ เขียนโดย มุนิเวทหะ วายสะ และมีหนังสือเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ ปรัชญา วรรณคดีอีกมากล้วนเป็นคำราภาษาสันสกฤต

เหล่านักกวีทั้งหลายเช่น ภาสกะ, กาลิทาส, ภวภูติ, บาละ, หะระ, ทัณที, มาทะ, ภารวี, วิษณุครมา เป็นต้น เกิดที่ภารตประเทศ (อินเดีย)

บทกวี บทละคร และบทกลอนอันบรรยายถึงพฤติกรรมของนักบวชต่างๆ รวมทั้งหนังสือที่มีชื่อเสียงทั่วไป ของภาษาสันสกฤตล้วนเขียนโดยนักกวีทั้งหลายเหล่านี้

ชาวภารตะจึงกล่าวว่า “การศึกษาภาษาสันสกฤตเท่านั้นที่จะหยั่งรู้ถึงซึ่งวัฒนธรรมของพวกเราอย่างลึกซึ้ง”

ดังนั้น จึงได้นำเอาคำสันสกฤตสุภาษิต เขียนไว้ ณ ที่นี้ด้วย

अभिवृद्धिर्नशीलस्य नित्यं वृद्धोपसेविनः ।

चटवारि तस्य वर्धन्ते आयुर्विद्या यशो बलम् ॥

abhivādana-śīlasya nityam vṛddhopasevinah ।

catvāri tasya vardhante āyurvidyā yaśo balam ॥

** อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

อภิวัตน-ศีลตย นิศย์ วุฑฑโธปเสวิน : ।

จตุวาริ ตตย วรुณเต आयुर्विद्या यत् โ बलम् ॥

Age, education, fame and strength-these four things increase
of a person who bows to the elders and serves the old-men.

อายุ, การศึกษา, ชื่อเสียง และความแข็งแรง ทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นสิ่งที่มีเพิ่มขึ้นกับบุคคล ผู้ซึ่งมีความ
อ่อนน้อมถ่อมตน ต่อผู้ใหญ่และรับใช้ผู้สูงอายุ

..พบกันใหม่



รายชื่อพระภิกษุสามเณรเขตจังหวัดนครราชสีมา ที่สอบได้ประโยคบาลีสนามหลวง ป.ธ. ๑-๒ ถึง ป.ธ. ๙

ป.ธ. ๙

๑.	พระมหาประสพฤกษ์ จารุวาท	รัตนยงค์
๒.	พระมหาสมเกียรติ	สาสนเมธี

ป.ธ. ๘

๑.	สามเณรสุนทรวิฑู	สุวรรณบุษผา
----	-----------------	-------------

ป.ธ. ๗

๑.	พระมหาสุรธีร์	วรมงคล	รวงน้อย
----	---------------	--------	---------

ป.ธ. ๖

๑.	พระมหาบุญยืน	สิริมงคล	เสียดกระโทก
๒.	สามเณรสมส่วน		วงศ์วิเศษ
๓.	พระมหาบุรพา	อภิสุชานนุโท	โธสันต๊ะ
๔.	พระมหาพิชาติ	กิตติเมธี	ชนะหาญ

ป.ธ. ๕

๑.	พระมหาประครอง	ธีรานนุโท	มุนนาสี
๒.	พระมหาไชยธรรม	นันทธรมณีโก	อย่างบุญ
๓.	พระมหาเกรียงไกร	ชุตติพล	กาบัง
๔.	พระมหาบุญทัน	อภิบุญญ	ไชยพันธ์
๕.	พระมหาสำเร็จ	มหาวิโร	ระกานอก
๖.	สามเณรวิริยะ		มุลสันต๊ะ
๗.	สามเณรประเวศ		ปานกลาง

ป.ธ. ๔

๑.	สามเณรพิทักษ์		ด่านกระโทก
๒.	สามเณรสุเรน		จักรแก้ว
๓.	พระมหาอำนาจ	ชุตติพล	พิรุณทด
๔.	พระมหาอนุจิต	ปคุณธมโม	ทศณะ
๕.	สามเณรบุญญา		เล็กลง
๖.	พระมหาเสวย	ปิยธมโม	ปุยทอง

๗.	สามเณรฤทธา		คงลัดย
๘.	พระมหาทิวา	ทิวาภโร	จรมั่นนอก

ป.ธ. ๓

๑.	พระรุ่งเพชร	เหมวณโณ	สีมีแสง
๒.	สามเณรสุนทร		สุนทราภรณ์มงคล
๓.	พระสมคิด	ปคุโณ	สว่างภพ
๔.	พระประทีป	กิตติภทโท	เกษอินทร์
๕.	พระโพธิ์	ธีระมโน	ปัสสาจันทร์
๖.	พระทรงกรร	ชุตติโร	ชามโนวัด
๗.	พระวิชาญ	สมจิตโก	จงจอน
๘.	สามเณรสุชัย		นันทวิชัย
๙.	พระบุญร่วม	บุญญาภาม	คำเมืองแสน
๑๐.	พระสมย์	กิตติฐาน	ศรีบุญเรือง
๑๑.	พระเกียรติศักดิ์	สุทนต์โน	ทูลนผล
๑๒.	สามเณรสมเดช		พิมพ์วิน
๑๓.	สามเณรสุนทร		จงไกรจักร
๑๔.	พระบุญภาค	สิริวิทย์	ยาสูงเนิน
๑๕.	สามเณรนิรุทธ์		สาธ
๑๖.	พระสาย	สีเลโต	ตันสันต๊ะ
๑๗.	พระสาธุ	กิตติภทโท	จันทร์แก้ว
๑๘.	พระมานะ	ยสินธโร	ชาติวงศ์
๑๙.	พระมนัสชัย	เมตตจิตโต	ศรีสิทธิ์
๒๐.	พระสมลักษณ์	อภิวิฑู	เพ็ญธรรม
๒๑.	พระเกษม	อธิบุญญ	ชื่อนันท
๒๒.	พระณรงค์	กิตติสาโร	เหล็กกลาง
๒๓.	พระวิมลธรรม	ธมวโร	ประสพผล
๒๔.	พระสมเกียรติ	มหัสสิโร	ชนะกุล

๒๕.	พระอุทายี	จิตตกาโร	เวรรมย์	๑๔.	พระจุฑาล	ฐานวีโร	จันทร์เพ็ง
๒๖.	พระวีระชาติ	ชวนบุญไญ	ศรีเกาะ	๑๕.	พระเหวียนุชัย	กิตติภทโท	สุราชวงศ์
๒๗.	พระวีโรจัน	กิตติญาณ	กลั่นพิมพ์	๑๖.	สามเนตรญาณนพ		การะจาก
๒๘.	สามเนตรสิงห์		ช่างเกวียน	๑๗.	สามเนตรทิพย์		ประทุมชัย
๒๙.	พระบุญช่วย	ปิยสโร	ทองกลาง	๑๘.	สามเนตรปัญญา		กล่อมกลาง
๓๐.	พระพิชัย	มหาบุญไญ	มุ้งพุทธกลาง	๑๙.	สามเนตรวิระ		บุญนาดี
๓๑.	พระประคอง	ญาณวโร	ปลอมนมย์	๒๐.	สามเนตรอุทิศ		ชอมอบกลาง
๓๒.	พระสุพิศ	ธมมคุตโต	ศิริหนองหัว	๒๑.	พระสมศักดิ์	อาสโก	คุณาทัณฑ์
๓๓.	พระสุชาติ	ธมมทิโป	สุกใส	๒๒.	พระรุ่งโรจน์	สิริวณโณ	บุญเล่า
๓๔.	พระสุเทพ	นรเทโว	ชีนบาน	๒๓.	สามเนตรอาณนพ		อินเซ็น
๓๕.	พระสุวิทย์	ธมมทิโป	คุณยัง	๒๔.	สามเนตรวิจิตร		กองทรัพย์
๓๖.	สามเนตรพงศ์เดช		กะทง	๒๕.	สามเนตรวิชญกร		สถนจิตร
๓๗.	สามเนตรเอกวัฒน์		สืบศรี	๒๖.	พระลำเริง	จิตตปสาท	พรมชาติ
๓๘.	สามเนตรธีรภูมิ		หอมสนิท	๒๗.	พระวิชัย	ปิยธมโม	งอกโพธิ์
๓๙.	สามเนตรอุตร		บัวจันอัด	๒๘.	พระมานพ	ธรรมาภิโร	งาลันเพียะ
๔๐.	สามเนตรสุทิน		ขันวงศ์	๒๙.	พระชกการวิเชียร	อศุคธมโม	วังพรม
๔๑.	สามเนตรสมปอง		เทียนฉิมพลี	๓๐.	พระวิระ	ดาวโร	กลองสูงเนิน

ป.ร. ๑-๒

๑.	พระนคร	จิรวุฒโน	เขียนสันเพียะ	๓๒.	สามเนตรสีทา		บุญมี
๒.	พระสมภาร	กลุยาโน	ชมพุทธวิป	๓๓.	สามเนตรมนสิรี		นาคสุรินทร์
๓.	สามเนตรกานต์		แอบจันทิก	๓๔.	สามเนตรบรรเลง		บุญนาดี
๔.	สามเนตรเพทาย		กลอนโพธิ์	๓๕.	สามเนตรเพียร		ท่าพล
๕.	พระวสันติ	เขตจิตโต	มลออยู่เนา	๓๖.	สามเนตรอนุรักษ์		ภักดินอก
๖.	พระบุญหลาย	ธมมปาโล	รัตนสันเพียะ	๓๗.	สามเนตรจิตติ		กวากูมท
๗.	พระนิรันดร์	ธมมธมโม	สมบุญ	๓๘.	สามเนตรอำนาจ		ศิลปะกะบ
๘.	สามเนตรสร		คมกล้า	๓๙.	สามเนตรสุรพงษ์		สายภา
๙.	สามเนตรวิรัตน์		เนยสูงเนิน	๔๐.	สามเนตรเพชร		ชัยชนะ
๑๐.	พระรุ่ง	ฐิตธมโม	ปล้องสูงเนิน	๔๑.	สามเนตรสัทธิ		วิเศษโสภา
๑๑.	พระพิสิณ	จิตตครโน	จิตตวิธ	๔๒.	สามเนตรสุธี		สมามเม
๑๒.	สามเนตรสัมพันธ		แก้ววิจารณ์	๔๓.	สามเนตรโกศล		ปรีชปักษ์
๑๓.	พระนิคม	อภิบุญไญ	วิเศษทรัพย์	๔๔.	พระประพรตติ	ปวทุตโน	จินดาพันธ์

๔๕. พระบุญจันทร์	ธมฺมสุตโร	พันส่วง	๑๘. พระเตตเตียว	จารุโธ	แซ่กัว
๔๖. สามเณรสุนันท์		ชาซาสิงห์	๑๙. สามเณรทรงสิทธิ์		ตันกระโทก
๔๗. สามเณรโกสินทร์		วงษ์วรรณ	๒๐. สามเณรธรรมรงค์		ชะซา
๔๘. สามเณรพนรัตน์		โพธิ์สัย	๒๑. สามเณรอภิชัย		มุ้งชวยกลาง
๔๙. พระจาตุรณ	อินทปญฺโญ	ยังให้ผล	๒๒. สามเณรสุนันท์		ใจตรง
๕๐. สามเณรศพล		บรรจงปฐุ	๒๓. สามเณรบุญโชค		สุวรรณกลาง
๕๑. พระแคนไทย	อศุคธมฺโม	คานเที่ยง	๒๔. สามเณรศิริวรรณ		อำพรรัมย์
๕๒. พระวิจิตร	วิจิตร	นามพร	๒๕. สามเณรสุนันท์		สถิตระรัตน
๕๓. สามเณรชยันต์		จันทันนอก	๒๖. สามเณรบุญกุล		พิมพ์ค์อ
๕๔. สามเณรส่วง		ร่วมรุกข์	๒๗. สามเณรทองพูน		คำกลาง
๕๕. สามเณรฐาติ		สีตะวิสุ	๒๘. สามเณรปิยะพร		แก้วอำไพ
๕๖. สามเณรวีรวัฒน์		หอมลนิท	๒๙. สามเณรทูลทอง		แดงย่อน
๕๗. สามเณรอนุสรณ์		สายสีแก้ว	๓๐. สามเณรวรณินทร์		นึ่งสุวรรณ

เฉพาะไว้.

๑. พระโพธิ์ตัน	ธมฺมทีโป	จันทร์ทับพวง	๓๑. สามเณรสามารณ		ก๊อบนเทศ
๒. สามเณรวัชรชัย		สีเทา	๓๒. สามเณรศรานนท์		ดอแก้วกลาง
๓. สามเณรคมสันต์		หงส์สกุล	๓๓. สามเณรฉัตรทอง		แสนอุบล
๔. สามเณรสันติภาพ		แก้วอำไพ	๓๔. สามเณรเชตวันต์		โสภาวงศ์
๕. สามเณรวัชรพล		จางนกกลาง	๓๕. สามเณรสุนันท์		สุภาพันธ์
๖. สามเณรอนันต์		ลมิแฉ่ง	๓๖. สามเณรสมเกียรติ		ส่องกำบัง
๗. สามเณรสันติ		มุ้งชู	๓๗. สามเณรจิรสิทธิ์		แก้วบัวพา
๘. สามเณรชาญชัย		คำมุงคุณ	๓๘. สามเณรณัฐพล		ตรงจอนอก
๙. สามเณรรุ่งนกร		วงษ์แก้ว	๓๙. สามเณรวันชนะ		แกมกล้า
๑๐. สามเณรพรชัย		ผลใหญ่ลย์	๔๐. พระสุนทร	นิภากร	สระจุ่มย์
๑๑. สามเณรวีวัฒน์		กึกขุนทด	๔๑. พระส่วง	อาภาสุตโร	สาจินดา
๑๒. สามเณรปริชา		เหินสันเหยยะ	๔๒. พระองค์สาร	ญาณธโร	เกษไชสง
๑๓. สามเณรธีระพงศ์		จะวะนา	๔๓. สามเณรสมภพ		ใจศรี
๑๔. พระมงคล	มงคลโต	แหลกพรหมราช	๔๔. สามเณรประยูทธ		บุทอง
๑๕. พระชำนาญ	อวิโย	จังกกลาง	๔๕. สามเณรพิเชษฐ์		รอดพันคง
๑๖. สามเณรอุดร		หวังนอก	๔๖. พระจตุรงค์	อภิปญฺโญ	สุระจรัส
๑๗. พระอธิการเสวิม	สีลาบุโธโม	ศรีหมื่นไวย	๔๗. สามเณรล้ำเวง		รานอก
			๔๘. สามเณรรัฐพล		ลับภู

๕๙. สามีเนรรัตนชัย	มู่เยี่ยงกลาง	๕๙. สามีเนรชอบ	เนียมงาม
๕๙. สามีเนรรัตนชัย	ทศกระโทก	๕๙. สามีเนรสมชาย	ศรีตะใบ
๕๙. สามีเนรวรรณ	ปริญจิตร	๕๙. สามีเนรระพีง	จันทร์สุ
๕๙. พระวินัย	กิตติโสภณ	๕๙. สามีเนรฉัตรราญ	จันทร์สุ
๕๙. พระอศุล	กิตติลาโร	๕๙. สามีเนรสายชล	เมื่องศรี
๕๙. พระธีระ	ธนาธิโร	๕๙. สามีเนรภมรพันธ์	นาเคจือ
๕๙. พระเจริญ	ญาณวีโร	๕๙. สามีเนรสมใจ	แสนชัยภูมิ
๕๙. พระสุเรศ	สุภาโท	๕๙. สามีเนรภัทราวุฒิ	งามพรม
๕๙. สามีเนรवलันต์	กงหลี่	๕๙. สามีเนรอิศเรศ	เจริญขวัญ
๕๙. สามีเนรพนัส	ไปวันหน้า	๕๙. สามีเนรสนามชัย	สวนพฤกษา
๕๙. สามีเนรณัฐวุฒิ	แก้วบุญ	๕๙. สามีเนรสมศักดิ์	อุดมทรัพย์
๖๐. สามีเนรอรุณ	ปาสารัก	๕๙. สามีเนรศราวุฒิ	พินัน
๖๐. สามีเนรสุวิทย์	คณะองฆาตย์	๕๙. สามีเนรณัฐพล	โพธิ์ทัน
๖๐. สามีเนรกิตติ	เทติ	๕๙. สามีเนรจักรพันธ์	อ่อนละมุน
๖๐. พระเสนห์	ฐิตบุญญ	๕๙. สามีเนรสามารด	น้อยมาลัย
๖๐. สามีเนรพยอม	จันทม	๕๙. สามีเนรสุเมธ	ไทยอัฐวิดิ
๖๐. สามีเนรทวีเดช	มีหมาะ	๕๙. สามีเนรอัครวิน	ต้นเต่ง
๖๐. สามีเนรสุคนธ์	เกษมมงคล	๕๙. สามีเนรอษฐา	ดีองกระโทก
๖๐. สามีเนรวิรัช	เสาวพันธ์	๕๙. สามีเนรประภาส	วาจี
๖๐. สามีเนรจักรพงษ์	ทูลาโรนา	๕๙. สามีเนรสมบุญ	ข้าะเขียง
๖๐. สามีเนรบุญยืน	แพวกระโทก	๕๙. สามีเนรวิฑูรย์	เลิศวิสัย
๖๐. สามีเนรอนันต์	อาภาภักดี	๕๙. สามีเนรธนา	กับกระโทก
๖๐. สามีเนรสุพจน์	ยัยสุ	๕๙. พระบรรจง	ปณทิโต
๖๐. สามีเนรสุทัศน์	มูลสาย	๕๙. สามีเนรพิศาล	เกียงกระโทก
๖๐. สามีเนรสุริยา	แสงเงิน	๕๙. พระสุนทร	คนุสสิโต
๖๐. สามีเนรจำเริญ	กันธิยา	๕๙. สามีเนรวราราวุฒิ	แสนประสิทธิ์
๖๐. สามีเนรมานิตย์	พลนาสุ	๕๙. สามีเนรจิระนัย	แคล้นเพี้ยะ
๖๐. สามีเนรณรงค์ฤทธิ์	นิยะนุ	๕๙. สามีเนรจิระพงษ์	เพ็ญขุนทด
๖๐. สามีเนรสุเรชชัย	พลตะขบ	๕๙. สามีเนรวัฒน์	จิกกระโทก
๖๐. สามีเนรพิรพงษ์	สิยือ	๕๙. สามีเนรธรรณ	ลอบแก้ว
๖๐. สามีเนรรุ่ง	บุญเฉลย	๕๙. สามีเนรเกียรติพงศ์	ลาทิพย์จันทร์

๑๑๑. สามเณรพนพร		ล้านคำทูล	๑๕๒. สามเณรศิริศักดิ์	ประคำนอก
๑๑๒. สามเณรบุญฤทธิ์		ทวีทรัพย์เมือง	๑๕๓. สามเณรแสง	เจนสุวรรณ
๑๑๓. สามเณรพิศาล		ยถาภูตญาณ	๑๕๔. สามเณรโศคนันต์	ชอบคำ
๑๑๔. สามเณรวิทยา		แต่้มพิมาย	๑๕๕. สามเณรเจตขัย	จีพิมาย
๑๑๕. สามเณรวีรวัฒน์		บุปะปา	๑๕๖. สามเณรทวี	มันจิตร
๑๑๖. สามเณรสิทธิศักดิ์		แสงเทียน	๑๕๗. สามเณรประสิทธิ์	หงส์ขุนทด
๑๑๗. พระสายันต์	วิติญาโณ	มาตรโคกสูง	๑๕๘. สามเณรศรราชู	แก้วเอก
๑๑๘. สามเณรชาติศย์		โสดาพิมพ์	๑๕๙. สามเณรวิระบุต	มุนทอง
๑๑๙. พระวีระ	เศรษฐ	มีชำนาน	๑๖๐. สามเณรประเสริฐ	ดิษฐ์รัมย์
๑๒๐. พระคุณภาพ	อาภาโร	เหมือนเพชร	๑๖๑. สามเณรโศขชัย	เชียมละฮาด
๑๒๑. สามเณรนิกร		เข้าทอง	๑๖๒. สามเณรไพโรจน์	นาคทอง
๑๒๒. พระวิชาญ	ธมฺมาโร	กกค่างหลู	๑๖๓. สามเณรวิมล	ประพฤติกิ
๑๒๓. พระจรัส	ติกรเวโท	วรรณราช	๑๖๔. สามเณรขวัญ	บุญชอ
๑๒๔. พระราชัน	อมรมโม	ศิริแวว	๑๖๕. สามเณรอนันต์	โพนสูง
๑๒๕. พระแขก	กตปุญโญ	แก้วระวัง	๑๖๖. สามเณรเอนก	โพนสูง
๑๒๖. พระอำนาจ	สุรปุญโญ	ยามกลาง	๑๖๗. สามเณรสุนิยา	มุนทอง
๑๒๗. สามเณรเพ็ญ		ชาญบ้อม	๑๖๘. สามเณรชานนท์	แพงไทย
๑๒๘. สามเณรสง่า		ดัดคนรัมย์	๑๖๙. สามเณรพรศักดิ์	ใจดี
๑๒๙. สามเณรเกียรติศักดิ์		กลั่นสาร	๑๗๐. สามเณรพินิจ	ฮาเสียงรัมย์
๑๓๐. สามเณรกมล		ภูมิเกาะ	๑๗๑. สามเณรมานพ	ปะดูวันรัมย์
๑๓๑. สามเณรสามารด		ทุดปอ	๑๗๒. สามเณรวิรุฬห์	เช่นพิมาย
๑๓๒. สามเณรเวียง		ชัยหงษ์	๑๗๓. สามเณรชานนท์	มณฑานอก
๑๓๓. สามเณรรวง		เนตรวงศ์	๑๗๔. พระชัย	โอภาโส
๑๓๔. สามเณรอรุณ		บุญตั้ง	๑๗๕. พระพิษณุ	พุทธิสาโร
๑๓๕. สามเณรสุนาติ		ชัยลา	๑๗๖. พระราชธี	สิริปุญโญ
๑๓๖. สามเณรวีรพงษ์		พลสงคราม	๑๗๗. พระกิตติ	รัตนวงโย
๑๓๗. สามเณรสุนาม		ประสมการ	๑๗๘. พระณรงค์	ปภากร
๑๓๘. สามเณรอนุจิต		พลสงคราม	๑๗๙. สามเณรสามารด	บุตศรี
๑๓๙. สามเณรคมสันต์		สุดดาชัย	๑๘๐. พระทองจันทร์	อิทธิญาโณ
๑๔๐. สามเณรทวีชัย		พลสงคราม	๑๘๑. สามเณรมานัส	กลั่นประทุม
๑๔๑. พระณรงค์	สุปุญโญ	ทรารัมย์	๑๘๒. สามเณรวรสิทธิ์	อินสุเทพ

๑๗๓. สามเณรสุชาติ	นามพร	๑๘๒. สามเณรพรชัย	เรืองใจ
๑๗๔. สามเณรฤๅษณะ	สระทองทา	๑๘๓. สามเณรก่อ้ง	ด้ชญาวัตร
๑๗๕. สามเณรจำเริญ	วาทันตุง	๑๘๔. สามเณรทวีปสิน	ศรีนวงค์
๑๗๖. สามเณรวิภาเศษ	นรดี	๑๘๕. สามเณรณรงค์	จันทร์ชัย
๑๗๗. สามเณรสาคร	วรศรี	๑๘๖. สามเณรสุนิทย	ดอนวราลี
๑๗๘. สามเณรคำวี	โสภากันต์	๑๘๗. สามเณรสุนิธี	คงสิงห์
๑๗๙. สามเณรณพรัตน์	ศรีสิงห์	๑๘๘. สามเณรวินิต	สุขสนั่น
๑๘๐. สามเณรวิรัช	สุระเกิด	๑๘๙. สามเณรตะวัน	ชุมทอง
๑๘๑. พระประพันธ์	อภิภูณเณ	๑๙๐. สามเณรสุนิตรา	สุนทร



ในโอกาสนี้คณะผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการจัดทำวารสารนารายณ์ขอแสดงความชื่นชมและความยินดี ดีใจกับพระภิกษุสามเณร ในเขตปกครองจังหวัดนครราชสีมา และในจำนวนพระภิกษุสามเณรดังกล่าวแล้วนั้นได้กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมาไปด้วย ที่สอบได้ประโยคบาลีสนามหลวง ป.ธ. ๑-๒ ถึง ป.ธ. ๙ ตามที่ได้ลงในประกาศผลสอบวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลา ๑๕.๓๐ น. ที่วัดสามพระยา

สุดท้าย ขอขอบพระคุณพระครูศรีธรรมวิทักษ์ เลขาณูการจังหวัดนครราชสีมา และคุณวีระศักดิ์ ตะโลกลาง เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีที่ได้อนุเคราะห์ด้านข้อมูล ไว้ ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำ

ประกาศมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ที่ 21/2545

เรื่อง การอนุมัติสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ 48

เพื่อให้การปฏิบัติศาสนกิจพุทธศาสนิกชน รุ่นที่ 48 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามมาตราที่ 30 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำวิทยาเขตนครราชสีมา ครั้งที่ 3/2545 เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2545 ที่ประชุมมีมติอนุมัติสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

ชื่อ - ฉายา

1. พระภิกษยพล กตลาโร
2. พระอ่ำ รตนบุญโย
3. พระอธิการสังเวช วรญาโณ
4. พระกุดดิลก ดิลกโว
5. พระอภิสิทธิ์ โอภาโส
6. พระมหาสุคนธ์ ญาณโร
7. พระมหาวิรัช ธมฺมกโม
8. พระสุวรรณ อโกลโก
9. พระมหาเกียรติศักดิ์ เขมาภิมโต
10. พระมหาอนันต์ ดิสฺสเทโว

สถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ

- โรงเรียนเมืองพลับพลาพิทยาคม
อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา
- โรงเรียนบ้านกอกวิทยา ต.พลับพลา
อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
- สำนักงานเจ้าคณะตำบลพลับพลา
อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา
- โรงเรียนบ้านปราสาท ต.ปราสาท
อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา
- โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
อำเภอปากช่อง วัดคีรีวันต์ อ.ปากช่อง
จ.นครราชสีมา
- โรงเรียนบ้านประโดกโคกไผ่ อ.เมือง
จ.นครราชสีมา
- โรงเรียนวัดรางพิทยาคม ต.มะเกลือเก่า
อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา
- โรงเรียนบ้านกรุดหนองออก ต.จอหอ
อ.เมือง จ.นครราชสีมา
- โรงเรียนบ้านประโดกโคกไผ่ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
- โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะช่าง) อ.เมือง
จ.นครราชสีมา

11. พระมหานอน เดชวโร วัดประมวลงราชบุรี ต.จอหอ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
12. พระสมบุรณ์ ฐานธมโม โรงเรียนบ้านหนองกระทุ่ม ต.หนองกระทุ่ม อ.เมือง จ.นครราชสีมา
13. พระครูนันทประโชติ โรงเรียนปริยัติธรรม "คอนหวายพิทยาคม" ต.โตนด อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา
14. พระครูสุธรรมประสิทธิ์ โรงเรียนดำนท้าววิทยา ต.เมืองปราสาท อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา
15. พระมหาอำนาจ ชนติโก โรงเรียนปริยัติสามัญนครราชสีมา วัดพระนารายณ์มหาราช อ.เมือง จ.นครราชสีมา
16. พระปลัดอุดม อุดตมปญโญ โรงเรียนบ้านคลองสารเพชร ต.หนองหัวแรด อ.หนองบุญนาถ จ.นครราชสีมา
17. พระพรหมเมศร์ สุจินโณ วัดอิสาน ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์
18. พระวินัย ตนตติโร โรงเรียนเทศบาล 1 (บุรพาวิทยากร) อ.เมือง จ.นครราชสีมา
19. พระเต็มดวง ธมฺมภสิโต โรงเรียนชุมชนบ้านโคกสวาย ต.สายออ อ.โนนไทย จ.นครราชสีมา
20. พระมหาอนุชาติ ขาติสโร โรงเรียนเทศบาล 3 (ยมราชสามัคคี) อ.เมือง จ.นครราชสีมา
21. พระมหานรงค์ฤทธิ์ อนุจาโร วัดพ่ายพิ ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา
22. พระมหาวิทยะ เปศลโร วัดพ่ายพิ ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา
โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์
อ.เมือง จ.นครราชสีมา
23. พระมหาสิริรินทร์ สุวิโท วัดพ่ายพิ ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา
24. พระมหาชินกรณ์ ชิตกโร วัดพ่ายพิ ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา
25. พระมหาสาย สิลเตโช โรงเรียนเมืองนครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา
สำนักศาสนศึกษาวัดอิสาน
อ.เมือง จ.นครราชสีมา
26. พระมหาบุรพา อภิธุวานนุโท วัดพ่ายพิ ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา
โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์
อ.เมือง จ.นครราชสีมา
27. พระมหาสุรภานต์ เสงฺฆปญโญ โรงเรียนเทศบาล 4 (เพาะชำ) อ.เมือง จ.นครราชสีมา
28. พระมหาอศุขย์ กตปญโญ โรงเรียนประชาสามัคคี ต.หนองระเวียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา
29. พระเชิด กิตติปาโล โรงเรียนบ้านหนองระเวียง ต.หนองระเวียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา

30. พระครูพัฒนากิจจาณุกัษ
โรงเรียนบ้านยองแยง ต.หนองระเวียง
อ.เมือง จ.นครราชสีมา
31. พระมหาประทีป ปญญาทีโป
โรงเรียนปริยัติธรรมวัดบึง ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.นครราชสีมา
32. พระมหาวิเชียร เตชปญโญ
โรงเรียนปริยัติธรรมวัดบึง ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.นครราชสีมา
33. พระชัยณรงค์ รตนวงโค
โรงเรียนปริยัติธรรมวัดหนองหิน ต.หนองหิน
อ.หนองหิน จ.เลย
34. พระครูโกวิทพัฒนคุณ
สำนักงานเจ้าคณะอำเภอหนองนาค
ต.ไทยเจริญ อ.หนองนาค จ.นครราชสีมา
35. พระทวีชัย ธมฺมธีโร
โรงเรียนบ้านนากลาง ต.นากลาง
อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา
36. พระมหาสมมิตร ชีรณฺโณ
โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดเข้ยปราสาท
ต.เข้ยปราสาท อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์
37. พระมหาบุญเชิด วิฑฒโน
วัดกลาง ต.นางรอง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์
38. สามเณรปณิธาน วงศ์มนชัย
โรงเรียนปริยัติธรรมบักธงชัยวิทยา
อ.บักธงชัย จ.นครราชสีมา
39. พระมหาสมเกียรติ สาสนเมธี
โรงเรียนปริยัติธรรมวัดศาลา
อ.พิมาย จ.นครราชสีมา
40. พระบุญเลื่อนฤทธิ์ ชุตธมฺโม
โรงเรียนเทศบาล 5 (วัดป่าจิตตสามัคคี)
อ.เมือง จ.นครราชสีมา
41. พระวินทร์ สุานิก
โรงเรียนสุนาวีวิทยา 2 อ.เมือง จ.นครราชสีมา
42. พระชวิต สุชีโต
โรงเรียนหล่งประดู่ ต.ท่าลาด
อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา
43. พระวรณัฐ ปญญาวิโร
สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยฯ
วิทยาเขตนครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา
44. พระมังกรมร มหามงคลโค
โรงเรียนบ้านธารปราสาท ต.ธารปราสาท
อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา
45. พระใจ สิริวุฒโก
โรงเรียนบ้านมามมะค่า ต.หนองระเวียง
อ.เมือง จ.นครราชสีมา
46. พระสมชาย จิระเมธี
โรงเรียนชุมชนวัดอัมพวัน ต.นาบอน
อ.นาบอน จ.นครศรีธรรมราช
47. พระมหาท้าน สิริวุฒโน
โรงเรียนวัดประชานิยม อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา
48. พระอุดม สิริจันท
โรงเรียนศรีปริยัติคุณศึกษา วัดดงเค็ง
อ.ประทาย จ.นครราชสีมา
49. พระจตุพร จิรวุฒโน
โรงเรียนศรีปริยัติคุณศึกษา วัดดงเค็ง
อ.ประทาย จ.นครราชสีมา

50. พระมหาประมวณ สุานเมธี
 51. พระมหาบุญยืน สิริมงคล
 52. พระมหาวิระ รุกขิตโต
 53. พระมหาสังวาลย์ สจจญาโณ
 54. พระมหาวินัย วินโย
 55. พระบุญชู งามพล
 56. พระสายัญ สดุดโม
 57. สามเณรสุนทร จงกรจักร
 58. พระทินภัทร จันทวโร
 59. พระรุ่งนภา สุทธิโส
 60. พระธีรชาติ ธีรวโร
 61. พระทศพงษ์ ทศสนิโย
 62. สามเณรวินรัตน์ สุพรรณพงษ์
 63. สามเณรสุนิยาจฺจ สวรรณบุญมา
 64. พระมหานาคินทร์ อภิวิโส
 65. พระสิทธิชัย สิลเสฏโฐ
 66. พระครูนันทประโชติ
 67. พระครูสุวรรณประสิทธิ์
 68. พระมหาวิเชียร อินทวิโร
 69. เจ้าอธิการทองศิลป์ จันทโร
 70. พระมหาชูชาติ อนุตโตโร
- โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดศาลา อ.พิมาย จ.นครราชสีมา
 สำนักศาสนศึกษาพระปริยัติธรรมวัดสะแก
 อ.เมือง จ.นครราชสีมา
 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดลำนารายณ์ อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี
 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดเขย่งปราสาท
 ต.เขย่งปราสาท อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์
 วัดจันทรา ต.ชัยบาดาล อ.ชัยบาดาล จ.ลพบุรี
 สำนักงานวิทยาเขตนครราชสีมา มหาวิทยาลัยฯ
 วิทยาเขตนครราชสีมา จ.นครราชสีมา
 โรงเรียนบ้านพะไล อ.เมือง จ.นครราชสีมา
 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดมะนาวหวาน
 กิ่งอำเภอช้างกลาง จ.นครศรีธรรมราช
 อาศรมปางแก้ว ม.2 ต.วารี อ.แม่สวาย จ.เชียงราย
 อาศรมปางกู่แล ม.23 ต.วารี อ.เมือง จ.เชียงราย
 อาศรมห้วยชมพู อ.เมือง จ.เชียงราย
 โรงเรียนบูรพาวิทยานุสรณ์ วัดบุรพ์
 อ.เมือง จ.นครราชสีมา
 ธณีสถวัดพ่ายบ้านปูน - หนองพินาม
 ต.จอหอ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
 วัดประมวณราชบุรย์ ต.จอหอ อ.เมือง จ.นครราชสีมา
 โรงเรียนนางรอง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์
 โรงเรียนสามสะแกแสง อ.สามสะแกแสง จ.นครราชสีมา
 วัดหนองหว้า อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา
 วัดหนองหว้า อ.โนนสูง จ.นครราชสีมา
 วัดเกาะแก้วสุวรรณาราม ต.บ้านซ่ง
 อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา
 วัดหินโคน ต.หินโคน อ.จักราช จ.นครราชสีมา
 โรงเรียนโควราพิทยาคม อ.เมือง จ.นครราชสีมา

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2545

(พระศรีธรรมภรณ์)

รองอธิการบดี วิทยาเขตนครราชสีมา

Poetry

กวีนิพนธ์

วรรณคดีของวรรณกรรม-วรรณคดี

“สังคมใดไม่รู้จักสละทิ้งสิ่งเก่า
ที่ไม่ดี และไม่รู้จักเลือกสรรของใหม่
แต่สิ่งที่ดี มีแต่จะพอกพูนสิ่งใหม่
เข้าไปในสิ่งเก่าตายเดี๋ยว สังคม
นั้นก็ต้องแบกหนักทั้งสิ่งที่
ดีและไม่ดีและทั้งเก่าทั้ง
ใหม่ในที่สุดก็จะเกิด
ปฏิกิริยาอันไม่พึง
ปรารถนาขึ้น”



สมุนไพรร

เพื่อการดูแลสุขภาพแบบธรรมชาติ
มะขามกับอาการท้องผูก*

มะขามแก่ที่ของผูก

ส่วนที่ใช้เป็นยา

เนื้อฝักแก่

เนื้อเมล็ดมะขาม

ช่วงเวลาที่ใช้เป็นยา

เก็บช่วงฝักแก่

รสและสรรพคุณยาไทย

เนื้อฝักแก่ รสเปรี้ยว เป็นยาระบาย

ขับเสมหะ

วิธีใช้

มะขามเป็นยารักษาโรคท้องผูก โดยใช้มะขามเปียก รสเปรี้ยว ๑๐-๒๐ ฝักจิ้มเกลือรับประทานแล้วดื่มน้ำตามมากๆ หรือดื่มน้ำคั้นใส่เกลือเล็กน้อย

น้ำมะขาม

ส่วนผสม

เนื้อมะขามเปียกหรือสด ๒ ฝักใหญ่
น้ำเชื่อม ๒ ช้อนควา เกลือ ๒/๕ ช้อนชา
น้ำเปล่า ๑๖ ช้อนควา

วิธีทำ

นำมะขามสดหรือเปียกแช่น้ำ ๑/๒ ชม.
คั้นเอาน้ำ นำไปต้มกับน้ำเปล่าจนเดือด ใส่ น้ำเชื่อม
เกลือ ชิมรสตามชอบใจ

ประโยชน์ที่ร่างกายจะได้รับ

คุณค่าทางอาหาร มีวิตามินเอ ช่วยบำรุงสายตา และมีแคลเซียมช่วยบำรุงกระดูก รวมทั้งแก้กระหายน้ำ



คุณค่าทางยา ช่วยขับเสมหะ แก้ไอ เป็นยาระบาย ลดอาการโลหิตจาง ป้องกันเลือดออกตามไรฟัน

ข้อแนะนำการใช้สมุนไพรร

๑. ใช้ให้ถูกต้น สมุนไพรรอาจมีชื่อซ้ำกันบางท้องถิ่นใช้ไม่เหมือนกัน จึงต้องรู้จักสมุนไพรรให้ถูกต้อง
๒. ใช้ให้ถูกส่วน สมุนไพรรไม่ว่าจะเป็นต้น ราก ดอก ใบ มีฤทธิ์ไม่เท่ากัน จึงต้องรู้ว่าส่วนใดใช้เป็นยา
๓. ใช้ให้ถูกขนาด สมุนไพรรถ้าใช้น้อยไป การรักษายาอาจไม่ได้ผล ถ้ามากเกินไปอาจเป็นอันตรายได้
๔. ใช้ให้ถูกวิธี สมุนไพรรบางชนิดใช้สด บางชนิดใช้ปั่นแห้ง จะต้องรู้วิธีให้ถูกต้อง
๕. ใช้ให้ถูกกับโรค เช่น ท้องผูกต้องใช้ยาระบาย ถ้าใช้ยาที่มีฤทธิ์ฝาดจะทำให้ท้องผูกมากขึ้น

* ศูนย์ข้อมูลข่าวสารสมุนไพรและการแพทย์แผนไทย ฝ่ายแพทย์แผนไทย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา



ใบสมัครสมาชิกวารสารรายฉบับ

ชื่อ.....นามสกุล.....ฉายา.....

วัด.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ซอย.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

มีความประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกวารสารรายฉบับประเภท.....ปี.....

(อัตราค่าสมัครหนึ่งปี 4 ฉบับ 200 บาท พร้อมค่าส่ง) โดยเริ่มเป็นสมาชิก

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึง

ฉบับที่.....เดือน.....พ.ศ..... พร้อมทั้งได้แนบ

ธนาคติ / ตัวแลกเงิน จำนวน.....บาท สั่งจ่าย ปท. นครราชสีมา

ในนาม หัวหน้ากองบรรณาธิการ : สำนักงานวารสารรายฉบับมหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา บ้านหัวถนน ถนนชาติพัฒนา

ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร. (044) 254891 , 246560

